

2 0 0 3

VUOSIKERTOMUS

Bringing
comfort
to life

 Uponor

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Uponor Oyj:n yhtiökokous pidetään keskiviikkona 17. maaliskuuta 2004 klo 17.00 alkaen Finlandia-talon Helsinki-salissa, osoitteessa Mannerheimintie 13, 00100 Helsinki.

Tärkeitä päivämääriä vuonna 2004

- tilinpäätöstiedote vuodesta 2003 julkaistaan 3.2. n. klo 12
- vuoden 2003 tilinpäätös julkistetaan 3.2. klo 16
- yhtiökokous 17.3. klo 17
- osingonmaksun täsmäytyspäivä 22.3. *
- osingonmaksupäivä 30.3. *
- osavuositarkastus tammi-maaliskuu 22.4. noin klo 11
- osavuositarkastus tammi-kesäkuu 3.8. noin klo 11
- osavuositarkastus tammi-syyskuu 21.10. noin klo 11

*hallituksen ehdotus

Julkaisut

Vuosikertomus painetaan suomen-, englannin- ja saksankielisenä ja on myös saatavana yhtiön kotisivuilla osoitteessa www.uponor.com. Osavuositarkastukset ja yhtiötiedotteet julkaistaan yhtiön kotisivuilla suomen- ja englanninkielisinä.

Julkaisujen tilaus

Uponor Oyj, Tiedotus,
PL 37, Robert Huberintie 3 B, 01511 Vantaa
Puh. (09) 4789 62, fax (09) 4789 6400
tiedotus@uponor.com
www.uponor.com

Sisäpiirirekisteri

Uponor Oyj:n julkinen sisäpiirirekisteri on nähtävissä yhtiön pääkonttorin lakiasianosastolla yllä mainitussa osoitteessa, puh. (09) 4789 6325. Lakiasianosaston sähköpostiosoite on legal@uponor.com.

Sisältö

Uponorin visio ja strategia	4
Konsernin liiketoiminnan esittely	6
Vuosi 2003 lyhyesti	8
Toimitusjohtajan katsaus	10
Housing Solutions Europe	12
Housing Solutions North America	14
Infrastructure and Environment Europe	16
Municipal Americas	18
Kiinteistöt	18
Kehitys	19
Yhteiskuntavastuu	21

Tilinpäätös vuodesta 2003

Hallituksen toimintakertomus	23
Liiketoimintaryhmät vuonna 2003	29
Tunnuslukujen laskentaperusteet	30
Kurssikehitys ja osakevaihto	31
Konsernin taloudellisia tunnuslukuja	32
Osakekohtaiset tunnusluvut	33
Tietoja osakkeenomistajista ja osakkeista	34
Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2003	35
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	36
Tuloslaskelma	37
Tase	38
Rahoituslaskelma	40
Tilinpäätöksen liitetiedot	41
Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle	50
Tilintarkastuskertomus	50
Hallinnointi- ja johtamisjärjestelmä	51
Riskienhallinta	55
Siirtyminen kansainväliseen IFRS-tilinpäätöskäytäntöön	56
Uponor Oyj:n hallitus 31.12.2003	58
Organisaatio 1.3.2004	59
Johtoryhmä 1.3.2004	60
Toimipaikat	62
Uponor-analytytikot	64

**Uponorin vuosikertomus on täydellisenä
myös verkossa osoitteessa:
www.uponor.com/vuosikertomus2003**

Uponorin visio ja strategia

Visio

Uponorin tavoitteena on tulla talotekniikan ja ympäristöystävällisten kunnallistekniikan ratkaisujen johtavaksi merkiksi ja kasvaa kannattavasti näiden ratkaisujen toimittajana.

- **Erinomaiset suhteet asiakkaisiin ja muihin yhteistyökumppaneihin sekä jatkuva uusiutuminen ja innovaatiot mahdollistavat tämän tavoitteen saavuttamisen.**
- **Uponor keskittyy maantieteellisesti Euroopan ja Pohjois-Amerikan markkinoille.**

Strategia

Yksi, yhtenäinen yhtiö, joka tähtää kannattavaan, kansainväliseen kasvuun...

Vuonna 2004 otetaan merkittäviä askelia Uponorin muutoksessa kohti tehokasta ja yhtenäistä yritystä, joka keskittyy kannattavan kansainvälisen kasvun mahdollistaviin liiketoimintoihin.

...kohdennetulla, lisäarvoa tuottavalla tuotetarjonnalla

Uponor panostaa liiketoimintoihin, jotka enenevässä määrin kytkeytyvät toisiinsa. Tämä mahdollistaa talo- ja kunnallistekniikan ratkaisujen yhdistämisen yhdeksi järkeväksi kokonaisuudeksi, joka tuo asiakkaille lisäarvoa.

Uponorin pitkän tähtäyksen taloudelliset tavoitteet

Uponor Oyj:n hallitus vahvisti v. 2003 yhtiön pitkän tähtäyksen taloudelliset tavoitteet. Tavoitteet asetettiin yhtiön kasvulle, tuloskehitykselle, kannattavuudelle, pääomarakenteelle sekä osingonmaksulle.

Liikevaihdon orgaaninen kasvu on vähintään 5 % vuodessa

Uponorin lähiajan kasvun pääpaino on luonnollisessa kasvussa, johon pyritään parantamalla tuotetarjontaa, hyödyntämällä tehokkaasti kasvavia markkinasegmenttejä kuten korjausrakentaminen sekä tuomalla markkinoille uusia tuotteita. Uponorin tuotealuiden markkinat kasvavat nopeammin kuin rakennusmarkkinat yleensä, ja tavoitteemme on kiihdyttää kasvua järjestelmätarjontaamme edelleen kehittämällä.

Liikevoitto (EBITA) on vähintään 12 % liikevaihdosta
Ydinliiketoiminnan sijoitetun pääoman tuotto (ROI) on vähintään 20 %

Yhtiön mittava rakennemuutos monella alalla ja eri liikemerkeillä toimivasta yhtiöstä liiketoimintansa tarkkaan

kohdentavaksi, kiinteäksi ja yhtenäiseksi konserniksi luo edellytyksiä parantaa toiminnan kannattavuutta ja pääoman tuottoa.

Osa Uponorin liiketoiminnasta saavuttaa nämä tavoitteet jo nyt. Niistä saatujen kokemusten perusteella pyrimme kohdentamaan tarjontaamme ja tehostamaan toimintaamme, jotta voimme saavuttaa liikevoittotavoitteen ja lisätä pääoman kiertonopeutta sijoitetun pääoman tuoton kasvattamiseksi.

Omavaraisuusaste on yli 50 % (gearing alle 70)
Osinkopolitiikka: vähintään 50 prosenttia vuoden tuloksesta jaetaan ulos osinkona

Uponor pyrkii säilyttämään hyvän vakavaraisuustason, mikä antaa liiketoiminnalle riittävää liikkumavapautta. Yhtiö haluaa myös olla sijoituskohteena turvallinen ja kiinnostava ja lisätä omistajiensa varallisuutta vakaalla ja kilpailukykyisellä osinkopolitiikalla.

...luoden edistykseksi ratkaisuja kotiin ja sen ympäristöön.

Uponor tarjoaa ratkaisuja talo- ja kunnallistekniikkaan. Nämä ratkaisut perustuvat yhtiön laajaan osaamiseen, innovatiiviseen yrityskulttuuriin sekä monipuoliseen tuotevalikoimaan. Uponorin tuotejärjestelmät ovat turvallisia, kestäviä, raaka-aineita säästäviä ja helppoja asentaa, ja ne tarjoavat sellaista laatua, toiminnallisuutta ja mukavuutta, jota ei saavuteta erillisjärjestelmillä.

■ Uponorin olemassaolon tarkoitus ja ydinarvot

Olemassaolon tarkoitus

Hyvän elämisen ratkaisut

Uponor toimittaa ratkaisuja, jotka tuovat mukavuutta asiakkaiden elämään. Mukavuus käsittää monia asioita, kuten fyysisen hyvinvoinnin, turvallisuuden ja mielenrauhan. Uponorin ratkaisut ovat teknisesti edistykseksiä, elinkaareltaan kustannustehokkaita, ympäristön huomioivia ja eettisesti hyväksyttäviä.

Kestävä ja kannattava kasvu jatkuvan kehityksen mahdollistamiseksi

Jatkuva kehittyminen ja uusiutuminen ovat avainasemassa Uponorin toiminnassa. Ne kuuluvat ydinarvoihin ja luovat perustan kasvulle. Uponor ei pyri kasvamaan millä hinnalla hyvänsä. Kasvun täytyy perustua aidon lisäarvon tuottamiseen asiakkaille ja palkinnon saamiseen siitä. Tällainen kasvu antaa voimavaroja kehittää yhtiötä edelleen ja tuottaa lisäarvoa ja hyvinvointia kaikille sidosryhmille.

Ydinarvot

Valmis palvelemaan

- Ulkoisten ja sisäisten asiakkaidemme menestys on myös oman menestyksemme avain
- Kohtelemme kaikkia sidosryhmiämme niinkuin asiakkaitamme

Yrittäjäjys

- Olemme aloitteellisia
- Asiat hoidetaan
- Onnistuminen palkitaan

Sitoutuminen

- Pidämme lupauksemme
- Kannamme vastuamme
- Olemme rehellisiä ja toimimme reilun pelin hengessä

Kyky uusiutua

- Jos jokin voidaan tehdä paremmin, me keksimme ratkaisun
- Jaamme tietomme ja osaamisemme avoimesti työyhteisössä
- Meillä on rohkeutta ja halua haastaa vallitsevat käytännöt

Elämän kunnioitus

- Pyrimme yhdistämään ihmisen, ympäristön ja talouden edut kestäväällä tavalla
- Viestimme avoimesti ja annamme arvon niin työtovereidemme kuin sidosryhmiemme mielipiteille
- Välitämme toistemme ja myös tulevien sukupolvien hyvinvoinnista

Konsernin liiketoiminnan esittely

Uponor lyhyesti

Uponor tarjoaa mukavuutta lisääviä, luotettavia, kestäviä ja ympäristöystävällisiä taloteknisiä tuoteratkaisuja niin asuin- kuin muuhunkin rakentamiseen sekä erilaisia putkistoratkaisuja ympäristö- ja yhdyskuntatekniikkaan. Uponorin järjestelmämerkit, kuten Wirsbo, Velta, Unipipe ja Ecoflex, ovat kansainvälisesti arvostettuja alansa johtavia merkkejä.

Uponorilla on vahva asema nestekiertoisten lattialämmitysjärjestelmien sekä muovi-alumiini- ja kokomuovisten käyttövesijärjestelmien toimittajana Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Uponorin järjestelmät tarjoavat lukuisia etuja verrattuna ns. perinteisiin ratkaisuihin, joilta ne valtaavat markkinaosuutta.

Alan edelläkävijänä ja uudistajana Uponor kykenee toteuttamaan erilaisia, vaativiakin ratkaisuja käyttäjän tarpeiden mukaan. Tällaisia ovat esimerkiksi nestekiertoiseen lämmitykseen

yhdistetyt jäähdytysratkaisut, pientalojen palosammutusjärjestelmät sekä sulanapito- ja aluelämpöratkaisut.

Uponor on myös johtavia ympäristö- ja yhdyskuntatekniikan järjestelmätoimittajia Euroopassa. Tarjoamme ratkaisuja veden ja maakaasun jakeluverkostoihin, jäte- ja pintavesien hallintaan, maanalaisten putkiverkoston kaivamattomaan saneeraukseen, kaapeliverkoston rakentamiseen sekä haja-asutusalueiden jätevesien käsittelyyn. Pyrimme kehittämään nykyaikaisen infrastruktuurin luotettavuutta ja turvallisuutta, alentamaan rakennus- ja käyttökustannuksia sekä takaamaan mahdollisuuden edistää ihmisten hyvinvointia ympäristöä rasittamatta.

Uponorin tavoitteena on monipuolisen, lisäarvoa tuottavan järjestelmätarjonnan avulla edelleen lujittaa markkina-asemaansa ja lisätä Uponor-merkin tunnettuutta johtavana asuinrakentamisen ja kunnallistekniikan järjestelmien toimittajana.

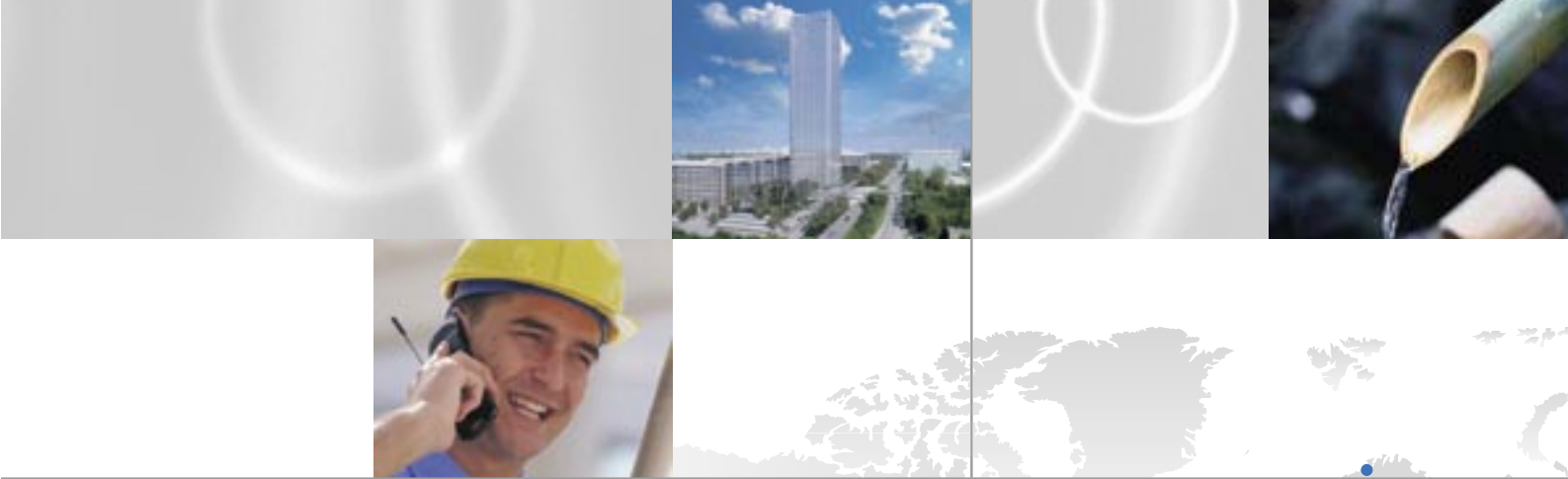
Uponorin markkina-asema

	Talotekniikka		Kunnallistekniikka	
	Lattialämmitys-järjestelmät	Käyttövesijärjestelmät	Kunnallistekniikka (kaasu ja vesi)	Kunnallistekniikka (viemäri- ja rumpuputket)
Tuotealueen osuus konsernin liikevaihdosta 2003				
Pohjoismaat	•••	•••	••	•••
Keski-Eurooppa	•••	••		•
Muu Eurooppa	••	•	••	••
Pohjois-Ameriikka	•••	••		

••• = kahden suurimman joukossa, •• = 3-5 suurimman joukossa, • = läsnä markkinoilla

Taulukko kuvaa Uponorin markkina-asemaa tietyissä asuinrakentamisen ja kunnallistekniikan tuoteryhmissä päämarkkina-alueillamme.

Määrittelyt: Lattialämmitys tarkoittaa nestekiertoisia lattialämmitysjärjestelmiä. Käyttövesimarkkinoihin on luettu mukaan metalli- ja muoviratkaisut, Pohjois-Amerikassa vain kupari- ja CPVC-ratkaisut. Kunnallistekniset markkinat kattavat ainoastaan muovista valmistetut tuotteet.

Alueorganisaatio 1.3.2004 alkaen

Uponor ottaa 1.3.2004 käyttöön alueorganisaation, joka pääpiirteissään on seuraavan kaltainen.

Keski-Eurooppa

Uponorin Keski-Euroopan alueorganisaatio vastaa liiketoiminnasta saksankielisessä Euroopassa, Benelux-maissa sekä Puolassa. Yksikön vuoden 2003 pro forma -liikevaihto oli n. 300 miljoonaa euroa ja sen henkilöstömäärä vuoden lopussa oli 1 443 henkeä. Organisaatioon kuuluu 4 tuotantoyksikköä Saksassa ja yksi Puolassa.

Toiminnan painopistealueita ovat rakennusten käyttövesi-, lämmitys- ja jäähdytysjärjestelmät.

Pohjoismaat

Pohjoismaat-alueorganisaatio vastaa Uponorin liiketoiminnasta Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa. Sen vuoden 2003 pro forma -liikevaihto oli n. 275 miljoonaa euroa ja sen palveluksessa oli vuoden lopussa 1 237 henkeä. Alueella toimii 8 tuotantoyksikköä.

Uponor tarjoaa kattavaa tuotevalikoimaa asumisen ja rakentamisen tarpeisiin, kuten lämmitys- ja käyttövesijärjestelmät, sisä- ja tonttviemärinti, ilmanvaihto- ja jätevedenkäsittelyjärjestelmät sekä kunnallistekniikan vesi- ja viemärintijärjestelmät niin uusiin kuin korjausrakentamiseenkin.

Muu Eurooppa

Muu Eurooppa –alueorganisaatio vastaa Uponorin liiketoiminnasta muissa Euroopan maissa sekä kansainvälisistä ja vientitoiminnoista maihin, jotka eivät kuulu muiden alueorganisaatioiden vastuulle. Uponorin vuoden 2003 pro forma -liikevaihto tällä alueella oli n. 290 miljoonaa euroa ja henkilöstömäärä vuoden päättyessä 1 207 henkeä. Tuotannosta vastaa 7 tuotantoyksikköä.

Lämmitys- ja käyttövesijärjestelmissä Uponorilla on vahva markkina-asema Espanjassa ja Portugalissa sekä Baltiassa; Brit-

tein saarilla, Italiassa ja Ranskassa markkina-asemaa pyritään vahvistamaan. Kunnallisteknisillä markkinoilla toiminnan pääpaino on Isossa-Britanniassa.

Pohjois-Amerikka

Pohjois-Amerikka-alue myy tuotteita Yhdysvaltoihin, Kanadaan ja Meksikoon, ja sillä on Yhdysvalloissa ja Kanadassa kolme tuotantoyksikköä. Vuonna 2003 Uponorin liikevaihto alueella oli n. 150 miljoonaa dollaria (n. 130 miljoonaa euroa) ja sen palveluksessa oli vuoden lopussa 489 työntekijää.

Uponor markkinoi pääasiassa rakennusten käyttövesijärjestelmiä sekä lattialämmitysjärjestelmiä mukavuutta arvostavaan korkean laatutason omakoti/vapaa-ajan asunto-segmenttiin. Tarjontaa täydentävät katu- ja piha-alueiden ja urheilukenttien sulanapitojärjestelmät sekä pientalojen palonsammutusjärjestelmät.

● Valmistus/myynti
● Myynti

Vuosi 2003 lyhyesti

Markkinat

Kysyntä Uponorin tuotealueilla säilyi vuonna 2003 tyydyttävänä. Euroopan Unionin alueella kysyntä oli keskimääräisesti edellisvuotisella tasolla, mutta sen sisällä esiintyi alueellisia eroja. Pohjois-Amerikassa asuinrakentaminen jatkui hyvin vahvana.

Liikevaihto ja tulos

Uponorin liikevaihto oli 1 021,0 (2002: 1 137,2) milj. euroa. Lasku johtui pääosin yritysmyyneistä sekä euron vahvasta kurssista. Liikevaihdon vertailukelpoinen muutos oli +4,9 %.

Housing Solutions –liiketoiminnat kehittyivät myönteisesti: liikevaihto Euroopassa kääntyi 4,8 prosentin kasvuun, Pohjois-Amerikassa kasvu jatkui erittäin voimakkaana ja oli Yhdysvaltain dollareissa laskettuna 21,0 prosenttia. Kunnallis- ja ympäristötekniikan liiketoiminta supistui vertailukelpoisesti –0,4 %.

Konsernin liikevoitto oli 30,7 (114,2) milj. euroa eli 73,2 % vähemmän kuin edellisenä vuonna lähinnä rakenne-

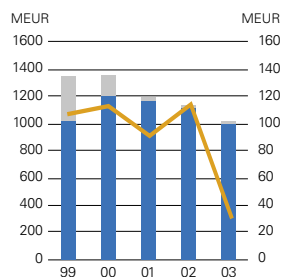
muutuskulujen ja pienempien liiketoiminnan muiden tuotosten vuoksi. Vertailukelpoinen kannattavuus parani, erityisesti kahden viimeisen neljänneksen myönteisen kehityksen vuoksi.

Rakennemuutos

Uponor myi kaksi yritystä, jotka eivät kuuluneet konsernin ydinliiketoimintaan. Helmikuussa myytiin 51 prosentin omistusosuus sisä- ja tonttviemäreitä valmistavasta saksalaisesta Uponor Hausabflusstechnik GmbH:sta tytäryhtiöineen. Maaliskuussa myytiin Yhdysvalloissa vesi- ja viemäriputkiryhtiö Uponor ETI Companyn osakkeet. Kauppojen vaikutuksesta Uponorin vuosiliikevaihto supistui noin 135 milj. eurolla ja henkilöstön määrä noin 445 hengellä.

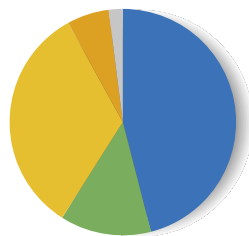
Alkuvuonna käynnistettiin rakennemuutos- ja tehostamistoimia, joiden puitteissa tuotantoa keskitettiin suurempiin yksiköihin ja pienempiä suljettiin. Rakennemuutos-toimenpiteiden seurauksena henkilöstömäärä laski vuonna 2003 noin 330 hengellä.

Liikevaihto ja liikevoitto

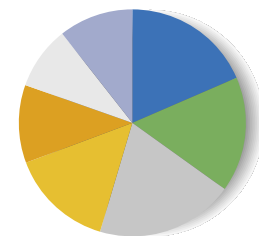
- Putkijärjestelmät
- Muut
- Liikevoitto

Liikevaihto liiketoimintaryhmittäin 2003

- Housing Solutions Europe 46 %
- Housing Solutions North America 13 %
- Infrastructure and Environment Europe 33 %
- Municipal Americas 6 %
- Kiinteistöt 2 %

Liikevaihto markkina-alueittain 2003

- Pohjois-Amerikka 18 %
- Saksa 16 %
- Muut EU-maat 20 %
- Skandinavia 15 %
- Brittein saaret 11 %
- Muut maat 9 %
- Suomi 11 %

Muita tapahtumia

Uudistetun merkkistrategian tavoitteena on liittää kaikki Uponorin tärkeimmät liikemerkit Uponor-nimeen. Uponor esiintyi ensimmäistä kertaa yhteisellä osastolla maaliskuussa järjestetyillä ISH-messuilla, jotka ovat lämmitys- ja käyttövesialan tärkein kansainvälinen messutapahtuma. Myös Uponorin johtava saksalainen lämmitysjärjestelmämerkki Velta liittyi vuoden 2003 lopussa osaksi Uponor-merkkitarjontaa.

Kumppanuusohjelmia kehitettiin edelleen. Yhdysvalloissa asennusliikkeiden ja tukkukaupan lattialämmitysosaimisen syventämiseen suunnattiin uusi, erityisesti tekniseen koulutukseen painottuva koulutusohjelma.

Muita merkittäviä tapahtumia olivat Veltan lattijäähdytysjärjestelmän kauppa Bangkokin rakenteilla olevalle kansainväliselle lentokentälle sekä Unipipe-käyttövesijärjestelmien toimitus 7 000 huoneeseen maailman suurimmassa hotelli-ostoskeskuskompleksissa Saudi-Arabian Mekassa. Lisäksi Englannissa Uponor solmi kahden vuoden jatkosopimukset putkijärjestelmien toimituksista kaasuyhtiö Transcon ja vesiyhtiö Severn Trent Waterin kanssa.

Henkilöstö

Uponoria pitkään johtanut Jarmo Rytilahti vetäytyi toimitusjohtajan tehtävistä johtajasopimuksensa mukaisesti 31.7.2003 mutta jatkaa Senior Executive Advisorina raportoiden hallituksen puheenjohtajalle, kunnes jää eläkkeelle syyskuussa 2004.

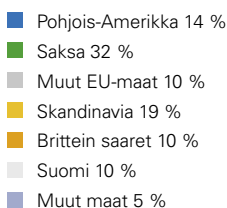
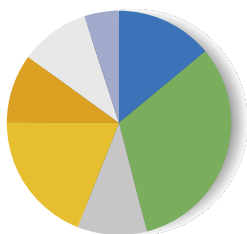
Uudeksi toimitusjohtajaksi nimitettiin KTM Jan Lång, joka otti tehtävän vastaan 1. elokuuta 2003.

Osakkeet

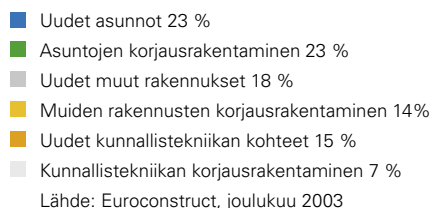
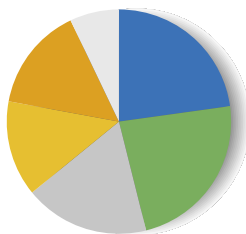
Uponorin osakevaihto Helsingin Pörssissä vuonna 2003 oli 14,0 (13,5) milj. kappaletta, yhteensä 280,8 (270,0) milj. euroa. Osakekannan markkina-arvo vuoden lopussa oli 935,4 (738,6) milj. euroa.

Vuoden päättyessä yhtiöllä oli 3 998 osakkeenomistajaa. Ulkomainen omistus yhtiössä oli katsauskauden päättyessä 30,0 % (30,7 %).

Henkilöstö markkina-alueittain 2003

EU:n rakennusmarkkinat 2003

Toimitusjohtajan katsaus

Uponorilla on jälleen takanaan vuosi täynnä tapahtumia. Markkinoilla tapahtui odottamattomia käännteitä, myimme kaksi ydintoimintaamme kuulumatonta liiketoimintaa ja toteutimme rakennemuutosohjelman Keski-Euroopassa. Lisäksi otin itse vastaan toimitusjohtajan tehtävän Jarmo Ryttilahdelta elokuussa 2003.

Markkinaolosuhteet vaihtelivat vuoden aikana suuresti markkinoista ja jopa markkinasegmentistä riippuen. Saksassa asuinrakennusmarkkinat osoittivat vakaantumisen merkkejä. Yhdysvalloissa markkinat säilyivät vilkkaina, ja luonnollinen kasvumme dollareissa mitattuna oli yli 20 prosenttia, mikä osoittaa markkina-asemamme vahvistuneen. Myös muilla suurilla markkinoilla kuten Espanjassa, Brittein saarilla ja Pohjoismaissa kysyntä säilyi hyvänä. Korjausrakentamisessa, jonka osuus on jo enemmän kuin puolet EU:n kokonaisrakennusmarkkinoista, oli havaittavissa pirstymistä. Tämä on hyvä uutinen, sillä Uponor on lisännyt erityisesti korjausrakentamiseen suunnattua tarjontaansa.

Tätä taustaa vasten Uponorin vertailukelpoisen liikevaihdon (poislukien yritysmyyntit ja valuuttakurssien vaikutus) 4,9 prosentin kasvua voidaan pitää hyväksyttävänä suorituksena. Vuoden jälkimmäinen puolisko oli selkeästi ensimmäistä parempi. Euroopassa parannuksen taustalla oli suurelta osin Unipipe-käyttövesijärjestelmä ja sen hyvä asema korjausrakentamisessa. Pohjois-Amerikassa liiketoimintamme voimakkaan kasvun perusta löytyy laajennetusta tuotevalikoimastamme sekä onnistuneesti toteutetusta toimintojen yhtenäistämisestä.

Kassavirtamme ja taseemme säilyivät vahvoina vuonna 2003. Putkijärjestelmät-liiketoiminnan kannattavuus oli hieman parempi kuin edellisvuonna, johtuen kahden viimeisen vuosineljänneksen kasvaneesta kysynnästä sekä siitä, että aiemmat tehostamistoimet alkoivat tuottaa tulosta. Tästä huolimatta kannattavuus on edelleen liian alhaisella tasolla.

Parantaaksemme kannattavuuttamme edelleen ilmoitimme joulukuussa laajasta rakennemuutosohjelmasta, joka sisälsi 45 miljoonan euron varauksen. Ohjelman tarkoituksena on lisätä tehokkuutta, löytää mittakaavaetuja muodostamalla suurempia kokonaisuuksia, yksinkertaistaa hallintoa sekä parantaa toimitusketjuamme. Uskon vakaasti, että ohjelmasta tulee tuntuvia tuloksia. Ne eivät välttämättä vielä näy paljon vuoden 2004 tuloksessa, mutta vuoden 2005 tuloksessa niillä on jo merkittävä vaikutus.

Rakennemuutosohjelma tähtää siihen, että Uponorin kolme vuotta sitten aloitettu muutos yhdeksi yhtiöksi saadaan vietyä loppuun. Uponorista tulee virtaviivainen, tehokas ja yhtenäinen yhtiö, joka keskittyy liiketoimintoihin, jotka tarjoavat mahdollisuuksia kannattavaan kasvuun. Jo aloitettu työ Uponor-merkin nostamiseksi koko konsernin merkiksi jatkuu, ja yrityksen arvot ankkuroidaan entistä kiinteämmin organisaation keskuuteen. Tällä tavoin arvot toimivat uuden yhtenäisen yrityksen koossapitävänä voimana.

Strategisesti tarkasteltuna Uponorin perusta on hyvin kehittynyt ja vakaa. Jatkamme vahvan markkina-asemamme hyödyntämistä ja vahvistamista ydinliiketoiminnoissamme tavoitteenamme vahvempi luonnollinen kasvu ja parempi kannattavuus. Teemme myös työtä tuotevalikoimamme laajentamiseksi niin, että uudet tuotteet nivoutuvat läheisesti nykyiseen tuotetarjontaan.

Lisätäkseen Uponorin läpinäkyvyyttä – ja samalla selkeämmän linjan määrittämiseksi yhtiön johdolle – hallitus hyväksyi joulukuussa yhtiölle pitkän tähtäyksen tavoitteet. Keskeisiksi nousivat kannattavuustason parantaminen ja luonnollisen kasvun nostaminen yli viiden prosentin tasolle. Vuonna 2003 jo toteutetut toimenpiteet ja kuluvan vuoden rakennemuutosohjelma antavat meille hyvän pohjan, jolta ponnistaa kohti asetettuja taloustavoitteita.

Uponorilla on vahva tiimi näiden tavoitteiden saavuttamiseen, mutta pyrimme edelleen laajentamaan johtamistai-

toa ja osaamista sekä kehittämään organisaatiotamme, jotta pystymme kohtaamaan tulevat haasteet menestyksellisesti.

Helmikuun alussa julkistimme merkittävän muutoksen, kun organisaatorakenteemme muutettiin divisioonaorganisaatiosta aluekohtaiseksi. Tämän muutoksen taustalla on kaksi syytä: ensiksikin alueorganisaatio poistaa yhden tason organisaatiostamme ja tekee muutosten läpiviemisestä nopeampaa ja tehokkaampaa. Toiseksi, viime vuosien strategisen muutoksen ansiosta konsernin liiketoiminta on kohdennetumpaa, mikä selvästi vähentää divisioonaorganisaation tarvetta. Uskon, että uusi organisaatiomalli auttaa meitä hyödyntämään markkina-asemaamme paremmin ja tuo meidät lähemmäs asiakkaitamme.

Ensimmäinen puolivuotiskauteni Uponorin johdossa on nyt takana, ja on aika katsoa taaksepäin. Uponor on monella tavoin osoittanut olevansa sellainen yhtiö kuin odotinkin. Kaikki yhtiön palveluksessa työskentelevät ovat myös ottaneet minut erinomaisesti vastaan, kiitos teille kaikille siitä.

Haluan osoittaa kiitokseni myös kaikille asiakkaillemme, toimittajillemme sekä yhteistyökumppaneille siitä luottamuksesta, jota he ovat Uponoria kohtaan osoittaneet. Kaikki toimemme tähtäävät tämän suhteen parantamiseen entisestään.

Lopuksi haluan kiittää Jarmo Rytillahtea sujuvasta vetovastuun vaihdosta sekä siitä, että hän jätti jälkeensä Uponorin sellaisessa kunnossa, josta on ollut hyvä jatkaa. Jarmon jättäessä Uponorin tulevana syksynä haluan toivottaa hänelle miellyttäviä ja elämyksellisiä eläkepäiviä niiden monien vuosien jälkeen, joina hän on omistautunut Uponorille.

Jan Lång
toimitusjohtaja

Housing Solutions Europe

- **Uponor on yksi Euroopan johtavista vesikiertoisten lämmitys- ja jäähdytysjärjestelmien sekä muovisten käyttövesijärjestelmien toimittajista.**
- **Uponorin talotekniikan järjestelmämerkeillä on vahva asema, ja ne on entistä tiiviimmin yhdistetty Uponor-yhtiömerkin alle. Näin myös Uponor-merkin tunnettuutta on lisätty Euroopan markkinoilla.**
- **Uponoria pidetään luotettavana yhteistyökumppanina, ja huolimatta Keski-Euroopan vaikeasta markkinatilanteesta, Uponor vahvisti asemiaan muoviputkijärjestelmien johtavana toimittajana.**

Toimintaympäristö

Lämmitys- ja käyttövesiasennusten tuotteet myydään pääosin tukkukauppojen kautta asentajille ja rakennuttajille. Euroopassa tukkukauppojen yhdistymiskehitys jatkui. Muutos tarjoaa mahdollisuuksia Uponorille, sillä suuret ostajaryhmittymät ottavat valikoimaansa vain kaikkein kannattavimpia tuotejärjestelmiä, joiden kasvu on taattu. Asentajien kiinnostus suuntautuu sellaisiin järjestelmiin, joilla he voivat parantaa omaa kilpailukykyään ja kannattavuuttaan.

Uponor on pyrkinyt kehittämään järjestelmiään vastamaan näihin haasteisiin. Asiakkaat arvostavat Uponorin järjestelmien varmuutta ja luotettavuutta sekä valmiiksi kokonaisuuksiksi koottujen järjestelmien tuomaa mukavuutta.

Asiakaspalaute on ollut myönteistä, ja Uponor on vahvistanut asemiaan vaikeassa markkinatilanteessa.

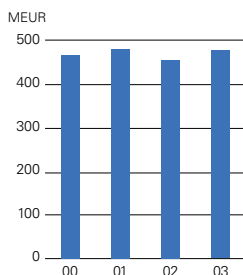
Lainsäädännön lisääntyvät vaatimukset sekä loppukäyttäjien asenteet korostavat energiansäästöä ja asumismukavuutta. Myös arkkitehdit ja suunnittelijat edistävät tätä kehitystä suosittelemalla edistyskellisiä lattialämmitysratkaisuja. Uponorin vesikiertoiset järjestelmät ovat selkeitä markkinajohtajia suositaan kasvattavan lattialämmityksen kentässä. Alalle tulee kuitenkin jatkuvasti uusia toimijoita, jotka pyrkivät kilpailemaan lähinnä hinnalla.

Uponorin pääkilpailijoita käyttövesijärjestelmissä ovat metalliputkien valmistajat, jotka edelleen hallitsevat kokonaismarkkinoita ja ovat erityisen vahvoja joillakin kapeilla osa-alueilla kuten liittimissä. Kiinnostus muovisten järjestelmien uusiin mahdollisuuksiin ja niiden tuomaan lisäarvoon kasvaa kuitenkin jatkuvasti, ja muovi valtaa alaa perinteistä metalliputkista.

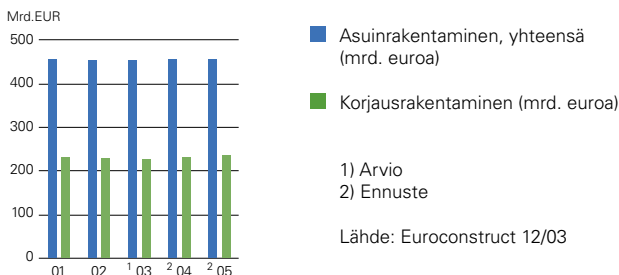
Tärkeimmät tapahtumat

Divisioonassa jatkettiin toimintojen, prosessien ja tuotemerkkien yhtenäistämistä. Keski-Euroopassa otettiin käyttöön kokonaan uusi organisaatiorakenne. Koko alueen kattavat toiminnot mahdollistavat prosessien harmonisoinnin, tarjonnan segmentoinnin ja myyntikanavien eriyttämisen sekä tuotannon ja logistiikan selkeyttämisen.

Liikevaihto

Euroopan asuinrakennusmarkkinat 2001-2005

Osana tuotemerkkien yhtenäistämisprosessia Velta sai vuoden 2004 alusta lähtien vahvemman Uponor-identiteetin. Velta on saksankielisissä maissa lattialämmitysalan ehdoton markkinajohtaja ja myös jäähdytyksen uranuurtaja. Pitkäjänteisyydestä ja arvostuksesta kertoo keväällä jo 25. keran järjestetty kansainvälinen Velta Arlberg -kongressi, johon osallistui 228 asiakasyritysten edustajaa, suunnittelijaa ja alan asiantuntijaa Euroopasta.

Elokuussa Velta voitti historiansa suurimman kaupan, joka koskee pinta-alaltaan 140.000 m²:n lattijäähdytysjärjestelmän toimittamista Bangkokin uudelle kansainväliselle lentokentälle.

Frankfurtissa pidettiin maaliskuussa tärkeät ISH-messut, jossa kaikki Uponorin järjestelmämerkit esiintyivät ensimmäistä kertaa yhdellä osastolla tarjoten asiakkaille paremman käsityksen Uponorin kokonaistarjonnasta. Messuilla esiteltiin uusia tuotteita, muun muassa ratkaisuja korjausrakentamiseen. Messujen yhteydessä Uponorin Polythermille luovutettiin saksalainen keksintöpalkinto matalaenergiatalojen kehittämisen eteen tehdystä työstä.

Unipipe-järjestelmän liitinvalikoimaa laajennettiin. Uusi teknologia luo uuden standardin tiiviiden liitosten tekemiseen käyttövesiasennuksissa. Unipipe-järjestelmän merkittävimpiä kauppia oli Mekkaan, Saudi-Arabiaan rakennettava maailman suurin hotelli- ja ostoskeskuskompleksi, jonka 7 000 kylpyhuoneeseen tilattiin Uponorin käyttövesijärjestelmät. Pääosa toimituksista tapahtuu vuoden 2004 aikana.

Ruotsissa Uponor aloitti valtakunnallisen Vattensäkra Sverige -kampanjan. Tavoitteena on kiinnittää laajempaa huomiota oikeiden asennustapojen ja tuoteratkaisujen merkitykseen kosteusvahinkojen vähentämisessä.

Norjassa käynnistettiin Oslon vuonon saaristossa sijaitsevan 6 000 mökin yhteisön liittämisen vesi- ja viemäriverkostoon jäätymättömän Ecoflex Supra -putken avulla. Mikäli hanke toteutuu kokonaisuudessaan, siihen tarvitaan yli 700 kilometriä putkistoa useamman vuoden kestävässä rakennustyössä.

Tulevaisuuden näkymät

Asiakkaiden lisääntynyt tietoisuus ja järjestelmille asetetut vaatimukset ovat Uponorille selkeä kilpailuetu. Uponor on asiakkaille luotettava ja innovatiivinen yhteistyökumppani, jonka järjestelmät luovat elämisen laatua ja turvallisuutta. EU:n juomavettä koskevat tiukennetut standardit ja muoviteknologiaan perustuvien ratkaisujen suosion kasvu merkitsevät Uponorille hyvää kasvupotentiaalia.

Vuonna 2004 jatketaan toiminnan harmonisointia. Asiakassuhteiden kehittämiseen ja myyntihenkilöstön osaamisen kasvattamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Markkinoiden tarkempaa segmentointia jatketaan ja toimitusketjun ja tuotetiedon hallintaa tehostetaan. Erityisesti korjausrakentamiseen suunnattuja ratkaisuja aiotaan lisätä, sillä tämän rakentamisen osa-alueen kasvunäkymät ovat uudisrakentamista valoisimmat.

Uponor toimitti lattialämmitysjärjestelmän DomAquaree-hotelli- ja ostoskeskukseen Berliinissä Saksassa.

Housing Solutions North America

- **Nestekiertoinen lattialämmitys ja muoviset käyttövesi-putkistot kasvavat erittäin nopeasti Pohjois-Amerikassa.**
- **Uponorin järjestelmämerkkien asemaa vahvistettiin edelleen uusilla innovaatioilla ja monipuolisella tarjonnalla.**
- **Kannattavalle kasvulle luodaan edellytyksiä jälleenmyyjäverkostoa sitouttamalla ja koulutustarjontaa kehittämällä.**

Toimintaympäristö

Lämmitykseen ja käyttöveden jakeluun liittyvät tuotteet myydään tyypillisesti tukkukauppojen välityksellä ammattimaisille asentajille ja rakennusurakoitsijoille. Yhdysvalloissa ja Kanadassa rakennusalan konsolidoituminen on jatkunut jo pitkään, ja alalla toimivat yritykset hakevat parannusta kilpailuasemaansa suuremmilla yksiköillä sekä tehostamalla toimintaansa.

Uponorin kilpailijoina tällä markkina-alueella ovat ilma- ja kuparisten käyttövesijärjestelmien toimittajat, jotka ovat markkinajohtajia näillä Pohjois-Amerikan alueella perinteisillä järjestelmillä. Määrätietoinen työ muovisten järjestelmien etujen viestimiseksi ja rakentamismääräysten saattamiseksi ajan tasalle kuitenkin etenee. Muovin käyttöä rajoittaneita rakentamismääräyksiä on poistettu

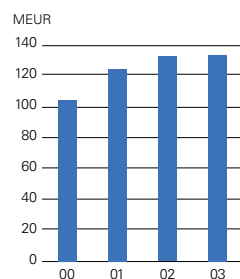
useissa osavaltioissa, ja teollisuus odottaa, että vuoden 2005 aikana kaikki Yhdysvaltain 50 osavaltiota ovat hyväksyneet PEX-putken käytön rakennusten käyttövesi-putkistoissa. Vuonna 2003 hyväksyntä astui voimaan Minnesotassa. Rakentamismääräysten avautuminen on houkuttanut alalle, lähinnä alempiin hintaryhmiin, useita uusia toimijoita.

Uponor on vahvistanut asemaansa kiristyvässä kilpailussa. Tuote- ja palvelutarjontaa on kehitetty jatkuvasti yhteistyössä asiakkaiden kanssa, ja erityisesti vahva panostus koulutukseen on tuottanut merkittävää kilpailuetua.

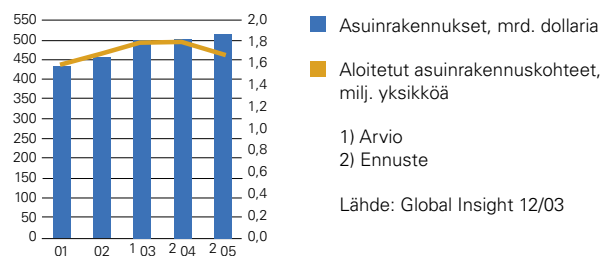
Tärkeimmät tapahtumat

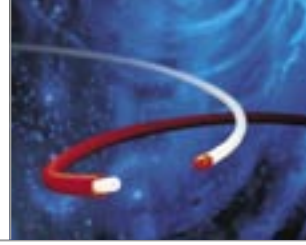
Uponorin Wirsbo, joka on Pohjois-Amerikan tunnetuin merkki alallaan, kasvoi vahvasti. Markkinoille tuotiin useita lattialämmitysjärjestelmää täydentäviä tuotteita, joiden avulla suunnittelu on selkeää ja asennus helppoa. Esimerkkeinä näistä voidaan mainita ProPANEL-sarjan valmiiksi kaapeloidut ja putkitetut seinäpaneelit, jotka on kehitetty hyödyntämään Wirsbon Pro Series -säätöjärjestelmän tuomia mahdollisuuksia hallita monimutkaisia lattialämmitys- ja sulanapitokiertoja. Lisäksi markkinoille tuotiin uusia elektronisia säätimiä, jotka yksinkertaistavat ja tehostavat lattia-

Liikevaihto

Yhdysvaltojen asuinrakennusmarkkinat 2001-2005

lämmitysjärjestelmien suunnittelua, asennusta ja käyttöä. Käyttövesijärjestelmätarjontaa vahvistettiin erikoismuovista valmistetuilla jakotukeilla sekä asennustyötä helpottavilla työkaluilla. Wirsbon tuoteinnovaatiot palkittiin vuoden lopulla tärkeällä ”New Product Showcase Award” -messupalkinnolla.

Uponorin laajaa ja arvostettua koulutusta jatkettiin ja tarjontaa lisättiin. Vuonna 2002 aloitettu asentajille suunnattu Wirsbo Advantage -ohjelma, joka tarjoaa asentajille palveluja ja markkinointitukea, laajeni edelleen: ohjelman piirissä Yhdysvalloissa on jo 800 urakointiliikettä. Se sai erinomaisen vastaanoton myös Kanadassa, jossa se aloitettiin päättäneen vuoden aikana.

Uponorin lattialämmitysasennuskohteista on vuoden aikana kirjoitettu useissa rakennusalan lehdissä, ja ne ovat saaneet lisää näkyvyyttä myös kuluttajamediassa.

Wirsbo Canada ja Plasco yhdistettiin yhdeksi yhtiöksi vuonna 2002. Vuosi 2003 oli siten ensimmäinen yhtenäisenä operatiivisena yksikkönä toimimisen vuosi. Onnistunut yhdistyminen toi mukanaan merkittäviä kustannussäästöjä sekä selkeytti Wirsbo- ja Plasco-merkkien asemointia Kanadan markkinoilla.

Näkymät vuodelle 2004

Uponorin tunnetuin ja myynniltään suurin merkki Pohjois-Amerikassa, Wirsbo, pyrkii vahvistamaan markkinajohtajan asemaansa. Tuotetarjontaa vahvistetaan tuomalla markkinoille suorituskykyisempiä, tarkasti asiakkaiden tarpeisiin istuvia tuotteita ja työkaluja. Koulutusohjelmien ja asiakaspalvelun sisältöä ja tarjontaa kehitetään edelleen vastaamaan entistä paremmin myös uusien asiakkaiden tarpeita.

Www-tarjoaman meneillään oleva laajentaminen ja sähköiset kaupankäyntimahdollisuudet helpottavat käytännön yhteistyötä. Lisäksi Minnesotan tehtaan tuotantokyvyn laajennus parantaa toimitusaikojä ja -varmuutta.

Sisäistä tehokkuutta parannetaan edelleen, erityisesti toimitusketjun hallintaa ja tietojärjestelmien hyödyntämistä tehostetaan. Nämä toimet auttavat myös kehittämään vuosi sitten lanseerattua toimittajaohjelmaa (Strategic Supplier Program), jolla pyritään parantamaan laatua, vähentämään kustannuksia sekä sidottua käyttöpääomaa läheisemmällä yhteistyöllä tärkeimpien tavarantoimittajien kanssa.

Vancouverissa Kanadassa sijaitsevista Concord Pacific Vista -asuin- ja toimistotaloissa on Wirsbo AquaPex -käyttövesijärjestelmä.

Infrastructure and Environment Europe

- **Pitkä talvi hidasti myynnin käynnistymistä, loppuvuonna kysyntä vahvistui Portugalia ja Iso-Britanniaa lukuunottamatta.**
- **Toiminnan painopiste oli tehokkuuden lisäämisessä ja erikoisratkaisujen markkinoille tuomisessa.**

Toimintaympäristö

Euroopan johtaviin kunnallistekniikan putkijärjestelmien toimittajiin kuuluvan Uponorin ratkaisuja käytetään jäte- ja pintavesien hallinnassa, vesi- ja viemäriverkostojen rakentamisessa ja saneerauksessa, kaasun jakelussa, televerkostojen rakentamisessa sekä haja-asutusalueiden jätevesien käsittelyssä.

Pääasiakkaita ovat julkiset vesi- ja kaasuyhtiöt, kunnalliset vesi- ja viemäryhtiöt, tienrakentajat sekä rakennusliikkeen ja urakoitsijat. Tiukentuvat ympäristömääräykset luovat kasvavaa kysyntää, kun muovilla korvataan vanhoja vesiputkia ja perinteisistä materiaaleista valmistettuja, usein vuotavia viemäriputkia. Suurimpia kilpailijoita ovat perinteisten keraamisten sekä metalli- ja betoniputkien toimittajat.

Suurimmalla liiketoiminta-alueella veden- ja kaasunjakelussa muovisten putkijärjestelmien osuus kokonaismarkkinoista on korkea. Uponor tähtää perusjärjestelmien korvaamiseen edistyksellisillä uuden sukupolven ratkaisuilla

sekä uusasennuksessa että korjausrakentamisessa. Asiakkaille tämä tuo hyötyä ennen kaikkea alentuneiden rakennuskustannusten ja tuotteiden pidemmän käyttöiän ansiosta.

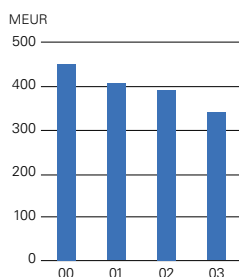
Toisella tärkeällä markkina-alueella, jäte- ja sadeveden hallinnassa, muovin osuus on suhteellisesti pienempi. Perinteiset keraamiset materiaalit ja betoni hallitsevat edelleen markkinoita. Uponorin järjestelmillä saavutetaan alhaisempia asennus- ja käyttökustannuksia sekä voidaan vähentää ympäristölle aiheutuvaa kuormitusta.

Kirstyvät EU-direktiivit ovat lisänneet kunnallisteknisten putkistojen saneerausta, sillä vuotavat putket ovat suuri ympäristö- ja turvallisuusriski. Myös haja-asutusalueiden jätevedenkäsittelyjärjestelmien kysyntä on kasvussa.

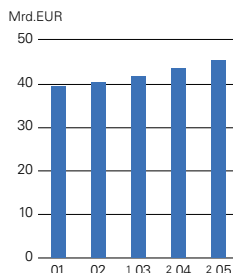
Tärkeimmät tapahtumat

Uponorin pääasiakas Isossa-Britanniassa, National Grid Transco, vahvisti Uponorin kanssa tekemänsä kaasuputkijärjestelmien toimitussopimuksen jatkumisen vuoden 2005 loppuun saakka. Toinen merkittävä asiakas, vesiyhtiö Severn Trent Water, pidensi toimitussopimustaan Uponorin kanssa kahdella vuodella huhtikuuhun 2006. Lisäksi Severn Trent Water palkitsi Uponorin toista kertaa peräkkäin oman tuotealueensa Vuoden toimittaja -palkinnolla.

Liikevaihto

Kunnallisteknisen vesi- ja viemäriverkoston rakentaminen Euroopassa 2001-2005

1) Arvio
2) Ennuste

Saksassa esitelty hitsattaviin liitoksiin perustuva jätevesiputkijärjestelmä sai hyvän vastaanoton. Tämä täysin vuotamaton ratkaisu on tarkoitettu erityisesti pohjavesialueiden ja muiden vaativien kohteiden jätevesiviemäriksi. Saksan tarjontaa suunnataan yhä voimakkaammin pitkälle kehitettyjen sadevesi- ja viemärintijärjestelmien kehittämiseen sekä hajautettuun jätevedenkäsittelyyn.

Ilman kaivamista tehtävään putkistojen saneeraukseen tarkoitettujen No-Dig -putkijärjestelmien myynti jatkui vilkkaana. Merkittäviä sopimuksia voittiin sekä Kööpenhaminassa että Helsingissä. Lisäksi tätä tekniikkaa hyödynnettäväälle Omega-Liner®-putkistolle myönnettiin Puolassa alan lehdistön ja järjestöjen palkinto vuoden edistyksellisempänä saneeraustuotteena.

Laajakaistaverkkojen asennusjärjestelmiä markkinoiva Uponor Radius solmi kolmivuotisen toimitussopimuksen British Telecomin kanssa kiinteistöasennuksiin käytettävistä ns. microglide-tuotteista. Euroopan johtavan kaapelivalmistajan Pirellin kanssa solmittiin samojen tuotejärjestelmien jakelusta euroopanlaajuinen sopimus.

Hajua ja makua läpäisemätöntä Puriton-vesiputkijärjestelmää täydennettiin haaroitusyhteellä, joka mahdollistaa myös tiiviit liitokset. Puriton on suunniteltu asennuksiin alueilla, joiden maaperässä saattaa esiintyä haitallisia aineita, ja esimerkiksi vesiyhtiö Severn Trent Water otti Puritonin osaksi omaa tarjontaansa. Tuotteen kysyntää tukee Ison-Britannian hallituksen ohjelma, jonka tavoitteena on, että vuoden 2008 mennessä 60 prosenttia uusista asuintaloista rakennettaisiin aiemmin käytöstä poistetuille maa-alueille.

Näkymät vuodelle 2004

Vuonna 2003 tehtyjen uudelleenjärjestelyjen ja toiminnan tehostamisen tulokset alkavat näkyä vuonna 2004. Rakenteellisia muutoksia jatketaan edelleen pyrkimyksenä vahvistaa asemia valituilla markkina-alueilla niin maantieteellises-

ti kuin markkinasegmenteittäinkin sekä siirtää painopistettä erikoistuotteisiin.

Rakennusmarkkinoiden kehityksen lisäksi Uponorin tuotteiden kysyntään vaikuttavat myös sekä eurooppalaiset että kansalliset ympäristödirektiivit ja normit ja se, että muovi valtaa alaa perinteisiltä materiaaleilta. Tiukkenevat normit lisäävät pitkälle erikoistuneiden järjestelmien kysyntää, mikä on Uponorille merkittävä kilpailuetu.

Sekä eurooppalaiset että kansalliset ympäristövaatimukset mm. jäteveden käsittelystä ovat kiristyneet. Uponor on kehittänyt järjestelmiä, jotka tarjoavat ratkaisuja näihin tarpeisiin. Yhtenä esimerkkinä voidaan mainita jäteveden käsittelyjärjestelmät haja-asutusalueille. Tuoteperheestä löytyy ratkaisuja kesämökkien jätevesihuollosta aina suurien mautilojen jätevesien biologis-kemialliseen käsittelyyn asti.

Uporol-putkijärjestelmällä peruskorjataan viemäriverkostoa Tsekin tasavallassa.

Municipal Americas

Municipal Americas -ryhmään kuuluvat Uponorin kaasuputkiliiketoiminnot Pohjois- ja Etelä-Amerikassa. Ryhmän päämarkkina-alue kattaa Yhdysvallat ja Etelä-Amerikan eteläiset valtiot. Yhtiöt markkinoivat tuotteitaan pääasiassa kaasulaitoksille; Etelä-Amerikassa myyntiohjelmaan kuuluu myös vesilaitoksille ja teollisuudelle suunnattuja tuotteita. Yhtiöiden toimipisteet sijaitsevat Tulsassa ja Shawneessa Oklahoman osavaltiossa Yhdysvalloissa sekä suur-Buenos Airesin alueella Argentiinassa.

Yhdysvalloissa kaasumarkkinoiden kysyntä jatkoi heikkenemistään; markkinoiden koko on laskenut noin neljänneksen huippuvuodesta 2000. Supistumisen vuoksi Uponor tehosti toimintaansa, ja muun muassa henkilöstömäärää vähennettiin. Merkittävimpiä sisäisiä saavutuksia oli Tulsan tehtaan

työturvallisuuden hyvä kehitys: marraskuussa tuli täyteen kaksi vuotta ilman yhtään työajan menetykseen johtanutta tapaturmaa.

Päättynään vuonna solmittiin merkittäviä uusia toimitussopimuksia, kuten esimerkiksi 3-vuotinen sopimus Nicor Gasin ja 2-vuotinen sopimus ONEOK:n kanssa. Liiketoiminnan kehittämiseen panostettiin esimerkiksi tuomalla markkinoille uusia putkiliittimiä.

Etelä-Amerikassa markkinoiden kysyntä jatkui vakaina, mutta pientä piristymistä oli havaittavissa lähinnä kunta-, osuuskunta- ja öljyteollisuusasiakkaiden parissa. Kaasu- ja vesiasiakkaiden investointien käyntiinlähtöä rajoittaa edelleen myyntitaksojen heikkona jatkunut taso. Vaikeasta markkinatilanteesta huolimatta yhtiö kasvatti liiketoimintaansa.

Kiinteistöt

Kiinteistöt-ryhmä hallinnoi, kehittää, vuokraa ja markkinoi konsernin lähinnä Suomessa sijaitsevia kiinteistöjä, jotka eivät ole ydinliiketoimintojen käytössä. Tavoitteena on lisätä kehitystoimenpitein kiinteistöomaisuuden arvoa ja vapauttaa myynneillä varoja konsernin ydinliiketoiminnan kehittämiseen.

Myytävän kiinteistöomaisuuden tasearvo on noin 145 miljoonaa euroa. Vuonna 2003 kiinteistöjä myytiin noin 7,0 (53,5) miljoonaa euron arvosta, pääasiassa asuin- ja liiketiloja sekä kaksi Askotalo-liikekiinteistöä. Ryhmän liikevaihto oli 21,1 (23,7) miljoonaa euroa ja sen palveluksessa oli vuoden lopussa 35 henkilöä.

Merkittävimmät kehityskohteet sijaitsevat Lahdessa, Forssassa, Porissa ja Vantaalla. Tärkein näistä on ns. Askon alue Lahdessa, jonka kärkihanke on High Tech Center Lah-

ti. Sen kokonaispinta-ala on 50 000 kerrosneliometriä. Parhailaan suunnitellaan toista seitsemästä kaavoitetusta rakennuksesta.

Vantaan pääkohde on Tikkurilan entinen silkkitehdas, jonka kaavamuutos toimitila-alueeksi on vahvistettu, mutta asiasta on valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korttelin rakennusoikeus on 20 230 kerrosneliometriä. Porissa puuvillatehtaan alueen rakennusoikeudesta on kehitettävänä vielä 130 000 kerrosneliometriä.

Kiinteistöjen käyttöaste oli vuoden lopussa noin 74 (80) %. Lasku johtuu lähinnä muutaman ison teollisuusvuokralaisen poislähdöstä Lahdessa.

Näkymät kuluvalla vuodelle ovat myönteiset. Talouden elpyminen, matala korkotaso ja ulkomaisten kiinteistöomattilaisten tulo aktivoivat Suomen kiinteistömarkkinoita ja luovat lisää toimitilakysyntää.

Kehitys

- **Uponorin tavoitteena on tulla kansainvälisesti johtavaksi asumiseen, rakentamiseen ja ympäristöön liittyvien kokonaisratkaisujen toimittajaksi. Vuoden 2003 aikana strategiaa tarkennettiin ja kartoitettiin tulevaisuuden painopistealueet: jokaiselle liiketoiminta-alueelle määritettiin oma rooli ja tavoitteet.**
- **Vuonna 2001 uudistettuun strategiaan liittyen yhtiössä on jo käyty arvokeskustelua sekä uudistettu merkkistrategiaa ja konsernin ulkoista ilmettä. Rakenteelliset muutokset jatkuvat edelleen.**
- **Muutosten ja uudistusten pyrkimyksenä on luoda pohja yhdelle yhtenäiselle Uponorille. Tarjonnan painopiste on erikoistuneissa tuotteissa ja kokonaisratkaisuissa.**
- **Osaamisen kehittämällä pyritään vastaamaan asumisen ja rakentamisen muuttuviin tarpeisiin sekä luomaan uusia liiketoimintamahdollisuuksia.**

Merkkistrategian kehitys

Uponorin merkkistrategian tavoitteena on tukea yllä mainittua yhtenäistä Uponoria. Vuoden 2003 aikana käynnistettiin Uponor-merkin perusteellinen strateginen määrittely, missä brändin sisältöön kuuluvat myös Uponor-merkin alla tulevaisuudessa myytävät ratkaisut ja muu tarjonta. Brändiä tarkastellaan kokonaisvaltaisesti: se määritetään suhteessa konsernin strategiaan, liiketoimintakonsepteihin, tuotekehitykseen, henkilöstöön, koulutustarjontaan, tavarantoimittajiin ja yhteistyökumppaneihin.

Tärkeä osa brändin sisältämää lupausa ovat yrityksen arvot. Arvokeskustelu Uponorissa jatkuu ja tavoitteena on viedä arvot käytännön esimerkein työntekijöiden arkeen kaikilla markkina-alueilla.

Osana yhtenäistämiskehitystä ja valitun brändistrategian vahvistamiseksi Uponor Housing Solutions -divisioonan organisaatio Keski-Euroopassa uudistettiin. Tavoitteena oli saavuttaa yksi, koko alueen kattava näkökulma ja varmistaa

toimintojen tehokkuus. Vuoden 2004 alussa myös Keski-Euroopan johtava lattialämmitysmerkki, Velta, sai vahvemman Uponor-identiteetin.

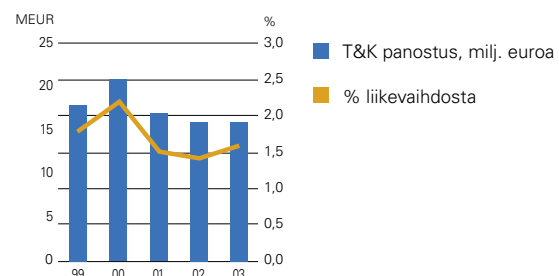
Muillakin markkina-alueilla on viety eteenpäin yhden maaorganisaation rakennetta ja tehostettu eri merkkin markkinointia Uponor-nimen alla.

Tuotekehitys

Vuoden 2003 keskeisiä painopistealueita olivat tuotekehityksen yhtenäistäminen ja tehostaminen erityisesti Euroopassa. Housing Solutions Europe -divisioonan T&K-organisaatio uudistettiin niin, että tuotekehitys toimii nyt kokonaisuudessaan yhden johdon alaisuudessa. Vastaava uudistus on toteutettu aiemmin myös Pohjois-Amerikassa. Näin kehitystyön resurssit saadaan tehokkaammin hyödynnettyä, ja ne ovat paremmin allokoitavissa juuri sinne, missä niitä kulloinkin tarvitaan.

Standardointikäytäntö Euroopassa on muuttumassa. Koko Euroopan talousalueen kattavien euronormien luomisen arvellaan kestävän vielä muutamia vuosia. Painopiste siirtyy kansallisista hyväksyntämenettelyistä koko Euroopan tasolle, mikä on omiaan helpottamaan kansainvälisesti toimivien yritysten toimintaa. Lisäksi suunnitteilla on pa-

Putkijärjestelmien T&K-panostus

Yhteiskuntavastuu

Luonnollista vastuuta ihmisistä ja ympäristöstä

Vastuullinen toimintatapa pohjautuu Uponorissa yrityksen arvoihin, jotka edellyttävät sitoutumista vastuullisuuteen ja elämän kunnioittamiseen. Arvojensa mukaisesti Uponor pyrkii tuottamaan asumismukavuutta ja hyvinvointia lisääviä ratkaisuja tavalla, joka mahdollistaa myös liiketoiminnan terveen kehityksen. Taloudellisten tavoitteiden, inhimillisten tarpeiden ja ympäristön etujen yhteensovittaminen niin, että hyvinvointi on mahdollista myös tuleville sukupolville, on asetettu etusijalle Uponorin nykyistä ja tulevaa liiketoimintaa suunniteltaessa.

Uponorilla pyrkimys kestäväan kehitykseen kiteytyy kolmeen päämäärään:

- ympäristön huomioimiseen sekä tuotteiden suunnittelussa että valmistuksessa,
- henkilöstön hyvinvoinnin ylläpitoon ja kehittämiseen sekä
- yhteistyökumppaneiden, kuluttajien ja yhteiskunnan arvostamiseen.

Konkreettisia toimia ympäristöarvojen edistämiseksi

Useimmissa Uponorin yksiköissä on määritelty selkeät ympäristötavoitteet, ja kaikki konsernin tuotantoyksiköt kuuluvat yhteiskuntavastuun raportoinnin piiriin. Ympäristö-, laatu-, terveys- ja turvallisuusmittarit on liitetty osaksi taloudellista raportointia. Tavoitteena on, että käytettävissä on yhä laajempaa ja luotettavampaa tietoa konsernin toiminnan vaikutuksista.

Viimeisten vuosien aikana Uponorissa on tehty merkittäviä konkreettisia parannuksia ympäristön eduksi. Esimerkiksi Ruotsissa Uponor Wirsbo AB:n tehdas on jo vuodesta 1997 saakka toimittanut energiakäyttöön hyvin sopivan muovijätteen kaukolämpölaitoksen energianlähteeksi. Tehtaan veden kulutusta tarkkaillaan päivittäin, minkä ansiosta kulutus on vuosikymmenen aikana pudonnut 40 prosenttia. Kemikaali-siiloihin investoimalla on pakkauspahvin käytön määrä puolitettu. Lisäksi vuoden 2003 lopulla jäähdytysjärjestelmän freon korvattiin vaihtoehtoisella menetelmällä. Samanlaisia esimerkkejä löytyy muistakin Uponorin tuotantolaitoksista, ja useat niistä ovat saaneet myös paikallisten viranomaisten palkintoja luonnonvarojen säästämistä.

Uponorin tavoitteena on viedä ympäristön huomioiminen viranomaismääräyksiä pidemmälle, ja olla siten alansa edelläkävijä myös tällä alueella. Ympäristöohjelmansa mukaisesti yhtiö on pyrkinyt myös lisäämään henkilöstönsä tietoisuutta: vastuu toiminnan ympäristövaikutuksista on kaikkien yhteinen asia.

Vuoden 2002 lopulla tehdyn sopimuksen mukaisesti Uponor alkoi päättäneenä vuonna keskittää ulkopuolisella taholla teetettäviä auditointeja yhdelle yhteistyökumppanille. Tavoitteena on yhtenäistää valvontamenetelmiä ja tavoitetasoja organisaatio- ja maaraajojen yli, mikä mahdollistaa eri yksiköiden paremman vertailun. Auditointien arviointiperusteisiin sisällytetään myös strategian toteutumista ja yrityksen arvoja kuvaavia kysymyksiä.

Ympäristösertifiointiohjelmaa jatkettiin vuonna 2003; nyt jo yli puolet tuotantoyhtiöiden työntekijöistä työskentelee ISO 14001 –hyväksynnän saaneissa toimipaikassa.

Vuonna 2003 merkittävä kehitysaskel tällä alueella oli Housing Solutions Europe –divisioonassa aloitettu matriisi-sertifiointi. Divisioonalle on rakennettu lähes kaikki toimipisteet kattava laatu- ja ympäristöjärjestelmä.

Tuotetarjontaa ympäristön eduksi

Uponorilla on pitkät perinteet ympäristön kannalta myönteisten tuotteiden kehityksessä. Tuotteilla on pitkä käyttöikä, ne säästävät käytön aikana puhdasta vettä ja energiaa, ja lisäksi ne on valmistettu materiaaleista, joiden kierrätysarvo on erittäin korkea. Muovia jatkojalostavan teollisuuden ympäristövaikutukset ovat vähäiset: valmistuksessa ei synny merkittäviä päästöjä eikä tehdasalueiden maaperä saastu.

Vuoden aikana tuotiin markkinoille uusia ympäristöä säästäviä tuotteita erityisesti jätevesimarkkinoille. UltraRib 2 -putken uusi hitsausliitostekniikka lanseerattiin vuoden alussa. Sähköhitsattavan renkaan avulla muhviiliitoksesta tulee vetoakestävä ja ehdottoman tiivis. Uponorin ensimmäisenä markkinoille tuoma ratkaisu on omiaan esimerkiksi pohjavesialueilla, pehmeiköissä, jyrkissä rinteissä ja teollisuuskäytössä, aina kun vaaditaan erityistä varmuutta.

Jäteveden biologiseen käsittelyyn haja-asutusalueilla tarkoitettua Upoclean-tuoteperhettä täydennettiin 2-3 talon yhteiskäyttöön sekä maatilojen käyttöön soveltuvilla järjestelmillä.

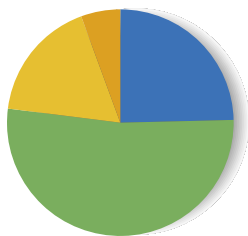
Henkilöstö

Henkilöstön hyvinvointi, avoin tiedonkulku, työturvallisuus ja osaamisen kehittäminen ovat keskeisessä asemassa Uponorin henkilöstöhallinnossa. Osana pyrkimystä yhtenäisempään Uponoriin käynnistettiin toimia henkilöstöhallinnan työkalujen ja prosessien kehittämiseksi. Erityistä huomiota kiinnitetään rekrytoinnin, osaamisen kehittämisen ja urakehityksen systematisointiin ja ennakoivaan suunnitteluun.

Uponorin toiminnan työturvallisuusriskit ovat vähäiset eikä vuonna 2003 raportoitu vakavia onnettomuuksia. Työturvallisuuteen on kiinnitetty vuoden aikana erityistä huomiota, ja tapaturmien määrä on vähentynyt useissa tuotantolaitoksissa. Erityisesti voidaan mainita Uponor Aldyl Companyn Tulsan tehdas Yhdysvalloissa, jossa marraskuussa tuli täyteen kaksi vuotta ilman yhtäkään työajan menetykseen johtanutta tapaturmaa.

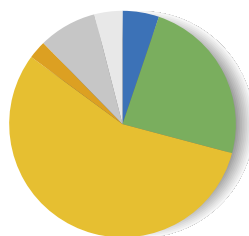
Joulukuun alussa pidettiin kahdeksas Upofor-kokous Ranskassa. Tämä vuonna 1996 käynnistetty tapahtuma on työntekijöiden edustajien ja ylimmän johdon yhteinen foorumi tiedon ja ajatusten vaihtoon.

Henkilöstön koulutustaso

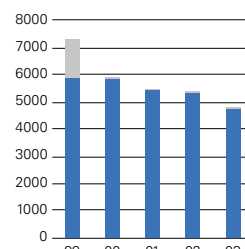
- Peruskoulutus 9 v. 25 %
- Keskiaste 9-12 v. 52 %
- Ylempi 12-16 v. 17 %
- Yli 16 v. 6 %

Henkilöstön määrä toiminnoittain

- Johto 5 %
- Markkinointi 24 %
- Tuotanto 56 %
- Tuotekehitys 3 %
- Talous ja hallinto 8 %
- Muu 4 %

Henkilöstö 31.12.

- Putkijärjestelmät
- Muut

Markkinat

Rakennusalan kysyntä Uponorin tuotealueilla säilyi vuonna 2003 tyydyttävänä ja pitkälti vuoden 2002 kaltaisena. Euroopan Unionin alueella kysyntä oli keskimääräisesti edellisvuotisella tasolla, mutta sen sisällä esiintyi melko suuriakin alueellisia eroja. Pohjois-Amerikassa asuinrakentaminen jatkui hyvin vahvana.

EU:n suurin yksittäinen asuinrakentamisen markkina-alue mitattuna rakentamisen arvolla on edelleen Saksa, vaikka asuinrakentamisen määrä siellä on lähes puolittunut huipputasostaan vuonna 1999. Vuoden 2003 aikana Saksan asuinrakentaminen supistui edelleen, vaikka vuoden kahdella viimeisellä neljänneksellä havaittiin hienoista kasvua. Pientalorakentaminen supistui vähemmän kuin rakentaminen yleensä. Asuinrakennuslupia myönnettiin enemmän kuin vuonna 2002.

Muista suurista markkinoista Ison-Britannian, Espanjan ja Pohjoismaiden asuinrakentamisen kysyntä säilyi hyvänä. Uusista markkinoista Venäjällä ja Baltiassa kehitys jatkui vilkkaana. Yleisestä kehityksestä poikkesi lähinnä Portugali, jonka markkinat olivat laskusuunnassa.

Kunnallis- ja ympäristötekniisten tuotteiden kysyntä oli ennallaan tai heikossa kasvussa useimmilla markkina-alueilla Euroopassa, vaikka Keski- ja Pohjois-Euroopassa myynnin käynnistymistä hidastutti poikkeuksellisen pitkä talvi.

Liikevaihto

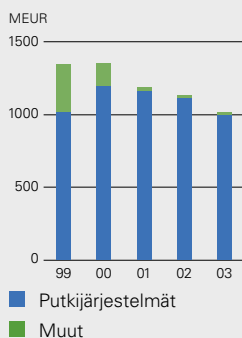
Uponorin liikevaihto oli päättyneenä vuonna 1 021,0 milj. euroa (2002: 1 137,2 Me), joka on 10,2 % eli 116,2 milj. euroa pienempi kuin vuonna 2002. Muutos johtuu lähes kokonaan alkuvuonna tehdyistä yritysmyyneistä sekä euron vahvasta kurssista. Ilman valuuttakurssimuutosten ja yritysmyyntien vaikutusta liikevaihdon vertailukelpoinen muutos oli +4,9 %.

Uponorin pääliiketoiminnoista Housing Solutions –liiketoiminnot kehittyivät varsin myönteisesti. Liikevaihto Euroopassa kääntyi kahden heikohkon vuoden jälkeen 4,8 prosentin kasvuun; Pohjois-Amerikassa kasvu jatkui erittäin voimakkaana ja oli Yhdysvaltain dollareissa laskettuna 21,0 prosenttia. Heikon toisen vuosineljänneksen jälkeen kasvu oli selvästi vahvempaa kahdella viimeisellä neljänneksellä.

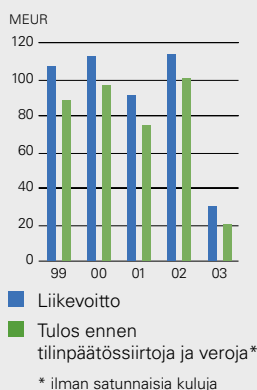
Kunnallis- ja ympäristötekniinen liiketoiminta supistui 13,0 %. Syinä olivat sekä yritysmyyntit että kunnallistekniisten asiakkaiden supistunut tilauskanta Ison-Britanniasa ja Portugalissa. Yritysmyyntit ja valuuttakurssimuutokset huomioiden liikevaihto säilyi lähes entisellä tasollaan (muutos -0,4 %).

Uponorin suurimmat markkina-alueet ja niiden osuus liikevaihdosta vuonna 2003 olivat seuraavat: Pohjois-Amerikka 18,5 (23,8) %, Saksa 16,4 (16,6) %, muu EU 19,7 (17,5) %, Skandinavia 14,7 (12,5) %, Iso-Britannia ja Irlanti 11,1 (11,8) %, muut maat 9,0 (8,8) sekä Suomi 10,6 (9,0) %.

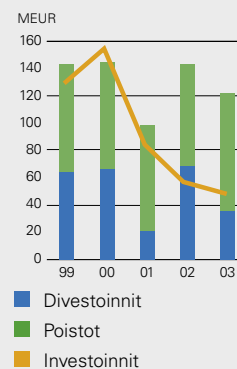
Liikevaihto

Liikevoitto ja tulos ennen veroja

Nettoinvestoinnit

Tulos

Konsernin liikevoitto oli 30,7 (114,2) milj. euroa eli 73,2 % vähemmän kuin edellisellä vuonna. Raportoidun tuloksen voimakas heikentyminen johtui suurimmaksi osaksi rakennemuutuskuluista, joita vuonna 2003 kirjattiin 54,9 (9,0) milj. euroa. Lisäksi vuonna 2002 tulokseen sisältyi 35,6 milj. euroa käyttöomaisuuden, lähinnä kiinteistöjen myynnistä saatuja liiketoiminnan muita tuottoja, joita vuonna 2003 oli ainoastaan 7,3 milj. euroa.

Liiketoiminnan vertailukelpoinen kannattavuus parani, erityisesti kahden viimeisen neljänneksen myönteisen kehityksen vuoksi.

Konsernin voitto rahoituserien jälkeen laski 79,4 % ja oli 20,8 (100,7) milj. euroa. Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 20,8 (100,7) milj. euroa. Verojen määrä oli 19,2 (36,9) milj. euroa. Tilikauden voitto laski 97,6 % ja oli 1,6 (64,2) milj. euroa.

Vuonna 2003 on ollut kertaluonteisia kuluja noin 54,9 (9,0) milj. euroa, jotka on kirjattu toiminnan normaaleiksi kuluiksi.

Konsernin nettorahoituskulut olivat 9,9 (13,5) milj. euroa.

Oman pääoman tuotto oli 0,3 (11,8) % ja sijoitetun pääoman tuotto 4,9 (14,8) %.

Tulos osaketta kohti oli 0,04 (1,72) euroa ja oma pääoma osaketta kohti 12,69 (14,58) euroa. Liiketoiminnan rahavirta kasvoi edellisvuodesta 148,0 (124,8) milj. euroon.

Investoinnit ja rahoitus

Konsernin bruttoinvestointien määrä oli 36,7 (45,0) milj. euroa, eli 50,4 milj. euroa pienempi kuin poistot. Nettoinvestointien määrä oli 1,2 (-24,0) milj. euroa. Investoinnit kohdistuivat pääasiassa rakennemuutokseen, tuottavuuden parantamiseen ja ylläpitoon.

Konsernin T&K-menot säilyivät entisellä tasollaan ja olivat yhteensä 16,0 (16,0) milj. euroa eli 1,6 (1,4) % liikevaihdosta.

Konsernin rahoitusasema vahvistui vuoden aikana selvästi. Korolliset nettovelat laskivat 163,9 milj. eurosta 84,0 milj. euroon. Konsernin omavaraisuusaste nousi 59,8 (58,9) %:iin ja velkaantumisaste laski 18 (30) %:iin.

Tapahtumia

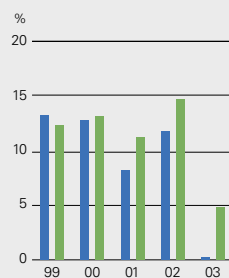
Pohjoismaat

Päättynyt vuosi oli ensimmäinen, jolloin Uponor markkinoi yhtiön kaikkia kolmea kansainvälistä talotekniikka-merkkiä eli Wirsboa, Unipipea ja Ecoflexiä Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa yhteisen organisaation voimin. Toimenpiteet suuntautuivat lähinnä jakeluketjun kehittämiseen, ja niiden vaikutus myyntiin oli suotuisa.

Keski-Eurooppa

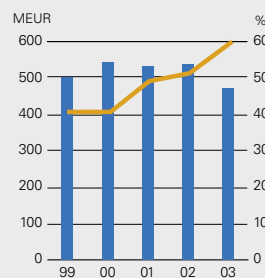
Uudistetun merkkistrategian tavoitteena on liittää kaikki Uponorin tärkeimmät liikemerkit Uponor-nimeen. Sen seu-

Sijoitetun ja oman pääoman tuotto

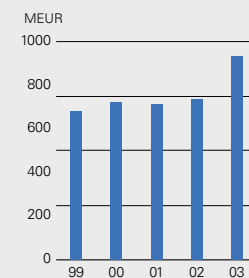
■ ROE, %
■ ROI, %

Oma pääoma ja omavaraisuusaste

■ Oma pääoma, MEUR
■ Omavaraisuusaste, %

Osakkeen markkina-arvo, 31.12.

rauksena Uponorin saksalaisyksiköt esiintyivät ensimmäistä kertaa yhteisellä osastolla maaliskuussa järjestetyillä ISH-messuilla, jotka ovat lämmitys- ja käyttövesialan tärkein kansainvälinen messutapahtuma. Myös Uponorin johtava saksalainen lämmitysjärjestelmämerkki Velta, joka on tähän saakka esiintynyt itsenäisenä, liittyi vuoden 2003 lopussa osaksi Uponor-merkkitarjontaa.

Vaikka tuotannon kehityksen toimet paljolti suuntautuivat rakennemuutoksiin, Ochtrupissa otettiin käyttöön uuteen teknologiaan perustuva muovi-alumiini-monikerrosputken tuotantolinja kasvaneen kysynnän tyydyttämiseksi.

Muu Eurooppa

Uponorin paineputkisopimukset saivat jatkoa, kun Uponorin ja Transcon välistä kolmivuotista kaasuputkijärjestelmien toimitussopimusta jatkettiin kahdella vuodella vuoden 2005 loppuun ja vesiyhtiö Severn Trent Waterin sopimusta kahdella vuodella huhtikuuhun 2006 saakka. Myös Uponorin laajakaistaverkkojen asennusjärjestelmiä toimittava tytäryhtiö Radius Plastics solmi teleyhtiö British Telecomin ja Euroopan johtavan kaapelivalmistajan Pirellin kanssa sopimukset kiinteistöasennuksiin käytettävistä ns. microslide-tuotteista.

Brittein saarilla alettiin kunnallisteknisille asiakkaille tarjota erikoisasennus- ja huoltopalveluita, jotka käynnistyivät hyvin.

Koko Uponorin liiketoiminta Venäjällä ja Baltiassa koottiin yhden yksikön alaisuuteen. Virossa eri liiketoimintaryhmien toiminnot sulautettiin yhteen yhtiöön. Venäjän yksikkö muutti uusiin tiloihin Moskovassa, jonne rakennettiin myös asianmukaiset koulutustilat.

Pohjois-Amerikka

Uponorin muovisten lattialämmitys- ja käyttövesijärjestelmien kysyntä jatkui hyvänä. Markkinointia tehostettiin sijoittamalla Wirsbo-järjestelmämerkin rinnalla myytävien muiden tuotemerkkien myynti yhden johdon alaisuuteen.

Kumppanusohjelmia kehitettiin edelleen; suosituin niistä on vuonna 2002 aloitettu Wirsbo Advantage, johon on liittynyt jo yli 800 asennusliikettä. Asennusliikkeiden ja tukkukaupan lattialämmitysosaamisen syventämiseen suunnattiin uusi, erityisesti tekniseen koulutukseen painottuva koulutusohjelma Mini-Camp II.

Logistiikan tehostumisen myötä lakkautettiin jakeluvarasto Utahissa ja sen toiminta siirrettiin laajennettuun Minnesotan jakelukeskukseen. Minnesotan tehtaalla käynnistettiin mittava tuotannon laajennusinvestointi, joka valmistuu käyttöön alkuvuonna 2004. Sen yhteydessä toteutetaan myös useita muita läpimenoaikoja parantavia investointeja.

Municipal Americas -ryhmään kuuluva Uponor Aldyl Company solmi useita uusia 2-3-vuotisia kaasun jakeluputkistojen tai niiden komponenttien toimitussopimuksia.

Muuta

Vuoden loppupuolella Uponorissa käynnistettiin ERP-hanke, jonka ensimmäisen vaiheen tavoitteena on luoda uudet yhtenäiset toimintamallit ja -tavat ja toisessa vaiheessa käynnistää tarvittavat muutokset toiminnan ohjausjärjestelmiin. Hankkeen ensimmäinen vaihe toteutetaan alkuvuoden aikana.

Rakennemuutos

Vuoden alkupuolella Uponor myi kaksi yritystä, jotka eivät kuuluneet konsernin ydinliiketoimintaan. Helmikuussa myytiin Uponorin 51 prosentin omistusosuus sisä- ja tonttviemäreitä valmistavasta Uponor Hausabflusstechnik GmbH:sta tytäryhtiöineen vähemmistöosakkaiden perustamalle Magnaplast Beteiligungs GmbH & Co KG:lle 6,5 miljoonaa euron kauppahintaan. Kauppa, johon sisältyivät tehtaot Saksassa ja Puolassa, astui voimaan tilikauden alusta.

Maaliskuussa myytiin vesi- ja viemäriputkiryhtiö Uponor ETI Companyn osakkeet PW Eagle -konsernille kokonaisarvoltaan 30-34 miljoonan dollarin kaupalla. Kaupan arvosta maksettiin 22 miljoonaa dollaria kaupantekopäivänä 14. maaliskuuta. Kauppaan sisältyivät yhtiön neljä tehdasta Yhdysvaltain itä- ja keskiosissa.

Ylläolevien kauppojen vaikutuksesta Uponorin vuosiliiketoiminta supistui noin 135 miljoonalla eurolla ja henkilöstön määrä noin 445 hengellä.

Alkuvuonna käynnistettiin Manner-Euroopan alueella rakennemuutosohjelma toiminnan tehostamiseksi. Saksassa Buchholz/Mendtin tehdas suljettiin ja lattialämmitysjärjestelmien asennuspaneelien tuotanto siirrettiin Ochtrupin tehtaaseen ja ruiskupuristustuotanto Hassfurtin yksikköön.

Westheimin tehtaan liittimien valmistus lakkautettiin ja putki-putkessa-tuotteiden valmistus siirrettiin Ochtrupiin. Virsbon tehtaalla Ruotsissa toteutettiin PEX-putkien tuotannon laajennus, kun lattialämmitys- ja käyttövesiputkien valmistus Maintalissa Saksassa lopetettiin.

Aurinkopaneeliliiketoiminnan kehitystyö Ruotsissa päätettiin lopettaa, koska liiketoiminta ei tarjoa riittäviä kannattavan kasvun näkymiä kansainvälisesti.

Kesäkuun alussa esiteltiin Housing Solutions Europe -divisioonan uusi Keski-Euroopan alueorganisaatio, joka yhdistää aiemmin erilliset yksiköiden markkinointi-, tuotanto- ja logistiikka- yms. toiminnot yhden johdon alaisuuteen. Uuden organisaation rakentaminen eteni vuoden aikana suunnitellusti.

Infrastructure and Environment Europe -ryhmässä itäisen Keski-Euroopan alueen myynti päätettiin syyskuussa keskittää Tsekissä toimivaan myyntiyksikköön ja lopettaa kannattamaton viemäri-, kaasu- ja vesiputkien valmistus Unkarin Szekszárdissa.

Pohjoismaissa toteutettiin useita toiminnan tehostamis-hankkeita osana liiketoiminnan normaalia kehitystä sekä vastauksena kiristyneeseen kilpailutilanteeseen. Hajautetun jäteveden käsittelyn liiketoimintayksikkö purettiin ja vastuu hajautettiin maayhtiöihin. Ilman kaivamista tapahtuvaan saaneerukseen tarkoitettujen NoDig-järjestelmien tappiollisen asennustoiminnan painopistettä suunnattiin tuote- ja järjestelmämyyntiin.

Vuoden lopulla käynnistettiin Portugalin tuotannon keskittäminen Vila Nova de Gaian yksikköön. Vila do Conden tehdas suljetaan vuoden 2004 ensimmäisen neljänneksen aikana.

Rakennemuutostoinen seurauksena konsernin henkilöstömäärä laski vuoden 2003 aikana noin 330 hengellä.

Henkilöstö

Uponoria pitkään johtanut Jarmo Rytilahti vetäytyi toimitusjohtajan tehtävistä johtajasopimuksensa mukaisesti 31.7.2003 mutta jatkaa Senior Executive Advisorina raportoiden hallituksen puheenjohtajalle, kunnes jää eläkkeelle syyskuussa 2004.

Uponor Oyj:n hallitus nimitti yhtiön uudeksi toimitusjohtajaksi KTM Jan Långin (46), joka otti tehtävän vastaan 1. elokuuta 2003.

Konsernin henkilökunnan määrä laski päättyneenä vuonna lähes 500 hengellä, suurin osa yritysmyyntien myötä. Yhtiön palveluksessa oli vuoden lopussa 4 803 (5 302) työntekijää. Keskimääräinen henkilömäärä vuoden 2003 aikana oli 4 962 (5 393).

Henkilöstöstä työskenteli Saksassa 1 536 (32,0 %), Pohjois-Amerikassa 655 (13,6 %), Skandinaviassa 900 (18,7 %), Suomessa 494 (10,3 %), muualla EU:ssa 475 (9,9 %), Isossa-Britanniassa ja Irlannissa 495 (10,3 %) sekä muissa maissa 248 (5,2 %) henkeä.

Hallinto ja tilintarkastus

Yhtiön vuoden 2003 varsinainen yhtiökokous valitsi hallitukseen uudelleen yhden vuoden toimikaudeksi Matti Nieminen, Pekka Paasikiven ja Horst Rahnin sekä uusina jäseninä Anne-Christine Silfverstolpe Nordinin ja Aimo Rajahallmeen. Yhtiön hallituksesta jäivät pois pitkäaikaiset jäsenet Hannu Kokkonen ja Niilo Pellonmaa, jotka 17.3.2003 asti toimivat hallituksen 1. ja 2. varapuheenjohtajana. Hallituksen puheenjohtajana vuonna 2003 toimi Pekka Paasikivi ja varapuheenjohtajana Horst Rahn 17.3.2003 alkaen.

Tilintarkastajaksi yhtiökokous valitsi KHT-yhteisö KPMG Wideri Oy Ab:n. Yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut KHT Sixten Nyman.

Vuoden 2003 yhtiökokous hyväksyi myös hallituksen ehdotuksen yhtiöjärjestyksen muuttamisesta. Yhtiöjärjestyksen toiminimipykälää muutettiin siten, että yhtiöllä on myös englanninkielinen rinnakkaistoiminimi Uponor Corporation. Muutoksia tehtiin myös yhtiöjärjestyksen hallitusta, toimintimen kirjoitusoikeuksia ja kokouskutsua koskeviin määräyksiin. Lisäksi yhtiöjärjestyksen toimialapykälää muutettiin vastaamaan paremmin yhtiön strategiaa, kun se laajennettiin kattamaan talo-, yhdyskunta- ja ympäristötekniikan järjestelmät.

Uponor Oyj:lle muodostettiin 2. syyskuuta uusi johtoryhmä, jonka jäseniksi nimettiin toimitusjohtaja Jan Lång, talous- ja varatoimitusjohtaja Jyri Luomakoski, kehitysjohdaja Kari Norbäck sekä divisioonajohtajat Jim Bjork

(Housing Solutions North America), Jukka Kallioinen (Infrastructure and Environment Europe) ja Dieter Pfister (Housing Solutions Europe). Aiempi pääkonttorin funktioista koostunut johtoryhmä sekä divisioonien sisäiset hallitukset lakkautettiin.

Yhtiön hallinnointiohjesääntö uusittiin vastaamaan uutta organisaatiota sekä Keskuskauppamarin, Helsingin pörssin ja Suomen teollisuuden ja työnantajien etujärjestön TT:n suositusta. Hallitus hyväksyi ohjesäännön joulukuussa ja se astui voimaan 1.1.2004.

Osakepääoma ja osakkeet

Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukainen vähimmäispääoma on 33 637 590 euroa ja enimmäispääoma 134 550 360 euroa. Osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksiä muuttamatta vähimmäispääoman ja enimmäispääoman rajoissa.

Katsauskauden alussa yhtiön osakepääoma oli 75 834 444 euroa ja osakkeita oli 37 917 222 kpl. Yhtiön osakepääomaa alennettiin maaliskuussa 1 000 000 eurolla varsinaisen yhtiökokouksen päätöksellä mitätöimällä 500 000 yhtiön hallussa ollutta omaa osaketta. Uponor Oyj:n osakepääoma katsauskauden päättyessä oli 74 834 444 euroa ja osakkeiden lukumäärä 37 417 222. Tammikuussa 2004 yhtiön osakepääomaa korotettiin 542 000 eurolla optio-oikeuksiin perustuvien osakemerkintöjen seurauksena. Korotuksen jälkeen yhtiön osakepääoma on 75 376 444 euroa ja osakkeiden lukumäärä 37 688 222. Osakkeen nimellisarvo on 2 euroa ja kullakin osakkeella on yhtiökokouksessa yksi ääni.

Yhtiön hallituksella on varsinaisen yhtiökokouksen 2003 antama valtuutus yhden tai useamman vaihtovelkakirjalainan ottamiseen, optio-oikeuksien antamiseen ja osakepääoman korottamiseen yhdellä tai useammalla uusmerkinnällä. Valtuutuksen nojalla yhtiön osakepääomaa voidaan korottaa enintään 10 miljoonalla eurolla. Hallituksella on lisäksi yhtiökokouksen valtuutus luovuttaa enintään 1 800 000 yhtiölle hankittua omaa osaketta. Yhtiön hallitus ei ole katsauskauden aikana käyttänyt näitä valtuutuksia. Valtuutukset ovat voimassa 17.3.2004 asti.

Omat osakkeet

Yhtiökokoukselta saamansa valtuutuksen perusteella yhtiön hallitus päätti 17. maaliskuuta 2003 hankkia enintään 1 400 000 omaa osaketta. Osakkeita voidaan käyttää pääomarakenteen kehittämiseen tai investointien rahoittamiseen, vastikkeena mahdollisissa yrityskaupoissa ja muissa teollisissa järjestelyissä tai ne voidaan muutoin edelleen luovuttaa tai mitätöidä. Katsauskauden alkaessa yhtiön hallussa oli aiempien valtuutusten perusteella hankittuja omia osakkeita 911 000 kpl, joista yhtiökokous mitätöi 500 000 kpl maaliskuussa 2003.

Kauden aikana yhtiö osti Helsingin Pörssissä tehdyillä kaupoilla 234 000 omaa osaketta yhteensä 4,6 miljoonan euron hankintahintaan. Katsauskauden päättyessä yhtiön hallussa oli 645 000 omaa osaketta, yhteenlasketulta nimellisarvoltaan 1 290 000 euroa. Omien osakkeiden suhteellinen osuus osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä oli katsauskauden päättyessä 1,7 %. Omien osakkeiden hankinnalla ei ole merkittävää vaikutusta osakkeenomistuksen ja äänivallan jakautumiseen yhtiössä. Tilinpäätöksessä omilla osakkeilla ei ole tasearvoa.

Uponorin optio-ohjelma

Joulukuun 31. päivänä merkittiin Uponor Oyj:n voimassa olevan optio-ohjelman perusteella 271 000 uutta Uponor Oyj:n nimellisarvoltaan 2 euron osaketta. A-optioilla merkittiin 194 000 osaketta ja B-optioilla 77 000 osaketta. A-option merkintähinta oli 15,46 euroa ja B-option 19,75 euroa. Optio-ohjelmaan liittyvillä optio-oikeuksilla voidaan merkitä vielä 289 000 uutta osaketta ja yhtiön osakepääoma voi nousta vielä 578 000 eurolla. Osakkeiden merkintäaika päättyy 31.8.2004.

A-option merkintähinta on yhtiön osakkeen vaihdolla painotettu elokuun 1999 keskikurssi Helsingin pörssissä ja B-option merkintähinta vastaava elokuun 2000 keskikurssi, joihin kumpaankin on lisätty 15 %. Lisäksi merkintähinnasta vähennetään elokuun 1999/2000 jälkeen ja ennen osakemerkintää jaettujen osinkojen määrä. Osinko katsotaan jaetuksi kunkin osingonjaon täsmäytyspäivänä. Osakkeet on maksettava merkittäessä. Merkityt osakkeet oikeuttavat osinkoon siltä tilikaudelta, jonka kuluessa ne on

merkitty; muut osakasoikeudet alkavat osakepääoman korotuksen tultua merkityksi kaupparekisteriin.

Johdon osakkeenomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen sekä heidän yhtiön tiedossa olevat määräysvalta-yhteisönsä omistivat 31.12.2003 yhteensä 180 368 yhtiön osaketta. Näiden osakkeiden osuus kaikista osakkeista ja osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä oli katsauskauden päättyessä 0,5 %. Lisäksi toimitusjohtajan sijaiselle myönnetty optio-oikeudet vastaavat 5 %:a Uponor Oyj:n liikkeellelaskemien optio-oikeuksien kokonaismäärästä. Hänen hallussaan 31.12.2003 olevien optio-oikeuksien nojalla voidaan merkitä yhteensä enintään 21 000 osaketta, mikä vastaa 0,06 %:a osakkeiden kokonais- ja äänimäärästä 31.12.2003.

Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Uponorin optio-ohjelman 1999/2002 optio-oikeuksilla merkittyjä 271 000 osaketta vastaava osakepääoman korotus, 542 000 euroa, merkittiin kaupparekisteriin 19. tammikuuta. Uudet osakkeet otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi 20.1.2004. Korotuksen jälkeen yhtiön osakepääoma on 75 376 444 euroa ja osakkeiden lukumäärä 37 688 222.

Helmikuun 3. päivänä julkistettiin aiesopimus mbo-kaupasta Housing Solutions Europe -ryhmän johtajan Dieter Pfisterin ja Uponorin välillä. Aiesopimuksen mukaan uudelleen yrittäjäksi ryhtyvä Pfister ostaa Uponorilta Saksassa sijaitsevat kaapeli- ja käyttövesiputkien suojaputkiliiketoiminnot sekä tiettyjen teollisuustuotteiden ja metallisten komponenttien liiketoiminnot. Kaupan kohteena olevien liiketoimintojen palveluksessa on noin 110 henkilöä Hassfurtissa, Schweinfurtissa ja Ochtrupissa, ja niiden liikevaihto on noin 16,7 milj. euroa. Osapuolten tavoitteena on toteuttaa kauppa 31.3. mennessä.

Helmikuun 3. päivänä julkistettiin myös hallituksen päätös

hyväksyä johdon esitys konsernin divisioonaorganisaation korvaamisesta alueorganisaatiolla 1.3.2004 alkaen. Muutoksen tavoitteena on yksinkertaistaa organisaatorakennetta, nopeuttaa päätöksentekoa ja vauhdittaa yhtenäisten, konserninlaajuisten prosessien luontia. Alueorganisaatio vahvistaa Uponorin markkina-asemaa ja tuoteportfolion voimaa.

Näkymät

Yhtiössä käynnistettiin vuoden 2003 lopulla mittava rakennemuutosohjelma, jonka tarkoituksena on pääosin kuluvan vuoden aikana saattaa päätökseen Askon ja Uponorin yhdistymisestä vuoden 1999 lopussa käynnistetty muutosten sarja, jolla Uponorista tehdään virtaviivainen, tehokas ja yhtenäinen kansainvälisesti toimiva yhtiö. Rakennemuutos yhdessä yhtenäisen toimintamallin kehittämisen kanssa sitoo voimavaroja ja tuo mukanaan mittavia haasteita tuleville vuosille.

Vuoden 2003 jälkipuoliskolla alkaneen markkinoiden hienoisesta piristymisestä uskotaan jatkuvan, ja korjausrakentamisen odotetaan edelleen kasvavan uudisrakentamista nopeammin EU:ssa. Saksassa asuinrakentamisen määrän ei arvioida enää laskevan. Pohjoismaissa ja Isossa-Britanniasa markkinanäkymät säilynevät hyvinä, kun taas Espanjan vilkkaan kysynnän ennustetaan jonkin verran heikkenevän. Pohjois-Amerikassa asuntorakentaminen on useita vuosia jatkunut erittäin vilkkaana. Kuluvana vuonna uudisrakentamisen odotetaan hieman supistuvan mutta säilyvän edelleen korkealla tasolla, kun taas korjausrakentamisen arvon odotetaan siellä kasvavan.

Konsernissa jo toteutettujen ja uusien, osittain jo käynnissä olevien rakennemuutostöiden uskotaan vaikuttavan myönteisesti taloudelliseen tulokseen kuluvana vuonna. Myös markkinanäkymät ovat hieman valoisimmat kuin vuosi sitten. Näistä syistä konsernin kassavirran odotetaan säilyvän vahvana ja rakennemuutoskuluista oikaistun liikevoiton ja liikevoittomarginaalin uskotaan vuonna 2004 paranevan vuoden 2003 tasosta.

Liiketoimintaryhmät vuonna 2003

Liikevaihto	2003		2002		Muutos, %
	MEUR	Osuus, %	MEUR		
Putkijärjestelmät	999,7	97,9	1 112,9		-10,2
Kiinteistöt	21,1	2,1	23,7		-11,0
Muut/sisäinen liikevaihto	0,2	0,0	0,6		-66,7
Uponor-konserni	1 021,0	100,0	1 137,2		-10,2

Liikevoitto	2003		2002		Muutos, MEUR
	MEUR	Osuus, %	MEUR		
Putkijärjestelmät	28,3	92,2	83,9		-55,6
Kiinteistöt	12,8	41,7	30,9		-18,1
Muut/eliminoinnit	-10,4	-33,9	-0,6		-9,8
Uponor-konserni	30,7	100,0	114,2		-83,5

Investoinnit	2003		2002		Muutos, MEUR
	MEUR	Osuus, %	MEUR		
Putkijärjestelmät	35,2	95,9	43,1		-7,9
Kiinteistöt	1,0	2,7	1,4		-0,4
Muut/eliminoinnit	0,5	1,4	0,5		0,0
Uponor-konserni	36,7	100,0	45,0		-8,3

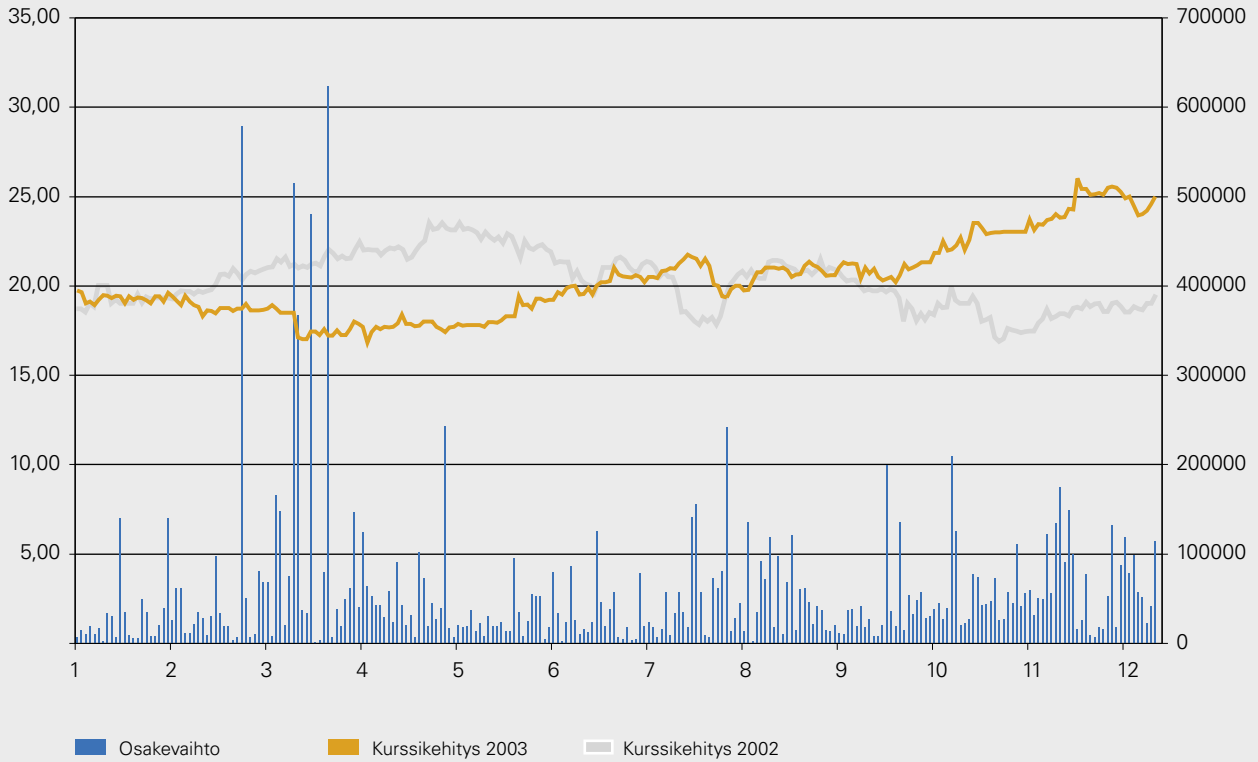
Henkilöstö 31.12.	2003		2002		Muutos, %
	Määrä	Osuus, %	Määrä		
Putkijärjestelmät	4 740	98,7	5 239		-9,5
Kiinteistöt	35	0,7	36		-2,8
Muut	28	0,6	27		3,7
Uponor-konserni	4 803	100,0	5 302		-8,6

Tunnuslukujen laskentaperusteet

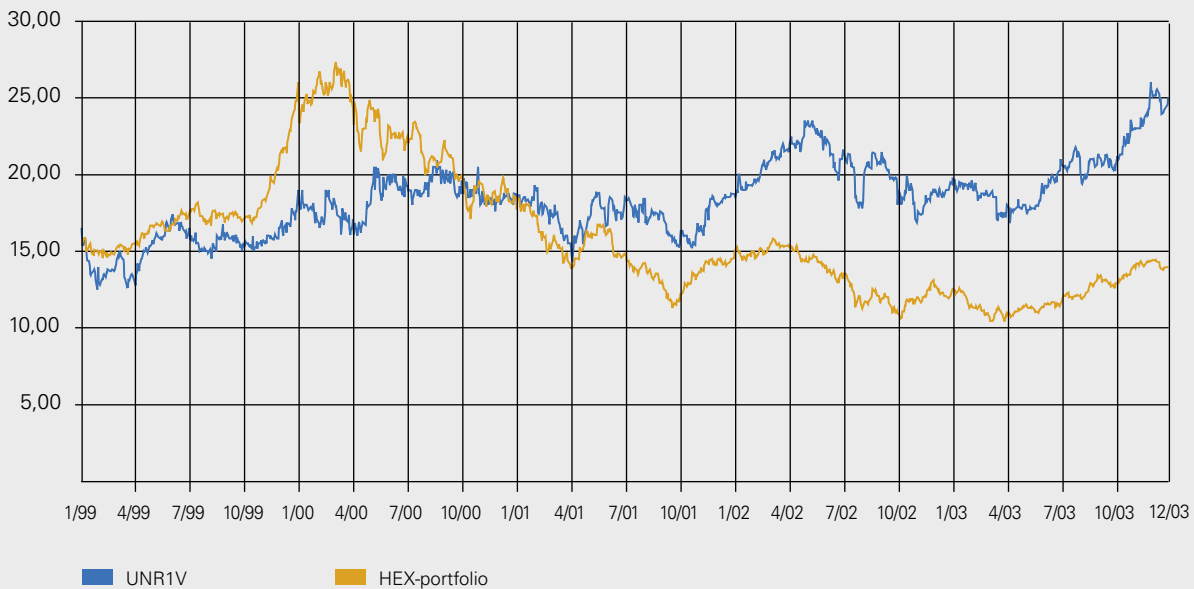
Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä - verot}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus, keskiarvo}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat, keskiarvo}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma} \pm \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$
Velkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus}} \times 100$
Korolliset nettovelat		Korolliset velat - rahat, pankkisaamiset ja rahoitusomaisuusarvopaperit
Tulos/osake (EPS)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} \pm \text{vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta - verot}}{\text{Tilikauden osakeantioikaistu keskimääräinen osakemäärä}}$
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä vuoden lopussa}}$
Osinko/tulos	=	$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Tulos per osake}}$
Efektiiivinen osinkotuotto	=	$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}} \times 100$
Hinta/voittosuhte, P/E	=	$\frac{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}}{\text{Tulos per osake}}$
Osakevaihdon kehitys	=	Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä suhteessa osakkeiden lukumäärän keskiarvoon
Osakekannan markkina-arvo	=	Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa x viimeinen kaupantekokurssi
Osakkeen keskikurssi	=	$\frac{\text{Osakkeiden euromääräinen vaihto}}{\text{Osakkeiden kpl-määräinen vaihto}}$

Kurssikehitys ja osakevaihto

UNR1V: Kurssikehitys ja osakevaihto vuonna 2003

Uponorin osakkeen ja HEX-portfolion kehitys 1999 - 2003

Konsernin taloudellisia tunnuslukuja

	2003	2002	2001	2000	1999
Konsernitulos, MEUR					
Liikevaihto	1 021,0	1 137,2	1 192,4	1 355,6	1 346,8
Toiminnan kulut	910,0	984,0	1 035,3	1 174,9	1 175,5
Poistot suunnitelman mukaan	87,1	74,7	78,2	78,4	79,4
Liiketoiminnan muut tuotot	6,8	35,7	12,3	10,4	15,5
Liikevoitto	30,7	114,2	91,2	112,7	107,4
Rahoitustuotot ja -kulut	-9,9	-13,5	-16,2	-15,9	-18,7
Tulos rahoituserien jälkeen	20,8	100,7	75,0	96,8	88,7
Satunnaiset tuotot ja kulut	-	-	-9,7	9,0	22,3
Tulos ennen varauksia ja veroja	20,8	100,7	65,3	105,8	111,0
Kirjanpidon tulos	1,6	64,2	36,6	77,4	76,3
Konsernitase, MEUR					
Pysyvät vastaavat	373,1	455,8	534,6	556,3	637,1
Konserniliikearvo	75,9	91,2	101,7	111,9	122,3
Vaihto-omaisuus	135,5	166,5	173,0	187,6	211,5
Rahat ja talletukset	16,9	6,3	31,1	28,6	57,3
Muu rahoitusomaisuus	187,8	207,0	232,6	246,0	238,7
Sidottu oma pääoma	186,9	179,2	181,6	181,9	184,5
Vapaa oma pääoma	283,1	360,9	344,0	354,6	310,4
Vähemmistöosuus	0,9	5,4	8,4	8,0	9,1
Pakolliset varaukset	31,4	11,4	12,1	14,9	16,8
Pitkäaikaiset korolliset velat	59,5	100,2	191,7	243,3	365,5
Lyhytaikaiset korolliset velat	41,5	70,0	122,2	96,0	116,5
Korottomat velat	185,9	199,7	213,0	231,7	264,1
Taseen loppusumma	789,2	926,8	1 073,0	1 130,4	1 266,9
Muita tunnuslukuja					
Liikevoitto, %	3,0	10,0	7,6	8,3	8,0
Tulos rahoituserien jälkeen, %	2,0	8,9	6,3	7,1	6,6
Tulos ennen varauksia ja veroja, %	2,0	8,9	5,5	7,8	8,2
Oman pääoman tuotto (ROE), %	0,3	11,8	8,2	12,8	13,3
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	4,9	14,8	11,3	13,2	12,4
Omavaraisuusaste, %	59,8	58,9	49,8	48,3	39,9
Velkaantumisaste, %	18	30	53	57	84
Korolliset nettovelat, MEUR	84,0	163,9	282,8	310,7	424,7
- % liikevaihdosta	8,2	14,4	23,7	22,9	31,5
Liikevaihdon muutos, %	-10,2	-4,6	-12,0	0,7	15,6
Vienti Suomesta, MEUR	20,4	20,6	21,0	49,4	103,1
Ulkomaisten tytäryhtiöiden liikevaihto, MEUR	900,9	1 043,4	1 070,5	1 156,8	1 125,4
Ulkomaantoiminta yhteensä, MEUR	903,4	1 047,6	1 075,1	1 188,1	1 146,9
Ulkomaantoiminnan osuus, %	88,5	92,1	90,2	87,6	85,2
Henkilöstö 31.12.	4 803	5 302	5 486	5 899	7 307
Henkilöstö keskimäärin	4 962	5 393	5 723	6 513	7 451
Investoinnit, MEUR	36,7	45,0	55,7	83,6	154,3
- % liikevaihdosta	3,6	4,0	4,7	6,2	11,5

Osakekohtaiset tunnusluvut

	2003	2002	2001	2000	1999
Osakepääoma, MEUR	75,4	75,8	76,4	77,4	77,4
Osakemäärä 31.12., 1 000 kpl	37 417	37 917	38 217	38 717	38 717
Osakemäärä osakeantioikaistuna, 1 000 kpl					
- vuoden lopussa	37 043	37 006	37 377	38 237	38 532
- keskimäärin	36 904	37 269	37 829	38 521	38 075
Osakkeiden nimellisarvo, EUR	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Oikaistu oma pääoma, MEUR	470,9	545,5	534,0	544,5	504,1
Osakevaihto, MEUR	280,8	270,0	184,4	203,4	363,0
Osakevaihto, 1 000 kpl	13 956	13 511	10 621	10 860	22 865
- keskimääräisestä lukumäärästä, %	37,8	36,3	28,1	28,2	60,1
Osakekannan markkina-arvo, MEUR	935,4	720,9	716,6	725,9	681,5
Oikaistu tulos per osake (optiovaimennettu), EUR	0,04	1,72	1,15	1,74	1,58
Oma pääoma per osake, EUR	12,69	14,58	14,06	14,03	12,85
Osinko, MEUR	74,1	55,5	29,9	30,6	25,8
Osinko per osake, EUR	*) 2,00	1,50	0,80	0,80	0,67
Efektiiivinen osinkotuotto, %	8,0	7,7	4,3	4,3	3,8
Osinko per tulos, %	5 000,0	87,2	69,6	46,0	42,3
PE-luku	625,0	11,3	16,3	10,8	11,1
Osakkeiden antikorjatut vaihtokurssit, EUR					
- ylin	26,02	24,85	19,30	21,00	17,83
- alin	16,80	16,51	14,30	15,80	12,28
- keskipurssi	20,12	19,98	17,36	18,73	15,88

* hallituksen ehdotus

Tunnuslukujen laskentaperusteet on esitetty sivulla 30.

Keskimääräisessä osakemäärässä on otettu huomioon ostettujen omien osakkeiden vaikutus.

Osakeannit	2003	2002	2001	2000	1999
Suunnatut annit, MEUR	-	-	-	-	0,7
* emissiovoitto	-	-	-	-	2,5
Merkintähinta, EUR	-	-	-	-	8,9

Tietoja osakkeenomistajista ja osakkeista

Uponorin osakevaihto Helsingin Pörssissä vuonna 2003 oli 13 955 847 kappaletta, yhteensä 280,8 milj. euroa. Osakkeen kurssi vuodenvaihteessa oli 25,00 euroa ja liikkeellä olevan osakekannan markkina-arvo 935,4 milj. euroa. Vuoden päättyessä yhtiöllä oli 3 998 osakkeenomistajaa. Ulkomainen omistus yhtiössä oli katsauskauden päättyessä 30,0 % (30,7 %).

Osakkeenomistus sektoreittain 31.12.2003

Sektori	Osakemäärä, kpl	Osuus osakkeista, %
Yksityiset yritykset	10 334 533	27,6
Julkiset yritykset	10 129	0,0
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	6 436 051	17,2
Julkisyhteisöt	5 195 219	13,9
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	1 306 084	3,5
Kotitaloudet	2 898 162	7,8
Ulkomat (myös hallintarekisteröidyt)	11 236 555	30,0
Muut (yhteistili, odotusluettelo)	489	0,0
	37 417 222	100,0

Osakkeenomistus suuruusluokittain 31.12.2003

Osakemäärä, kpl/osakas	Osakemäärä yhteensä, kpl	Osuus osakkeista, %	Osakas- määrä	Osuus osakkeista, %
1 - 100	66 271	0,2	917	22,9
101 - 1 000	906 939	2,4	2 191	54,8
1 001 - 10 000	2 189 113	5,9	743	18,6
10 001 -	34 254 899	91,5	147	3,7
	37 417 222	100,0	3 998	100,0

Osakepääoman kehitys 1999 - 2003

Pvm	Muutoksen syy	Muutos, euroa	Osakepääoma, euroa	Osakkeiden lukumäärä, kpl
2003 31.12.			74 834 444	37 417 222
21.3.	Alennus (omien osakkeiden mitätöinti)	1 000 000	74 834 444	37 417 222
2002 31.12.			75 834 444	37 917 222
18.3.	Alennus (omien osakkeiden mitätöinti)	600 000	75 834 444	37 917 222
2001 31.12.			76 434 444	38 217 222
15.3.	Alennus (omien osakkeiden mitätöinti)	1 000 000	76 434 444	38 217 222
2000 31.12.			77 434 444	38 717 222
1999 31.12.			77 434 444	38 717 222
25.8.	Korotus (johdon optiolaina)	33 000	77 434 444	38 717 222
7.7.	Korotus (johdon optiolaina)	154 000	77 401 444	38 700 722
9.6.	Korotus (johdon optiolaina)	426 250	77 247 444	38 623 722
7.4.	Korotus (johdon optiolaina)	27 500	76 821 194	38 410 597
20.3.	Korotus (nimellisarvon muutos)	12 214 833	76 793 694	38 396 847
		Muutos, mk	Osakepääoma, mk	Osakkeiden lukumäärä, kpl
19.3.	Alennus (omien osakkeiden mitätöinti)	5 000 000	383 968 470	38 396 847
8.1.	Korotus (johdon optiolaina)	371 250	388 968 470	38 896 847
1998 31.12.			388 597 220	38 859 722

19.1.2004 merkittiin kaupparekisteriin optio-oikeuksilla merkittyjä 271 000 osaketta vastaava osakepääoman korotus, 542 000 euroa. Sen seurauksena osakepääoma nousi 75 376 444 euroon ja osakkeiden määrä 37 688 222 kappaleeseen.

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2003

Osakkeenomistaja	Osakemäärä, kpl	%-osuus osakkeista	%-osuus äänistä
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	2 804 985	7,5	7,6
Keskinäinen vakuutusyhtiö Kaleva	169 700	0,4	0,4
Oras Administration Oy	2 392 564	6,4	6,5
Oras Technology Oy	2 392 463	6,4	6,5
Oras Marketing Oy	2 392 463	6,4	6,5
Oras Oy	1 058 400	2,8	2,9
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	2 006 552	5,3	5,4
Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 043 500	2,8	2,8
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola	733 000	1,9	1,9
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola	597 500	1,6	1,6
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola	263 200	0,7	0,7
Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola	101 100	0,3	0,3
Odin Norden	407 900	1,0	1,0
Odin Finland	143 900	0,3	0,3
Muut	20 408 895	54,5	55,5
	36 772 222	98,3	100,0
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet	645 000	1,7	-
Yhteensä	37 417 222	100,0	100,0

Hallintarekisteröidyt arvo-osuudet 31.12.2003

Nordea Pankki Suomi Oyj	8 798 090	23,5	23,9
Svenska Handelsbanken AB (publ.)	936 102	2,5	2,5
HSS/Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ.)	562 831	1,5	1,5
Muut	239 641	0,6	0,7
	10 536 664	28,1	28,6

Yhtiökokouksessa käytettävissä oleva äänen enimmäismäärä on 31.12.2003 tilanteen mukaan 36 772 222 ääntä. Tilikauden päättyessä yhtiön hallussa oli 645 000 omaa osaketta, jotka vastaavat yhtä monta ääntä. Omilla osakkeilla ei yhtiökokouksessa ole äänivaltaa.

Uponor-konsernin tilinpäätös on laadittu Suomen vuoden 1997 kirjanpitolainsäädännön mukaan, joka perustuu Euroopan yhteisön neljenteen ja seitsemänteen direktiiviin. Laskentakäytännössä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia edellisvuoteen verrattuna.

Konsernitiilinpäätöksen laadintamenetelmä

Konsernitiilinpäätös sisältää emoyhtiön lisäksi kaikki ne yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on omistuksensa perusteella suoraan tai tytäryhtiöidensä kanssa yli puolet äänivallasta. Vuoden aikana hankitut tai perustetut tytäryhtiöt on otettu mukaan hankinta- tai perustamishetkestä lähtien. Myydyt yhtiöt ovat mukana tuloslaskelmassa myyntihetken saakka.

Konserniyhtiöiden väliset liiketapahtumat on eliminoitu. Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Tytäryhtiöosakkeiden hankintahinnan ja tytäryhtiöiden hankintahetken nettovarallisuuden välinen erotus esitetään konserniaktiivana, josta osa on kohdistettu hankitulle käyttöomaisuudelle, mikäli sen käypä arvo olennaisesti ylittää kirja-arvon, ja ylijäävä, kohdistamaton osa esitetään konserniliikearvona, joka poistetaan arvioituna vaikutusaikanaan, enintään 20 vuodessa. Vähemmistön osuus tuloksesta ja omasta pääomasta on erotettu omaksi eräkseen.

Osakkuusyhtiöillä tarkoitetaan yhtiöitä, joista konsernin omistusosuus on 20–50 % ja joissa konserni käyttää vaikutusvaltaa. Osakkuusyhtiöt on yhdistetty konsernitiilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksesta on laskettu konsernin omistuksen mukaisesti ja esitetään tuloslaskelmassa erikseen. Olennaiset laskentakäytännön erot Uponor-konsernin ja osakkuusyhtiöiden välillä on eliminoitu ennen yhdistelyä pääomaosuusmenetelmän mukaisesti.

Valuuttamääräiset erät

Kukin yhtiö muuntaa omissa kirjanpidossaan päivittäiset valuuttamääräiset tapahtumat tapahtumapäivän valuuttakursseja käyttäen. Tilinpäätöksissä valuuttamääräiset saamiset ja velat muunnetaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja. Normaaliin liiketoimintaan liittyvät kurssierot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuina ja rahoitukseen liittyvät kurssierot esitetään rahoituksen kurssieroissa.

Johdannaissopimuksilla suojatut saamiset ja velat esitetään taseessa sopimuksen mukaiseen kurssiin.

Konsernitiilinpäätöksessä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi tilikauden keskikurssin mukaan ja taseet tilinpäätöspäivän kurssseja käyttäen. Tästä aiheutunut muuntoero sekä tytäryhtiöiden omien pääomien muuntamisesta aiheutuneet muut muuntoerot esitetään vapaan oman pääoman lisäyksenä ja vähennyksenä. Lisäksi emoyhtiön ulkomaisille tytäryhtiöille omaa pääomaa korvaavien lainojen kurssierot on konsernitiilinpäätöksessä käsitelty muuntoerona. Olennaisten pääomapalautusten yhteydessä realisoituneet muuntoerot tuloutetaan tuloslaskelman kurssieroissa.

Liikevaihto

Liikevaihto käsittää toimitettujen tuotteiden ja palvelujen myynnin, josta on vähennetty välilliset verot, myönnetty alennukset sekä kurssierot.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot ja kulut koostuvat varsinaisen liiketoiminnan kannalta poikkeuksellisista eristä, kuten tehtaiden lakkauttamisista ja toiminnan uudelleenjärjestelystä aiheutuneista kertaluonteisista menoista sekä kokonaisten liiketoimintojen myynneistä syntyneistä tuotoista ja kuluista. Laskentakäytännön muutoksista johtuvat erät esitetään satunnaisina tuotoina tai kuluina.

Liiketoimintaan liittyvät, luonteeltaan toistuvat tuotot ja kulut, esimerkiksi käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot, esitetään muina liiketoiminnan tuotoina ja kuluina.

Verot

Konsernituloslaskelman verot sisältävät kunkin yhtiön verotettavaan tulokseen perustuvat välittömät verot, jotka on laskettu paikallisten verosäännösten mukaan, sekä väliaikaisista eroista syntyvän laskennallisten verosaamisten tai -velkojen muutoksen. Lisäksi yhdistelytoimenpiteistä syntyvät laskennallisten verosaamisten tai -velkojen muutos esitetään konsernituloslaskelman veroissa. Konsernitiilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä on jaettu laskennallisen verovelan ja oman pääoman osuuteen.

Eläkejärjestelyt

Eläke-eduista aiheutuvat kustannukset kirjataan kuluiksi sillä kaudella, jolla vastaava työsuoritus on tapahtunut. Konserniyhtiöiden eläkejärjestelyt noudattavat eri maiden paikallisia sääntöjä ja käytäntöjä. Näiden järjestelyjen kulut kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan. Niiden määrät perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin tai vakuutusyhtiöiden suoriin veloituksiin.

Käyttöomaisuus ja poistot

Käyttöomaisuus esitetään taseessa suunnitelman mukaisena jäännösarvona. Suunnitelman mukaiset jäännösarvot on laskettu vähentämällä alkuperäisestä hankintamenosta kumulatiiviset poistot.

Suunnitelmanmukaiset poistot on laskettu käytössä olevan käyttöomaisuuden hankintamenosta arvioidun pitoajan mukaan. Ohjeelliset pitoajat ovat eri käyttöomaisuusryhmissä seuraavat:

	vuotta
Rakennukset	25 - 50
Koneet ja laitteet	5 - 20
Konttori- ja myymäläkalusto	5 - 10
Kuljetusvälineet	5 - 7
Pitkävaikutteiset menot	5 - 10
Liikearvo	5 - 10
Konserniliikearvo	10 - 20

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu fifo-periaatteen mukaan laskettuun hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Todennäköinen luovutushinta on vaihto-omaisuushyödykkeestä myytävissä saatava hinta vähennettynä myyntikustannuksilla. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno sisältää osuuden valmistuksen välillisistä kustannuksista.

Rahoituslaskelma

Konsernin rahoituslaskelma on laadittu siten, että käyttöomaisuuden muutos ja rahoitustoimintaan kuuluvien tase-erien muutokset on laskettu vuoden keskimääräisillä valuuttakursseilla ja ne sisältävät ainoastaan vuoden lopussa konsernissa mukana olevat yhtiöt.

Johdannaissopimukset

Konserniyhtiöt käyttävät johdannaissopimuksia vähentääkseen korko-, valuutta- tai raaka-aineiden hintariskejä. Konserni ei käytä johdannaissopimuksia spekulatiiviseen kaupankäyntiin. Rahoitukseen liittyvien ostettujen ja myytyjen optioiden preemiot kirjataan vaikutusaikanaan tuloslaskelmassa rahoituskulujen ryhmään.

Omat osakkeet

Emoyhtiöllä on ollut tilikauden ja vertailutilikauden aikana hallussaan omia osakkeita. Ne on eliminoitu emoyhtiön ja konsernin omasta pääomasta ja niillä ei ole ollut tasearvoa. Tunnuslukulaskennassa omat osakkeet on eliminoitu.

Tuloslaskelma

	Liite	Uponor-konserni		Uponor Oyj	
		2003	2002	2003	2002
Liikevaihto		1 021,0	1 137,2	2,3	3,4
Hankinnan ja valmistuksen kulut		740,0	805,5	1,2	1,3
Bruttokate		281,0	331,7	1,1	2,1
Markkinointikulut		168,9	167,3	-	-
Hallintokulut		58,0	58,9	7,3	9,3
Liiketoiminnan muut tuotot	1.1.	6,8	35,7	1,1	11,2
Liiketoiminnan muut kulut		16,0	16,0	8,4	3,7
Konserniliikearvon poisto		14,2	11,0	-	-
Kulut		250,3	217,5	14,6	1,8
Liikevoitto		30,7	114,2	-13,5	0,3
Rahoituskulut ja -tuotot	1.5.	-9,9	-13,5	30,4	45,3
Voitto ennen satunnaiseriä		20,8	100,7	16,9	45,6
Satunnaiset tuotot ja kulut	1.6.	-	-	22,0	25,8
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		20,8	100,7	38,9	71,4
Tilinpäätössiirrot				0,3	1,0
Tuloverot	1.7.	19,2	36,9	4,8	9,0
Vähemmistöosuus		0,0	-0,4	-	-
Tilikauden voitto		1,6	64,2	34,4	63,4

Tase

	Liite	Uponor-konserni		Uponor Oyj	
		31.12.2003	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2002
Vastaavaa					
Pysyvät vastaavat					
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet		6,4	7,9	-	-
Liikearvo		2,7	3,4	-	-
Konserniliikearvo		75,9	91,2	-	-
Muut pitkävaikutteiset menot		0,4	0,3	0,6	0,8
Aineettomat hyödykkeet	2.1.	85,4	102,8	0,6	0,8
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet		46,4	58,7	2,1	2,3
Rakennukset ja rakennelmat		164,6	192,6	9,9	11,9
Koneet ja kalusto		120,6	159,4	0,7	0,8
Muut aineelliset hyödykkeet		5,8	8,4	-	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		11,8	13,5	-	-
Aineelliset hyödykkeet	2.1.	349,2	432,6	12,7	15,0
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset					
Konserniyhtiöosakkeet	3.1.	-	-	296,3	285,9
Osakkuusyhtiöosakkeet	3.2.	2,0	2,4	-	-
Muut osakkeet ja osuudet		8,9	8,0	3,7	3,7
Muut sijoitukset		3,5	1,2	225,3	252,8
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset	2.1., 2.2.	14,4	11,6	525,3	542,4
Pysyvät vastaavat yhteensä		449,0	547,0	538,6	558,2
Vaihtuvat vastaavat					
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet		23,7	28,4	-	-
Valmiit tuotteet / tavarat		109,7	137,6	-	-
Ennakkomaksut		2,1	0,5	-	-
Vaihto-omaisuus		135,5	166,5	-	-
Saamiset					
Myyntisaamiset		134,5	139,4	0,7	0,5
Lainasaamiset		0,9	11,3	18,0	32,8
Siirtosaamiset	2.4.	28,1	34,7	3,1	1,9
Laskennallinen verosaaminen	2.14.	18,0	18,9	0,1	0,1
Muut saamiset		6,3	2,7	39,9	46,0
Saamiset	2.3.	187,8	207,0	61,8	81,3
Rahoitusomaisuus					
Rahat ja pankkisaamiset		16,9	6,3	8,0	0,4
Rahoitusomaisuus		16,9	6,3	8,0	0,4
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		340,2	379,8	69,8	81,7
Vastaavaa		789,2	926,8	608,4	639,9

	Liite	Uponor-konserni		Uponor Oyj	
		31.12.2003	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2002
Vastattavaa					
Oma pääoma					
Sidottu oma pääoma					
Osakepääoma		74,8	75,8	74,8	75,8
Osakeanti		4,5	-	4,5	-
Muu sidottu oma pääoma		107,6	103,4	112,6	111,8
Sidottu oma pääoma		186,9	179,2	191,9	187,6
Vapaa oma pääoma					
Voittovarot		281,5	296,7	285,3	282,0
Tilikauden tulos		1,6	64,2	34,4	63,4
Vapaa oma pääoma		283,1	360,9	319,7	345,4
Oma pääoma yhteensä	2.5.	470,0	540,1	511,6	533,0
Vähemmistöosuus		0,9	5,4	-	-
Tilinpäätössiirtojen kertymä	2.6.	-	-	3,1	3,4
Pakolliset varaukset		31,4	11,4	0,5	0,5
Vieras pääoma					
Pitkäaikaiset velat					
Joukkovelkakirjalainat		26,0	26,0	26,0	26,0
Lainat rahoituslaitoksilta		20,1	33,8	-	16,7
Eläkelainat		13,3	13,9	7,8	8,8
Muut pitkäaikaiset velat		0,3	27,4	-	-
Pitkäaikaiset velat	2.7., 2.8.	59,7	101,1	33,8	51,5
Laskennallinen verovelka	2.14.	33,9	41,5	-	-
Lyhytaikaiset velat					
Lainojen vuosilyhennys		1,9	16,4	1,0	4,3
Saadut ennakot		2,7	4,9	0,0	0,0
Ostovelat		69,4	72,6	0,6	0,7
Siirtovelat	2.10.	75,7	82,4	3,4	2,6
Muut lyhytaikaiset velat		43,6	51,0	54,3	43,9
Lyhytaikaiset velat	2.9.	193,3	227,3	59,3	51,5
Vieras pääoma yhteensä		286,9	369,9	93,1	103,0
Vastattavaa		789,2	926,8	608,3	639,9

	Uponor-konserni		Uponor Oyj	
	1.1. - 31.12.2003	1.1. - 31.12.2002	1.1. - 31.12.2003	1.1. - 31.12.2002
	MEUR		MEUR	
Liiketoiminnan rahavirta				
Tulorahoitus				
Tilikauden tulos	1,6	64,2	34,4	63,4
Poistot	87,1	74,7	1,0	1,3
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-7,2	-35,3	-1,1	-10,2
Rahavirran oikaisuerät	18,8	7,1	-0,3	-1,0
Konserniavustukset	-	-	-22,0	-25,8
Tulorahoitus	100,3	110,7	12,0	27,7
Käyttöpääoman muutos				
Saamiset	15,1	10,9	19,5	16,5
Vaihto-omaisuus	31,9	-1,6	-	-
Korottomat velat	0,7	4,8	0,6	-2,9
Käyttöpääoman muutos	47,7	14,1	20,1	13,6
Liiketoiminnan rahavirta	148,0	124,8	32,1	41,3
Investointien rahavirta				
Osakehankinnat	0,0	-2,6	-	-2,1
Osakemyynnit	20,8	30,9	-	-
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-36,7	-42,4	-0,5	-2,4
Käyttöomaisuuden myyntituotot	14,7	38,1	3,0	23,0
Investointien rahavirta	-1,2	24,0	2,5	18,5
Rahavirta ennen rahoitusta	146,8	148,8	34,6	59,8
Rahoituksen rahavirta				
Pitkäaikaisten saamisten muutos	-2,3	1,1	16,5	-2,3
Pitkäaikaisten velkojen muutos	-40,1	-85,6	-21,0	-45,9
Lyhytaikaisten velkojen muutos	-38,7	-49,2	11,1	-13,1
Osakeanti	4,5	-	4,5	-
Osingonjako	-55,5	-29,9	-55,5	-29,9
Osingot vähemmistölle	-	-2,0	-	-
Omien osakkeiden rahavirta	-4,6	-7,2	-4,6	-7,2
Konserniavustukset	-	-	22,0	25,8
Rahoituksen rahavirta	-136,7	-172,8	-27,0	-72,6
Rahavarojen valuuttakurssiero	0,5	-0,8	-	-
Rahavarojen muutos	10,6	-24,8	7,6	-12,8
Likvidit varat 1.1.	6,3	31,1	0,4	13,2
Likvidit varat 31.12.	16,9	6,3	8,0	0,4
Muutos taseen mukaan	10,6	-24,8	7,6	-12,8

Tilinpäätöksen liitetiedot

1. Tuloslaskelman liitetiedot, MEUR	Uponor-konserni		Uponor Oyj	
	2003	2002	2003	2002
1.1. Liiketoiminnan muut tuotot				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	7,2	35,3	1,1	10,2
Rojaltit	-	0,3	-	0,3
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	-0,4	0,1	-	-
Muut	-	-	-	0,7
	6,8	35,7	1,1	11,2
1.2. Henkilöstökulut				
Palkat ja luontaisedut	166,1	177,8	2,0	1,9
Eläkekulut	9,3	9,1	0,1	0,3
Muut henkilöstökulut	35,9	38,0	0,1	0,2
	211,3	224,9	2,2	2,4
Toimitusjohtajille ja hallituksen jäsenille maksetut palkat ja palkkiot				
Palkat ja palkkiot	4,5	6,9	0,6	0,5
Osapalkkiot	0,9	0,9	0,1	0,1
	5,4	7,8	0,7	0,6
1.3. Suunnitelman mukaiset poistot				
Aineettomat oikeudet	2,4	2,8	-	-
Liikearvo	0,6	0,6	-	-
Konserniliikearvo	14,2	11,0	-	-
Muut pitkävaikutteiset menot	0,1	0,1	0,3	0,5
Maa- ja vesialueet	0,7	1,5	-	-
Rakennukset ja rakennelmat	21,3	9,5	0,5	0,6
Koneet ja kalusto	44,9	45,3	0,2	0,2
Muut aineelliset hyödykkeet	2,9	3,9	-	-
	87,1	74,7	1,0	1,3
1.4. Toimintokohtaiset poistot				
Hankinta ja valmistus	61,5	51,1	0,5	0,6
Myynti	6,1	6,8	-	-
Hallinto	4,2	4,7	0,5	0,7
Muut	1,1	1,1	-	-
Konserniliikearvo	14,2	11,0	-	-
	87,1	74,7	1,0	1,3

Tilinpäätöksen liitetiedot

	Uponor-konserni		Uponor Oyj	
	2003	2002	2003	2002
1.5. Rahoituskulut ja -tuotot				
Osinkotuotot				
- Konserniyhtiöt	-	-	28,3	43,6
- Muut	0,9	0,8	1,3	1,2
Korko- ja rahoitustuotot				
- Konserniyhtiöt	-	-	12,9	13,5
- Osakkuusyhtiöt	0,5	0,5	-	-
- Muut	1,6	2,8	1,1	1,0
	3,0	4,1	43,6	59,3
Korko- ja rahoituskulut				
- Konserniyhtiöt	-	-	1,4	1,2
- Muut	11,0	15,1	6,2	6,3
Kurssierot				
- Toteutuneet	-1,6	-1,8	-0,5	0,6
- Toteutumattomat	-0,3	-0,7	-5,0	-7,1
	12,9	17,6	13,1	14,0
Nettorahoituskulut	-9,9	-13,5	30,5	45,3
1.6. Satunnaiset tuotot				
Konserniavustukset	-	-	22,0	25,8
	-	-	22,0	25,8
1.7. Verot				
Tilikaudelta	22,3	29,0	4,8	8,2
Edellisiltä kausilta	0,1	0,8	-	0,8
Laskennallisen verovelan muutos	-3,2	7,1	-	-
	19,2	36,9	4,8	9,0

2. Taseen liitetiedot, MEUR

2.1. Käyttöomaisuus

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttiset menot	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenraiset hankinnat	Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset
Uponor Oyj								
Hankintameno 1.1.	0,2	4,3	1,9	29,1	8,2	2,0	-	289,6
Lisäykset	-	0,2	-	-	0,2	-	-	11,0
Vähennykset	-	-0,1	-0,2	-1,4	-0,1	-	-	-0,6
Hankintameno 31.12.	0,2	4,4	1,7	27,7	8,3	2,0	-	300,0
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	0,2	3,5	-	17,5	7,4	2,0	-	-
Tilikauden poisto		0,3	-	0,4	0,2	-	-	-
Kertyneet poistot	0,2	3,8	-	17,9	7,6	2,0	-	-
Arvonkorotukset	-	-	0,4	0,1	-	-	-	-
Kirjanpitoarvo	0,0	0,6	2,1	9,9	0,7	-	-	300,0

	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Konserniliikearvo	Muut pitkävaikuttiset menot	Aineettomat hyödykkeet	Osakkuusyhtiöosakkeet	Muut osakkeet ja osuudet
Uponor-konserni							
Hankintameno 1.1.	36,5	23,1	144,6	3,7	207,9	2,4	8,0
Rakennemuutokset	-0,4	-1,1	-1,4	0,0	-2,9	-	-
Muuntoero	-0,4	-0,5	-1,1	0,0	-2,0	0,0	-
Lisäykset	1,0	0,2	0,2	0,2	1,6	-	1,9
Vähennykset	0,2	-1,0	-9,5	0,1	-10,2	0,4	1,0
Siirrot erien välillä	0,1	-0,1	0,0	0,0	-	-	-
Hankintameno 31.12.	36,5	22,7	151,8	3,8	214,8	2,0	8,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	28,5	19,9	53,4	3,4	105,2	-	-
Rakennemuutokset	-0,4	-1,1	-0,6	0,0	-2,1	-	-
Muuntoero	-0,4	-0,5	-0,6	0,0	-1,5	-	-
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	1,1	9,5	-0,1	10,5	-	-
Tilikauden poisto	2,4	0,6	14,2	0,1	17,3	-	-
Kertyneet poistot	30,1	20,0	75,9	3,4	129,4	0,0	0,0
Kirjanpitoarvo	6,4	2,7	75,9	0,4	85,4	2,0	8,9

Tilinpäätöksen liitetiedot

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenraiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	55,1	271,5	543,7	32,3	13,5	916,1
Rakennemuutokset	-2,3	-8,8	-58,1	-0,8	-0,4	-70,4
Muuntoero	-2,8	-7,2	-22,5	-1,7	-0,7	-34,9
Lisäykset	0,2	2,5	29,0	1,4	0,9	34,0
Vähennykset	0,1	5,1	15,2	1,4	0,3	22,1
Siirrot erien välillä	-6,6	4,6	3,6	-0,3	-1,2	0,1
Hankintameno 31.12.	43,5	257,5	480,5	29,5	11,8	822,8
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	7,6	86,8	386,1	23,8	-	504,3
Rakennemuutokset	-0,9	-3,0	-39,8	-0,4	-	-44,1
Muuntoero	-0,4	-2,5	-15,2	-1,3	-	-19,4
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,2	-2,0	-14,1	-1,3	-	-17,2
Tilikauden poisto	0,7	21,3	44,9	2,9	-	69,8
Kertyneet poistot	7,2	100,6	361,9	23,7	0,0	493,4
Arvonkorotukset	10,1	7,7	2,0	-	-	19,8
Kirjanpitoarvo	46,4	164,6	120,6	5,8	11,8	349,2
Tuotannon koneiden ja laitteiden tasearvo			108,5			

	Uponor-konserni		Uponor Oyj	
	2003	2002	2003	2002
2.2. Pitkäaikaiset sijoitukset				
Lainasaamiset				
- Konserniyhtiöt	-	-	224,6	251,5
- Osakkuusyhtiöt	-	9,7	-	-
- Muut	0,6	1,2	0,7	1,2
	0,6	10,9	225,3	252,7

	Konserniyhtiöt		Osakkuusyhtiöt	
	2003	2002	2003	2002
2.3. Saamiset konserni- ja osakkuusyhtiöiltä				
Uponor Oyj				
Lainasaamiset	242,6	284,4	-	-
Siirtosaamiset	0,1	0,1	-	-
Muut saamiset	39,4	45,2	-	-
	282,1	329,7	-	-

Johdolle tai osakkaille ei ole annettu lainoja ja heidän puolestaan ei ole annettu takauksia tai asetettu vakuuksia.

	Uponor-konserni		Uponor Oyj	
	2003	2002	2003	2002
2.4. Siirtosaamiset				
Verot	14,2	15,2	2,1	0,9
Saadut alennukset	4,6	5,8	-	-
Korot	1,0	0,8	0,9	0,8
Muut	8,3	12,9	0,1	0,2
	28,1	34,7	3,1	1,9
2.5. Oman pääoman muutokset				
Sidottu oma pääoma				
Osakepääoma 1.1.	75,8	76,4	75,8	76,4
Osakkeiden mitätöinti	-1,0	-0,6	-1,0	-0,6
Osakepääoma 31.12.	74,8	75,8	74,8	75,8
Ylikurssirahasto 1.1.			111,6	111,0
Osakkeiden mitätöinti			1,0	0,6
Ylikurssirahasto 31.12.			112,6	111,6
Arvonkorotusrahasto 1.1.			0,2	0,2
Vähennys			0,2	-
Arvonkorotusrahasto 31.12.			0,0	0,2
Osakeanti			4,5	-
Vapaa oma pääoma 1.1.			345,4	319,1
Osingonjako			-55,5	-29,9
Omat osakkeet			-4,6	-7,2
Tilikauden tulos			34,4	63,4
Vapaa oma pääoma 31.12.			319,7	345,4
Muu sidottu oma pääoma 1.1.	103,4	105,2		
Arvonkorotusrahaston muutos	-1,3	-1,2		
Siirto vapaasta omasta pääomasta	4,5	-1,2		
Osakeanti	4,5	-		
Siirto osakepääomasta	1,0	0,6		
	112,1	103,4		
Vapaa oma pääoma 1.1.	360,9	344,0		
Osingonjako	-55,5	-29,9		
Muuntoerot	-14,9	-11,4		
Siirto sidottuun omaan pääomaan	-4,5	1,2		
Omat osakkeet	-4,5	-7,2		
Tilikauden tulos	1,6	64,2		
Vapaa oma pääoma 31.12.	283,1	360,9		
Josta ei jakokelpoista	42,9	43,1		
2.6. Tilinpäätössiirtojen kertymä				
- Aineettomat hyödykkeet			0,1	0,2
- Rakennukset ja rakennelmat			2,6	2,8
- Koneet ja kalusto			0,4	0,4
			3,1	3,4

Tilinpäätöksen liitetiedot

	Uponor-konserni		Uponor Oyj	
	2003	2002	2003	2002
2.7. Lainat				
Erääntyminen seuraavalla tilikaudella				
- Lainat rahoituslaitoksilta	0,9	11,9	-	-
- Eläkelainat	1,0	4,3	1,0	4,3
- Muut lainat	0,2	0,2	-	-
	2,1	16,4	1,0	4,3

2.8. Pitkäaikaiset lainat

Yli viiden vuoden päästä erääntyvät				
- Lainat rahoituslaitoksilta	1,8	3,6	-	-
- Eläkelainat	10,0	10,2	3,7	4,2
	11,8	13,8	3,7	4,2

Sarjalaina I/2001
Lainamäärä enintään 100 MEUR
Nimelliskorko 6,25 % p.a.
Laina-aika 20.11.2001 - 20.11.2005
Lainalle ei ole asetettu vakuutta.
Takaisinmaksu yhdessä erässä 20.11.2005

Liikkellelaskuerä 1
Lainamäärä 26 MEUR
Emissiokurssi 99,937

	Konserniyhtiöt		Osakkuusyhtiöt	
	2003	2002	2003	2002
2.9. Velat konserni- ja osakkuusyhtiöille				
Uponor Oyj				
Ostovelat	0,4	0,4	-	-
Muut lyhytaikaiset velat	32,7	39,1	-	-
	33,1	39,5		

	Uponor-konserni		Uponor Oyj	
	2003	2002	2003	2002
2.10. Siirtovelat				
Henkilökulut	23,6	22,0	0,5	0,7
Korot	0,4	0,8	0,8	0,7
Verot	13,6	21,3	1,8	-
Alennukset	7,2	7,7	-	-
Muut	30,9	30,6	0,3	1,2
	75,7	82,4	3,4	2,6

2.11. Lainat, joista annettu vakuus

Pantti	0,7	0,8	-	-
Kiinnitys	9,1	23,4	-	-
	9,8	24,2		

	Uponor-konserni		Uponor Oyj	
	2003	2002	2003	2002
2.12. Valuutta- ja korkoriskien hallinta				
Johdannaissopimukset				
Korkojohdannaiset				
Ostetut korko-optiot	96,7	82,7	96,7	82,7
Asetetut korko-optiot	120,4	111,3	120,4	111,3
Koronvaihtosopimukset	10,0	10,0	10,0	10,0
Valuuttajohdannaiset				
Termiinisopimukset	12,4	5,0	12,4	5,0
Valuutanvaihtosopimukset	-	17,0	-	17,0
Hyödykejohdannaiset				
Termiinisopimukset	1,7	1,1	-	-
2.13. Vastuut ja pantit				
Annetut pantit, kirjanpitoarvo				
- omasta velasta	0,7	0,8	-	-
Annetut kiinnitykset				
- omasta velasta	9,2	23,3	-	-
Annetut takaukset				
- konserniyhtiön puolesta	-	-	39,8	70,0
- osakkuusyhtiön puolesta	9,3	-	-	-
- muiden puolesta	3,2	3,3	9,3	-
Muut vastuut	8,8	4,9	-	-
Lisäksi emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä puolesta letter of comfort -tyyppisiä sitoumuksia, jotka eivät sisälly edellämainittuihin lukuihin.				
Leasing- ja vuokravastuut				
Seuraavana vuonna erääntyvät	7,7	2,3	0,2	0,3
Myöhemmin erääntyvät	50,1	51,3	1,6	2,3
	57,8	53,6	1,8	2,6
2.14. Laskennalliset verovelat ja -saamiset				
Laskennalliset verosaamiset				
- Yhdistelytoimenpiteistä	0,0	0,0		
- Konserniyrityksistä	18,0	18,9		
	18,0	18,9		
Laskennalliset verovelat				
- Tilinpäätössiirroista	17,8	18,0		
- Yhdistelytoimenpiteistä	-	-		
- Konserniyrityksistä	16,1	23,5		
	33,9	41,5		
	15,9	22,6		

Tilinpäätöksen liitetiedot

3. Osakkeet ja osuudet

3.1. Konserniyhtiöt

Nimi	Kotipaikka ja valtio		Emoyhtiön omistus, %	Konsernin omistus,%
Uponor Aldyl S.A.	Buenos Aires	AR	100,0	100,0
130167 Canada Inc.	Montreal	CA	100,0	100,0
Uponor Beteiligungs GmbH	Haßfurt	DE	100,0	100,0
Uponor Müanyag Csörendszer Kft. i.v.L.	Budapest	HU		100,0
Uponor Polska Sp. z o.o.	Sochaczew	PL		100,0
Uponor Bor Sp. z o.o.	Sochaczew	PL		100,0
Uponor Resiplast, S.A.	Barcelona	ES		100,0
Uponor Hispania, S.A.U.	Móstoles	ES		100,0
Uponor Czech s.r.o.	Praha	CZ		100,0
Uponor (Deutschland) GmbH	Haßfurt	DE		100,0
Uponor Anger GmbH	Marl	DE		100,0
Uponor Abwassertechnik GmbH i.L.	Emstek	DE		75,5
Uponor Klärtechnik GmbH	Marl	DE		100,0
Hewing GmbH	Ochtrup	DE		100,0
Cronatherm Verwaltungsgesellschaft mbH	Buchholz-Mendt	DE		100,0
Cronatherm GmbH & Co. KG	Buchholz-Mendt	DE		100,0
WIRSBO Pex GmbH	Maintal	DE		100,0
Wirsbo Verwaltungsgesellschaft mbH	Norderstedt	DE		100,0
Wirsbo-VELTA GmbH & Co. KG	Norderstedt	DE		100,0
Polytherm VertriebsGmbH	Ochtrup	DE		100,0
Uponor S.A.R.L.	Saran	FR		100,0
Uponor Rohrsysteme GmbH	Haßfurt	DE		100,0
PR Consulting & Marketing GmbH	Haßfurt	DE		100,0
Unicor GmbH Rahn Plastmaschinen	Haßfurt	DE		100,0
Unicor Extrusionstechnik GmbH	Zella-Mehlis	DE		100,0
Unicor Plastic Machinery, Inc. i.L.	Missisauga	CA		100,0
Sörberg GmbH & Co. KG	Haßfurt	DE		100,0
Uponor A/S	Hadsund	DK	100,0	100,0
Uponor Eesti Oü	Tallinna	EE	100,0	100,0
Nereus Oy	Uusikaupunki	FI	100,0	100,0
Jita Oy	Virrat	FI	100,0	100,0
Kiinteistö Oy Porin Asko-talot	Pori	FI	79,1	79,1
Renor Oy	Lahti	FI	100,0	100,0
Oy Finla Ab	Tampere	FI		100,0
Varastotalo Oy	Tampere	FI		100,0
Kiinteistö Oy Trikootalot	Tampere	FI		100,0
Kiinteistö Oy Keskuskatu 20	Heinola	FI		100,0
Kiinteistö Oy Porin Puuvillan Vanha Värjäämö	Pori	FI		89,6
Asunto Oy Forssan Kuhalankatu 2	Forssa	FI		60,3
Asko Norge AS	Oslo	NO		100,0
Asko i Fristad AB	Borås	SE		100,0
KB Sekanten	Borås	SE		100,0
Uponor Suomi Oy	Nastola	FI	100,0	100,0
Uponor Holding S.A.	Lyon	FR	100,0	100,0
Uponor France S.A.	St. Etienne de St. Geoirs	FR		100,0
S.C.I. Village les Apprets	St. Etienne de St. Geoirs	FR		100,0
Uponor Limited	Bishopstown	IE	100,0	100,0
Uponor (Cork) Limited	Bishopstown	IE		100,0
Uponor S.r.l.	Badia Polesine	IT	100,0	100,0
Uponor Latvia SIA	Riika	LV	100,0	100,0
Uponor UAB	Vilna	LT	100,0	100,0
Uponor B.V.	Amsterdam	NL	100,0	100,0

Nimi	Kotipaikka ja valtio		Emoyhtiön omistus, %	Konsernin omistus,%
Uponor AS	Furuflaten	NO	100,0	100,0
Uponor Portugal, Lda.	Vila Nova de Gaia	PT	100,0	100,0
Uponor Construção e Ambiente, S.A.	Vila Nova de Gaia	PT		100,0
ZAO Uponor Rus	Pietari	RU	100,0	100,0
Sörberg Produktion AB	Kungsör	SE	100,0	100,0
Uponor AB	Fristad	SE	100,0	100,0
Uponor Innovation AB	Fristad	SE	100,0	100,0
Uponor Wirsbo AB	Wirsbo	SE	100,0	100,0
Uponor Wirsbo A/S	Glostrup	DK		100,0
Uponor Wirsbo AS	Vestby	NO		100,0
Uponor Magyarország Kft.	Budapest	HU		100,0
WA Vertriebs GmbH	Guntramsdorf	AT		100,0
Uponor Limited	Englanti	UK	100,0	100,0
Wirsbo UK Limited	Englanti	UK		100,0
nrg2 Limited	Englanti	UK		100,0
Uponor Aldyl Limited	Englanti	UK		100,0
Uponor Housing Solutions Limited	Englanti ja Wales	UK		100,0
Radius Plastics Limited	Pohjois-Irlanti	UK		100,0
Uponor North America, Inc.	Delaware	US	100,0	100,0
Hot Water Systems North America, Inc.	Delaware	US		100,0
Uponor Wirsbo, Inc.	Illinois	US		100,0
Uponor Canada Inc.	Regina	CA		100,0
Radiant Technology, Inc.	New York	US		100,0
Unicor Pipe Systems Ltd. i.L.	Toronto	CA		100,0
Uponor Aldyl Company, Inc.	Delaware	US		100,0

3.2. Osakkuusyhtiöt

Nimi	Kotipaikka ja valtio		Emoyhtiön omistus, %	Konsernin omistus,%
Bostads Ab Gyllene Svanen Asunto Oy	Tammisaari	FI		50,0
Bostads Ab Silversvanen Asunto Oy	Tammisaari	FI		50,0
Punitec GmbH & Co. KG	Gochsheim	DE		45,0
Punitec Verwaltungs GmbH	Gochsheim	DE		45,0
Kiinteistö Oy Lahden Teollisuuskeskus	Lahti	FI		37,4
HTC-Lahti Oy	Lahti	FI		33,3
Kiinteistö Oy Silkkirivi	Ikaalinen	FI		33,3
Kiinteistö Oy Puolikivi	Ikaalinen	FI		32,3
Kiinteistö Oy Lahden Vesijärvenkatu 36	Lahti	FI		24,0
Kiinteistö Oy Neilikkapolku	Vantaa	FI		20,5

Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

Konsernin voittovarot ovat taseen 31.12.2003 mukaan 283 109 000 euroa, josta voitonjakokelpoista 240 162 000 euroa. Uponor Oyj:n voitonjakokelpoiset varat ovat 319 677 236,40.

Hallitus ehdottaa, että tilikaudesta 2003 maksetaan osinkoa 2,00 euroa/osake.

Vantaa, 3. helmikuuta 2004

Pekka Paasikivi
Puheenjohtaja

Matti Niemi

Horst Rahn

Aimo Rajahalme

Anne-Christine Silfverstolpe Nordin

Jan Lång
Toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Uponor Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Uponor Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 2003. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja emoyhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys tilivuoden jakokelpoisten voittovarojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Vantaalla 3. helmikuuta 2004

KPMG WIDERI OY AB

Sixten Nyman
KHT

Osakeyhtiölain ja Uponor Oyj:n (”yhtiön”) yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön valvonta ja johto on jaettu osakkeenomistajien, hallituksen ja toimitusjohtajan kesken. Yhtiö noudattaa Helsingin pörssin, Keskuskauppakamarin ja Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton antamaa suositusta listayhtiöiden hallinnoinnista.

Yhtiökokoukset

Osakkeenomistajat käyttävät valtaansa yhtiökokouksessa, joka on yhtiön ylin päättävä elin. Osakeyhtiölain mukaan yhtiökokous päättää mm. seuraavista asioista:

- yhtiöjärjestyksen muuttamisesta,
- tilinpäätöksen vahvistamisesta,
- osingonjaosta,
- osakeanneista,
- omien osakkeiden hankinnasta ja luovuttamisesta,
- osake- ja optio-ohjelmista,
- hallituksen jäsenten valinnasta ja heidän palkkioistaan,
- yhtiön tilintarkastajan valinnasta ja tilintarkastajan palkkiosta.

Hallitus

Tehtävät

Osakeyhtiölain mukaan yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä vastaa hallitus. Hallituksen tärkein tehtävä on ohjata yhtiön toimintoja tavalla, joka pitkällä tähtäimellä varmistaa sijoitetun pääoman parhaan mahdollisen käytön ottaen samalla huomioon eri sidosryhmien odotukset. Lakisääteisten tehtäviensä lisäksi hallitus päättää kaikista muista merkittävistä asioista, kuten konsernin strategiasta, osinkopolitiikasta, budjetista, suurista investoinneista, mukaan luettuna yritysostot, sekä laajoista rakennemuutosohjelmista.

Valinta ja kokoonpano

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään seitsemän jäsentä. Hallituksen jä-

senet valitaan yhden vuoden toimikaudeksi, joka alkaa sen yhtiökokouksen päättyessä, jossa heidät valitaan ja päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallituksen jäsenet voidaan valita tai erottaa ainoastaan osakkeenomistajien yhtiökokouksessa tekemällä päätöksellä.

Maaliskuun 2003 varsinainen yhtiökokous valitsi hallitukseen viisi jäsentä: Matti Niemen, Pekka Paasikiven, Horst Rahnin, Aimo Rajahalmeen ja Anne-Christine Silfverstolpe Nordinin.

Yhtiö pyrkii noudattamaan Helsingin pörssin, Keskuskauppakamarin ja Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton antamia suosituksia hallituksen jäsenistä, heidän riippumattomuudestaan ja asemastaan yhtiön toimivaan johtoon kuulumattomina henkilöinä. Kaikilta hallituksen jäseniltä edellytetään tasapuolisuutta yhtiötä ja sen tytäryhtiöitä kohtaan, ja heidän edellytetään ilmoittavan mahdollisista eturistiriidoista.

Kaikki hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä lukuunottamatta Horst Rahnia, jolla on yhtiön kanssa konsulttisopimus, joka päättyy 30.9.2004. Kaikki hallituksen jäsenet paitsi Pekka Paasikivi ovat riippumattomia merkittävästä osakkeenomistajista.

Yhtiön ja osakkaiden etujen mukaista on, että valituilla hallituksen jäsenillä on asiantuntemusta eri aloilta, kuten yhtiön toimialalta ja siihen liittyvistä teknologioista, rahoituksesta, henkilöstöhallinnosta, riskienhallinnasta sekä kansainvälisestä myynnistä ja markkinoinnista. (Yksityiskohtainen kuvaus Uponorin hallituksen jäsenistä on vuosikertomuksen sivulla 58 ja kotisivuillamme www.uponor.com.)

Varsinainen yhtiökokous päättää hallituksen jäsenten palkkioista. Vuoden 2003 varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen mukaiset vuosipalkkiot ovat seuraavat: hallituksen puheenjohtaja 36 000 euroa, varapuheenjohtaja 25 000 euroa ja varsinaiset jäsenet 22 000 euroa.

Lisäksi kaikille hallituksen jäsenille maksetaan 240 euron kokouspalkkio.

Lisäksi varsinainen yhtiökokous päätti, että vuosipalkkio maksetaan siten, että noin 40 prosentilla vuosipalkkion määrästä hankitaan hallituksen jäsenten nimiin ja lukuun

yhtiön osakkeita sekä noin 60 prosenttia vastaava määrä maksetaan rahana. Yhtiön käytännön mukaisesti palkkioita ei makseta yhtiön työsuhteessa oleville hallituksen jäsenille.

Vuoden 2003 aikana maksettiin nykyisille hallituksen jäsenille seuraavat palkkiot:

<i>Hallituksen jäsen</i>	<i>Vuosipalkkio</i>	<i>Kokouspalkkio</i>
	€	€
Paasikivi, Pekka	36 000	3 540
Rahn, Horst	-	-
Niemi, Matti	22 000	3 360
Rajahalme, Aimo	22 000	2 400
Silfverstolpe Nordin, Anne-Christine	22 000	2 640

Hallituksen jäsenet eivät ole mukana yhtiön osakejohdannaisessa palkitsemisjärjestelmässä.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vuodeksi kerrallaan.

Kokoukset ja päätöksenteko

Hallitus kokoontuu keskimäärin 12 kertaa vuodessa. Jotkut kokouksista voivat olla myös puhelinkokouksia. Kokouksista kaksi tulisi järjestää liiketoimintayksikössä, kulloinkin eri yksikössä.

Vuonna 2003 hallitus piti 14 kokousta, joista 4 oli puhelinkokouksia. Poissaoloja kirjattiin kaksi.

Hallituksen valiokunnat

Hallitus on päättänyt, että yhtiöllä ei ole erillistä tarkastusvaliokuntaa, vaan hallitus toimii tarkastusvaliokuntana. Hallitus tapaa ulkoisen tilintarkastajan vähintään kaksi kertaa vuodessa, kerran ilman yhtiön johtoa. Sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen seurannan ohella hallituksen tehtäviin tarkastusvaliokuntana kuuluvat esimerkiksi yhtiön tilinpäätöksen ja osavuositarkastusten sisällön tarkastaminen sekä sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvien järjestelmien seuranta.

Tarpeen vaatiessa hallitus perustaa ad hoc –valiokuntia käsittelemään eri asioita, kuten palkitsemista ja nimityksiä.

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja vastaa johtoryhmän avustamana konsernin juoksevan hallinnon hoitamisesta. Toimitusjohtaja toimii hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajan velvollisuus on huolehtia yhtiön kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon luotettavasta järjestämisestä. Toimitusjohtaja on myös johtoryhmän puheenjohtaja.

Toimitusjohtaja Jan Långin vuosipalkka luontaisetui-
neen on 280 000 euroa. Toimitusjohtajalla on myös oikeus bonukseen, joka on enintään 50 % hänen vuosipalkastaan. Kirjallisen toimitusjohtajasopimuksen ehtojen mukaan sekä toimitusjohtaja että yhtiö voivat irtisanoa sopimuksen kuuden (6) kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen. Jos yhtiö irtisanoa sopimuksen, se maksaa toimitusjohtajalle lainmukaisen irtisanomisajan palkan lisäksi summan, joka vastaa toimitusjohtajalle irtisanomista edeltävän 12 kuukauden aikana maksettua palkkaa. Yhtiö voi myös purkaa sopimuksen maksamalla 18 kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen. Toimitusjohtajalla on oikeus jäädä täysimääräiselle eläkkeelle 63-vuotiaana. Eläkkeen suuruus lasketaan työeläkelain (TEL) mukaisesti. Toimitusjohtajan on jäätävä eläkkeelle viimeistään 65-vuotiaana.

Johtoryhmä

Tehtävät

Johtoryhmä on pääasiassa vastuussa konsernin strategian laatimisesta ja toteuttamisesta. Merkittävät operatiiviset asiat käsitellään ja päätetään johtoryhmässä. Kukin johtoryhmän jäsen puolestaan vastaa oman vastualueensa osalta konsernin juoksevien asioiden hoitamisesta. (Johtoryhmän jäsenten vastualueet on esitelty sivulla 59.)

Konsernin strategian ja sen toteuttamisen lisäksi johtoryhmälle kuuluvia asioita ovat budjetit, liiketoimintasuunnitelmat ja niiden täytäntöönpano, merkittävät organisaatiomuutokset sekä kaikki työehdoissa tapahtuvat muutokset, jotka vaikuttavat suureen joukkoon työntekijöitä.

Kokoonpano

Johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja sekä hallituksen päättämä määrä muita johtohenkilöitä. Toimitusjohtaja toimii johtoryhmän puheenjohtajana.

Kokoukset ja päätöksenteko

Johtoryhmä kokoontuu 10-12 kertaa vuodessa. Kokouksista pidetään vapaamuotoista pöytäkirjaa. Johtoryhmä perustettiin syyskuussa 2003, ja se piti viisi kokousta ennen vuoden loppua.

Hallituksen ja toimitusjohtajan arviointi

Hallitus tekee vuosittain arvion toimitusjohtajan toiminnasta hallituksen hyväksymän erillisen, järjestelmällisen arviointilomakkeen pohjalta. Lisäksi hallitus arvioi erikseen omaa toimintaansa sekä hallituksen puheenjohtajan toimintaa.

Palkitseminen

Konsernin palkitsemisjärjestelmä jakaantuu kolmeen osaan: peruspalkkaan, tulos- ja suoritusjohdannaiseen bonusjärjestelmään ja pitkäaikaiseen kannustusjärjestelmään. Työntekijän asemasta riippuen voidaan soveltaa eri yhdistelmiä. Yksittäisen työntekijän palkitsemisen hyväksyy työntekijän lähimmän esimiehen esimies.

Konsernin työntekijällä ei ole oikeutta erilliseen palkki-oon hallituksen jäsenyydestä konserniyhtiössä.

Hallitus päättää toimitusjohtajan vuosittaisesta palkkiosta ja hyväksyy johtoryhmän jäsenten vuosittaiset palkkiot toimitusjohtajan laatiman ehdotuksen pohjalta.

Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus

Hallitus ja toimitusjohtaja päättävät menettelytavoista, jotka ohjaavat konsernin toimintaa. Johto on vastuussa näiden menettelytapojen noudattamisesta konsernissa osana sisäistä valvontaa.

Konsernin suurimmat riskitekijät on kartoitettu ja jaettu eri vastuualueisiin johtoryhmän jäsenten kesken. Kunkin johtoryhmän jäsenen velvollisuuksiin kuuluu oman vastuualueensa hoitaminen ja asianmukainen organisointi koko konsernissa. Yleinen riskienhallinta on keskitetty konsernin riskienhallintapäällikölle, joka on vastuussa myös riittävän vakuutusturvan ja riskienhallintaa koskevan raportoinnin järjestämisestä konsernissa. Riskienhallintaa käsitellään tarkemmin seuraavassa osiossa.

Muodostaakseen pohjan liiketoiminnan puolueettomalle arvioinnille sisäinen tarkastus on riippumaton päivittäisestä liiketoiminnasta. Hallitus hyväksyy vuosittaisen tarkastussuunnitelman.

Ulkoisen tilintarkastus

Yhtiön varsinainen yhtiökokous valitsee ulkoisen tilintarkastajan, jonka on oltava Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Yhdessä tilintarkastajan kanssa yhtiön johto järjestää konserniyhtiöiden tilintarkastuksen paikallisen lainsäädännön kulloinkin edellyttämällä tavalla. Paikallisten yhtiöiden tilintarkastajat raportoivat suoraan tarkastamalleen yhtiölle ja toimittavat kopion kustakin raportista konsernin taloushallinnolle liitettäväksi tarkastusrekisteriin.

Hallitus tekee ehdotuksen ulkoiseksi tilintarkastajaksi, jonka varsinainen yhtiökokous valitsee.

Vuoden 2003 varsinaisessa yhtiökokouksessa yhtiön tilintarkastajaksi tilikaudelle 2003 valittiin KHT-yhteisö KPMG Wideri Oy Ab. Yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Sixten Nyman. Ulkoiselle tilintarkastajalle maksettiin vuoden 2003 tilintarkastuspalveluista 705 000 euroa ja muista kuin tilintarkastuspalveluista 235 000 euroa.

Sisäpiiriohjeet

Yhtiö noudattaa Helsingin Pörssin, Keskuskauppakamarin sekä Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton yhdessä antamaa sisäpiiriohjetta.

Yhtiön ensisijaiseen, pysyvään sisäpiiriin kuuluvat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet sekä

hallituksen sihteeri ja tilintarkastaja. Yhtiö pitää sisäpiirirekisteriään Suomen Arvopaperikeskus Oy:n SIRE-järjestelmässä.

Yhtiö ylläpitää myös toissijaista, ei-julkista sisäpiirirekisteriä, johon kuuluu konsernihallinnossa työskenteleviä henkilöitä. Henkilöitä, jotka osallistuvat jonkun tietyn hankkeen, kuten sulautumisten tai yritystojen, kehitykseen ja valmisteluun, pidetään hankekohtaisina sisäpiiriläisinä. Erilistä hankekohtaista sisäpiirirekisteriä ylläpidetään silloin, kun se on tarkoituksenmukaista. Konsernin sisäiset sisäpiirissäännöt on julkaistu konsernin intranetissä ja konsernin

työntekijöiden edellytetään toimivan näiden sääntöjen mukaisesti.

Kaupankäynti yhtiön osakkeilla ja optio-oikeuksilla edellyttää lakiasiaintohtajan etukäteen antamaa lupaa. Yhtiö noudattaa ehdotonta kolmen viikon kaupankäyntikieltoa ennen tilinpäätöksen ja osavuositarkastusten julkistamista.

Pysyvien sisäpiiriläisten osake- ja optio-omistukset vuonna 2003 käyvät ilmi oheisesta taulukosta (sisältäen heidän määräysvalta-yhteisöjensä ja holhottaviensa mahdolliset omistukset).

Pysyvien sisäpiiriläisten osake- ja optio-omistukset 2003

Nimi	Asema	Pvm.	Osakkeet	A- optiot	B- optiot
Bjork, Jim	Johtoryhmän jäsen	1.1.	-	3 500	3 500
		31.12.	-	3 500	3 500
Hanski, Marja	Hallituksen sihteeri	1.1.	-	3 500	3 500
		31.12.	-	0	0
Kallioinen, Jukka	Johtoryhmän jäsen	1.1.	220	0	14 000
		31.12.	220	0	0
Luomakoski, Jyri	Varatoimitus- ja talousjohtaja	1.1.	800	14 000	14 000
		31.12.	800	7 000	14 000
Lång, Jan	Toimitusjohtaja	1.1.	-	-	-
		31.12.	*) -	-	-
Niemi, Matti	Hallituksen jäsen	1.1.	289	-	-
		31.12.	790	-	-
Norbäck, Kari	Johtoryhmän jäsen	1.1.	-	14 000	14 000
		31.12.	-	0	14 000
Nyman, Sixten	Tilintarkastaja	1.1.	-	-	-
		31.12.	-	-	-
Paasikivi, Pekka	Hallituksen puheenjohtaja	1.1.	76 955	-	-
		31.12.	177 776	-	-
Pfister, Dieter	Johtoryhmän jäsen	1.1.	100 000	7 000	7 000
		31.12.	50 000	7 000	7 000
Rahn, Horst	Hallituksen varapuheenjohtaja	1.1.	100 000	-	-
		31.12.	-	-	-
Rajahalme, Aimo	Hallituksen jäsen	1.1.	-	-	-
		31.12.	501	-	-
Rytilahti, Jarmo	Johtava neuvonantaja (toimitusjohtaja 31.7.2003 asti)	1.1.	52 468	28 000	28 000
		31.12.	52 468	5 000	28 000
Silfverstolpe Nordin, Anne-Christine	Hallituksen jäsen	1.1.	-	-	-
		31.12.	501	-	-

*) Toimitusjohtajan osakeomistus 9.2.2004 oli 4 700 kpl.

Yhtiön riskienhallinnan pääperiaatteet on määritelty yhtiön hallinnointiohjesäännössä. Tässä tekstissä selostetaan tarkemmin riskienhallintaa käytännössä.

Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskien hallinnan päätavoitteita ovat minimoida rahamarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset, turvata yhtiön tuloskehitys sekä varmistaa kustannustehokkaasti rahoituksen riittävyys ja riippumattomuus yksittäisistä rahoitajatahoista.

Rahoitustoiminnon yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet on määritelty konsernin hallituksen ja johdon hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti. Kuukausittain koontuva rahoituskomitea, jonka puheenjohtaja on yhtiön toimitusjohtaja, ohjaa ja valvoo rahoitusriskien käytännön hallintaa. Rahoitusriskien hallinnassa käytetään määritelyjen limiittien puitteissa vain rahoitusinstrumentteja, joiden markkina-arvoa ja riskiprofilia voidaan seurata konsernin rahoitusjärjestelmässä luotettavasti ja keskeytyksittä.

Rahoitusriskien hallinta on keskitetty sisäisenä pankkina toimivaan emoyhtiön rahoitustoimintoon, jonka tehtävänä on tunnistaa, mitata ja suojata konsernin nettomääräiset rahoitusriskit. Lisäksi sisäinen pankki huolehtii konsernin varain- ja riskienhallintaan liittyvien transaktioiden suorittamisesta ulkoisilla markkinoilla sekä palvelee liiketoimintayksiköitä rahoituksen eri osa-alueilla.

Valuuttariski

Liiketoiminnan monikotimaisesta luonteesta johtuen konsernin ekonominen valuuttakurssiriski ei ole merkittävä. Euroopan valuuttajärjestelmän myötä vähentyneestä riskiherkkyydestä huolimatta konserni altistuu euroalueen rajat ylittävässä kaupassa valuuttakurssiriskeille.

Uponor pyrkii hallitsemaan valuuttariskejä niin, että muutokset eivät vaaranna liiketoiminnan tulosta tai konsernin vakavaraisuutta. Euron ohella keskeiset hinnoittelu- ja laskutusvaluutat ovat USD, GBP ja SEK. Merkittävät avoimet valuuttapositiot suojataan valuuttatermiinein ja -optioin sekä valuutanvaihtosopimusten avulla. Euroalueen ulkopuolisissa maissa vieras pääoma hankitaan pääasiasa paikallisessa valuutassa.

Konsernin liiketoimintayksiköt vastaavat omaan liiketoimintaansa liittyvien valuuttariskien suojaamisesta konsernin sisäisen pankin kanssa. Rahoitustoiminto vastaa konsernitason nettomääräisten valuuttapositivoiden suojaamisesta ulkoisilla valuuttamarkkinoilla. Konsernin sisäisen kaupan käynnin päävaluutta on euro.

Korkoriski

Konserni altistuu markkinakorkojen muutosten aiheuttamille korkotason hinta- ja uudelleenjärjestelyyn liittyville riskeille. Rahoitustoiminto vastaa korkoposition tasapainottamiseen ja korkoriskien minimoimiseen tarvittavista toimenpiteistä rahoituspolitiikan määrittämässä puitteissa.

Korkoriskien hallitsemiseksi lainanotto on hajautettu kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin instrumentteihin. Korkoposition korkosidonnaisuusajakaavaa säädellyin lainojen korkojakson valinnoilla sekä eri johdannaisinstrumenttien, kuten koronvaihtosopimusten, korkotermiinien ja korko-optioiden avulla. Rahoitustoiminnon tehtäviin kuuluu myös huolehtia muun muassa ulkoisten rahoituserien sekä niillä rahoitettujen tase-erien elinkaarten vastaavuudesta.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskiä hallitaan lainojen tasapainoisella maturiteettijakaumalla sekä riittävillä likviditeettireserveillä, jotka muodostuvat konsernin kassavaroista sekä maksuvalmiuden ylläpitämiseksi tarvittavista valmiusluottolimiiteistä.

Rahoitustoiminto koordinoi konsernin vieraan pääoman hankinnan emoyhtiön kautta. Poikkeustapauksissa, lähinnä käytännöllisyys- tai lainsäädännöllisistä syistä, rahoitustoiminto voi toteuttaa yksittäisen tytäryhtiön nimissä paikallisia käyttöpääomalimiittejä, joiden takaajana toimii konsernin emoyhtiö.

Maissa, joissa konsernilla on useita liiketoimintayksiköitä, yhtiökohtaiset yli- ja alijäämäiset kassavarat netotetaan keskenään rahoitustoiminnon koordinoimien konsernitilien puitteissa.

Luottoriski

Luottoriskin minimoimiseksi konsernin kassavaroja sijoitetaan ja johdannaissovimuksia tehdään ainoastaan sellaisten osapuolten kanssa, jotka täyttävät konsernin luottokelpoi-

suusehdot. Kassavaroja sijoitetaan ainoastaan matalan riskin kohteisiin, jotka ovat nopeasti ja selkeään markkinahintaan muunnettavissa käteisvaroiksi. Riskikeskittymien välttämiseksi sijoituksiin ja lainanottoon sovelletaan ennakkoon vastapuolikohtaisesti määriteltyjä enimmäismääriä.

Kaupallisiin virtoihin liittyvien luottoriskien hallinnoinnista vastaavat ensisijaisesti liiketoimintayksiköt konsernin yleisten maksuehtojen ja vaadittavien vakuuksien ohjeistusten mukaisesti. Kuluneen vuoden aikana perustettiin konsernin laajuinen luottovakuutusohjelma vakuudettomien myyntisaatavien turvaamiseksi.

Muu riskienhallinta

Raaka-aineriski

Raaka-aineiden ostotoiminto hoidetaan konsernissa keskitetysti. Raaka-ainehankintoihin liittyvien hinta- ja saatavuusriskien hallinnoimiseksi Uponor solmii pääsääntöisesti vuosisopimuksia toimittajiensa kanssa. Tuotantohäiriörisikien pienentämiseksi raaka-ainetoimittajilta edellytetään, että käytettäviä raaka-aineita tuotetaan vähintään kahdessa eri tuotantoyksikössä. Vaihtoehtoisesti raaka-aineille on valittu useampia toimittajia.

Uponorin tavoitteena on pitää omat raaka-ainetarastonsa ja niihin liittyvät riskit mahdollisimman alhaisina, jolloin raaka-aineiden toimittajat ensisijaisesti vastaavat raaka-aineiden saatavuudesta sekä varastoinnista sovitun mukaisesti.

Konsernin vahinkoriskit

Konsernin vahinkoriskien hallinnan tavoitteena on suojautua vakuutettavissa olevilta vahinkoriskeiltä niin, että yhtiön toiminnan jatkuvuus on kaikissa tilanteissa turvattu. Toiminta perustuu yhteistyössä riskienhallinnan asiantuntijoiden kanssa säännöllisesti tehtäviin konserninlaajuisiin riskianalyysiin, joiden avulla mahdolliset ei-kaupalliset riskitekijät määritetään, kartoitetaan ja hallitaan ennaltaehkäisevästi. Riskikartoitusten perusteella päätetään mahdollisista kehitystoimenpiteistä.

Konsernin riskienhallintapäällikkö koordinoi yleisellä tasolla vahinkoriskien hallintaan liittyvät toimenpiteet sekä organisoii vakuutettavissa olevien riskien kattamisen konsernitason, kalenterivuositain tarkistettavien vakuutusohjelmien puitteissa. Samassa yhteydessä vahvistetaan vakuutuslajikohtaiset omavastuuosuudet tavoitteena suoritettavien vakuutusmaksujen ja Uponorin oman riskinkantokyvyn välisen suhteen optimointi.

Siirtyminen kansainväliseen IFRS-tilinpäätöskäytäntöön

Uponor siirtyi vuoden 2005 alusta kansainväliseen IFRS (International Financial Reporting Standards) –tilinpäätöskäytäntöön. Uponor laatii ensimmäisen IAS 34 -standardin mukaisen osavuosisikatsauksen vuoden 2005 ensimmäiseltä neljännekseltä. Sitä ennen julkaistaan IFRS-standardien mukaiset vertailutiedot vuosineljänneksittäin vuodesta 2004, missä esitetään uuteen käytäntöön siirtymisen oleelliset vaikutukset. Uponor soveltaa siirtymään First-Time Adoption of IFRS -standardia, joka sallii tiettyjä siirtymävaiheen poikkeamia yksittäisten standardien takautuvaan soveltamiseen. Siirtymäajankohta, johon vertailutiedot perustuvat, on 1.1.2004.

Uponorissa on laadittu siirtymäsuunnitelma IFRS-tilinpäätöksen käyttöönotosta. Vuoden 2003 aikana yhtiössä on järjestetty henkilöstön koulutusta, määritelty IFRS-tilinpäätöksessä tarvittavat tiedot ja kartoitettu laskentaperiaatteiden sekä tietojärjestelmien muutoksia. Vuoden 2004 tilinpäätös ja osavuosisikatsaukset perustuvat suomalaisen tilinpäätöskäytäntöön, mutta samanaikaisesti yhtiössä kerätään siirtymävaiheen vertailutietoja.

Suurimmat muutokset siirryttäessä IFRS-standardien käyttöön:

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöt ovat kiinteistöjä, joita konserni pitää hallussaan hankkiakseen vuokratuottoa tai omaisuuden arvonnousua. Sijoituskiinteistöt arvostetaan muiden aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden tavoin hankintamenomallin mukaisesti. Sijoituskiinteistöomaisuuden käypä arvo esitetään kuitenkin IFRS:n mukaisesti liitetiedoissa.

Vuokrasopimukset

Aineellisia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernille siirtyy olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Ne merkitään taseeseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin käypään arvoon, joka vuokratulla hyödykkeellä oli vuokrasopimuksen alkamisajankohtana, tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhemmän vuokra-ajan kuluessa. Vuokrasopimuksesta johtuvat velvoitteet kirjataan vastaavasti korollisiin velkoihin.

Konserniyhtiön ollessa vuokralleantajana kirjataan tulevien leasingvuokrien nykyarvo korollisiin saamisiin ja vuokralle annettu omaisuus poistetaan vuokralleantajan aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä. Rahoitusleasingsopimuksista johtuvat vuokrat jaetaan rahoitusmenoon tai -tuloon sekä velan tai saamisen vähennykseen. Muiden vuokrasopimusten perusteella maksetut vuokrat kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan.

Arvonalentumiset

Yritys arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, kerrytettävissä olevaksi rahamääräksi otetaan omaisuuserän nettomyyntihinta tai sitä korkeampi käyttöarvo. Arvonalentuminen kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan.

Arvonalentumistappio perutaan, jos olosuhteissa on myöhemmin tapahtunut muutos tai hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin tehdyt arvonorotukset perutaan siirtymävaiheessa.

Työsuhde-etuudet

Konsernilla on maksu- ja etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee. Konsernin etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen veloitteet lasketaan kustakin järjestelystä erikseen. Eläkemenot etuus pohjaisista järjestelyistä kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perusteella.

Rahoitusinstrumentit

Myytäviksi olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon muutokset merkitään arvomuutosrahaan omaan pääomaan. Käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut niin, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat ja johdannaisopimukset arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksista johtuvat realisoitumattomat voitot ja tappiot sekä realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jolla ne syntyvät.

Laskennalliset verot

Väliaikaiset erot omaisuus- ja velkaerien verotusarvojen sekä IFRS-kirjanpitoarvojen välillä esitetään velkamenetelmän mukaisesti laskennallisina verosaamisina ja -velkoina. Suurimmat väliaikaiset erot syntyvät käyttöomaisuushyödykkeistä, rahoitusinstrumenttien ja johdannaisopimusten uudelleenarvostuksista, etuus pohjaisista eläkejärjestelyistä sekä käyttämättömistä verotuksellisista tappioista.

Pekka Paasikivi

s. 1944, insinööri, Oras Oy:n hallituksen puheenjohtaja.
Uponor Oyj:n hallituksen puheenjohtaja 30.9.1999 alkaen, jäsen 23.9.1999 alkaen.

Luottamustehtävät:

Finpro Oy, hallintoneuvoston jäsen.
Hollming Oy, hallituksen varapuheenjohtaja.
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, hallintoneuvoston varapuheenjohtaja.
Okmetic Oyj, hallituksen jäsen.
Oras Administration Oy, hallituksen jäsen.
Oras Marketing Oy, toimitusjohtaja.
Oras Technology Oy, hallituksen puheenjohtaja.
Raute Oyj, hallituksen jäsen.
Teknologiategollisuus ry, hallituksen jäsen.
Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto, hallituksen jäsen.
Liikesivistysrahaston kannatusyhdistys r.y., hallituksen jäsen

Keskeinen työkokemus:

Eri tehtävissä Oras-yhtiöissä, mm. toimitusjohtajana ja konsernijohtajana.

Horst Rahn

s. 1939, Saksan kansalainen, diplomi-insinööri
Uponor Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja 17.3.2003 alkaen, jäsen 21.3.2000 alkaen.

Keskeinen työkokemus:

Uponor Oyj:n Teknologia-divisioonan johtaja 1999 – 2000. Unicorn Holding AG:n hallituksen puheenjohtaja 1997- 1999, Unicorn GmbH:n perustaja ja toimitusjohtaja 1984-1997.

Matti Niemi

s. 1947, ekonomi
Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 21.4.1994 alkaen.

Luottamustehtävät:

Hollming Oy, hallituksen jäsen.
M-real Oyj, hallituksen jäsen.
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo, hallintoneuvoston jäsen.

Keskeinen työkokemus:

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman varatoimitusjohtaja 1998-2003.
Eläke-Varman varatoimitusjohtaja 1996-1998.
Postipankki Oy:n eri johtotehtävissä 1974-1995, mm. toimitusjohtajana 1988-1995

Aimo Rajahalme

s. 1949, KTM, Johtaja, Talous ja tietojärjestelmät, KONE Oyj. Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 17.3.2003 alkaen.

Keskeinen työkokemus:

Talous- ja rahoitusjohtaja, KONE Oyj, 1995-2002
Talousjohtaja, KONE Oyj, 1991-1995
KONE-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 1991 lähtien
Taloushallinnon tehtäviä KONE-konsernissa Suomessa ja ulkomailta 1973-1991

Anne-Christine Silfverstolpe Nordin

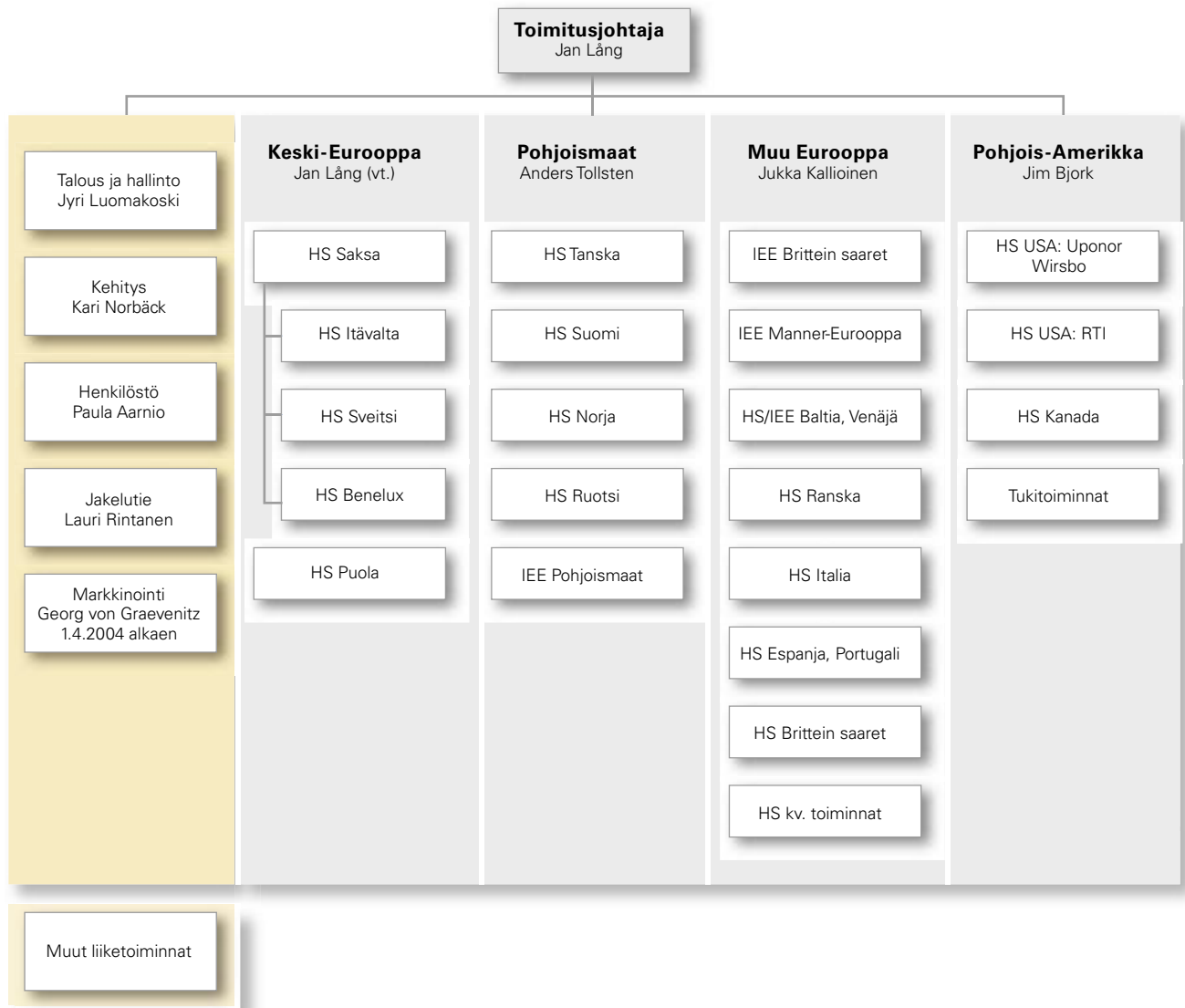
s. 1950, Ruotsin kansalainen, sosionomi, konsultti, omistaja, Chorda Management AB.
Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 17.3.2003 alkaen.

Luottamustehtävät:

Friskis & Svettis Riks If, hallituksen puheenjohtaja.
Jympaprodukter F&S AB, hallituksen puheenjohtaja.
Springtime AB, hallituksen jäsen.
Grafiska institutet / Institutet för högre reklamutbildning, hallituksen jäsen.

Keskeinen työkokemus:

Henkilöstöjohtaja, Ruotsin posti (Posten AB), 1997-2002
Henkilöstöhallinnon tehtäviä eri yhtiöissä 1984-1997

HS = Housing Solutions –liiketoiminta (talotekniikka)

IEE = Infrastructure and Environment Europe –liiketoiminta (kunnallis- ja ympäristötekniikka)

Johtoryhmän vastualueet ovat seuraavat:

- varatoimitusjohtaja ja talousjohtaja Jyri Luomakoski: talous ja hallinto, lakiasiat, ERP-projekti ja IT, Municipal Americas
- kehitysjohtaja Kari Norbäck: tutkimus ja tuotekehitys, liiketoiminnan kehitys, strateginen suunnittelu, standardointi
- henkilöstöjohtaja Paula Aarnio: henkilöstön kehitys ja johtamisjärjestelmät
- tuotanto-, osto- ja logistiikkajohtaja Lauri Rintanen: tuotanto, ostot, logistiikka
- markkinointijohtaja, 1.4.2004 alkaen Georg von Graevenitz: brand management, tuoteportfolio, viestintä

Aluejohtajien vastualueet näkyvät kaaviosta.

Jan Lång
s. 1957, KTM
Uponor Oyj:n toimitusjohtaja 1.8.2003
alkaen.

Keskeinen työkokemus:

Toimitusjohtaja, Uponor Oyj,
1.8.2003-
Useita tehtäviä Huhtamäki-
konsernissa vuosina 1982-2003:
Divisioonajohtaja,
kertakäyttötuotteet, 2003
Johtaja, Etelä- ja Länsi-Eurooppa,
2001-2002
Hankintajohtaja, 2000-2001
Ohjauskomitean jäsen Huhtamäki/
Van Leer -fuusio, 1999-2000
Johtaja, Pohjois- ja Länsi-
Eurooppa, Leaf Group, 1997-1999
Johtaja- ja pääliikettason
tehtäviä Saksassa, Hollannissa,
Iso-Britanniassa ja Suomessa,
1982-1997

Jyri Luomakoski
s. 1967, MBA
Varatoimitus- ja talusjohtaja
Konsernin palveluksessa vuodesta
1996.

Keskeinen työkokemus:

Varatoimitusjohtaja, Uponor Oyj,
2002-
Talousjohtaja, johtoryhmän
jäsen, Uponor Oyj (Asko Oyj),
1999-
Yhtymäkontrolleri, Uponor,
1997-99
Kontrolleri, Uponor, 1996-97
Varatoimitusjohtaja ja
talusjohtaja, Oy Lars Krogius
Ab, 1991-96
Johtaja- ja pääliikettason
tehtäviä Saksassa ja Suomessa,
Datatrans, 1987-91

Paula Aarnio
s. 1958, diplomi-insinööri
Henkilöstöjohtaja
Konsernin palveluksessa
helmikuusta 2004.

Keskeinen työkokemus:

Henkilöstöjohtaja Oy Karl Fazer
Ab, 2001 – 2004
Erilaisia tehtäviä Fortum/
Neste-konsernissa, lähinnä
henkilöstöhallinnossa ja myös
tuotannossa 1991-2001

Jim Bjork
s. 1959, Yhdysvaltain kansalainen,
MBA., B.A
Johtaja, Pohjois-Amerikka
Konsernin palveluksessa
vuodesta 1990.

Keskeinen työkokemus:

Divisioonajohtaja, Housing
Solutions North America,
2002-2003
Johtaja, Lämmitys- ja
käyttövesijärjestelmät, Pohjois-
Amerikka,
2000 – 2002 Toimitusjohtaja,
Wirso Company, 1998 – 2000
Johtaja, Wirso Company,
1996 – 1998
Talousjohtaja, tehtaanohtaja,
myyntijohtaja,
markkinointijohtaja, Wirso
Company, 1990 - 1996

Jukka Kallioinen

s. 1958, diplomi-insinööri, eMBA
Johtaja, Muu Eurooppa
Konsernin palveluksessa vuodesta
1984.

Keskeinen työkokemus:

Divisioonajohtaja, Infrastructure
and Environment Europe,
2002-
Johtaja, Rakennus- ja
ympäristötekniikka -divisioona,
1999 – 2001
Johtaja, Kunnallistekniikka,
1998 –1999
Toimitusjohtaja, Uponor Anger
GmbH, Saksa, 1995 – 1998
Liiketoiminta-aluepäällikkö,
Ecoflex, 1988 – 1995

Kari Norbäck

s. 1944, diplomi-insinööri
Kehitysjohtaja
Konsernin palveluksessa vuodesta
1985.

Keskeinen työkokemus:

Kehitysjohtaja, Uponor Oyj
1999-
Johtaja, Kiinteistötekniikka,
1997-
Johtaja, Kaasujärjestelmät,
1991-1997
Kehitysjohtaja, Oy Uponor Ab,
1989-1991

Lauri Rintanen

s. 1955, diplomi-insinööri
Tuotanto-, osto- ja logistiikkajohtaja
Konsernin palveluksessa helmikuusta
2004.

Keskeinen työkokemus:

Useita tehtäviä Nokia-
konsernissa vuosina
1989-2003:
Tuotanto-, osto- ja
logistiikkajohtaja, Nokia Mobile
Phones (NMP), Viihde & Media,
2002-2004
Apulaisjohtaja, NMP, Aasian ja
Tyynenmeren alue, 1997-2001
Tehtaan johtaja, NMP, Suomi,
Englanti, 1992-1997
Laatujohtaja NMP Operations,
Suomi, 1989-1991

Anders Tollsten

s. 1962, diplomi-insinööri
Johtaja, Pohjoismaat
Konsernin palveluksessa helmikuusta
2004.

Keskeinen työkokemus:

Toimitusjohtaja, ABB Building
Systems AB, 2002-2003
Toimitusjohtaja, NorthNode AB,
2001-2002
Johtaja, ABB Motors AB
1996-2001
Divisioonapäällikkö, ABB
Installation AB, 1994-1996

Uponor-konsernin pääkonttori

Uponor Oyj
PL 37 (Robert Huberin tie 3 B)
01511 Vantaa
Puh. (09) 4789 62
Fax (09) 4789 6400
www.uponor.com
etunimi.sukunimi@uponor.com

Liiketoimintaryhmien pääkonttorit:

■ Housing Solutions Europe
Uponor Housing Solutions Europe
P.O. Box 1641 (Industriestrasse 56)
D- 97433 Hassfurt
Puh. +49 9521 6900
Fax +49 9521 690 150

■ Housing Solutions North America
Uponor Housing Solutions North America
14985 Glazier Ave., Suite 303
Apple Valley, Minnesota 55124 USA
Puh. +1 952 997 7900
Fax +1 952 997 8999

■ Infrastructure and Environment Europe
Uponor Infrastructure and Environment Europe
PL 21, 15561 Nastola
(Askonkatu 9, 15100 Lahti)
Puh. 020 129 211
Fax 020 129 2610

■ Municipal Americas
Uponor Oyj
PL 37 (Robert Huberin tie 3 B)
01511 Vantaa
Puh. (09) 4789 62
Fax (09) 4789 6400

■ Real Estate
Renor Oy
PL 45 (Askonkatu 9)
15101 Lahti
Puh. (03) 554 17
Fax (03) 554 2301

Muut toimipaikat:

Argentiina

Uponor Aldyl S.A.
Avenida Mitre 5595
Ezpeleta-B1882ABC
Quilmes-Provincia de Buenos Aires
Puh. +54 11 4256 1005
Fax +54 11 4256 5880
www.uponoraldyl.com.ar

Wirsbo Latin America
Primera Junta 1015
B1642 DZG
San Isidro-Buenos Aires
Puh./Fax +54 11 4732 1209

Espanja

www.uponor.es
Uponor Hispania, S.A.U.
Calle C, nº 24
Poligono Industrial nº1
E-28938 Móstoles (Madrid)
Puh. +34 91 685 3600
Fax +34 91 647 3245

Uponor Resiplast, S.A.U.
C/ Frederic Mompou 5, 2nd floor 4 B
E-08960 Sant Just Desvern
(Barcelona)
Puh. +34 93 473 1914
Fax +34 93 473 4220

Irlanti

www.uponor.co.uk
Uponor Limited
Bishopstown
Cork
Puh. +353 21 454 1834
Fax +353 21 454 3541

Iso-Britannia

www.uponor.co.uk
Radius Plastics Limited
Scarva Road Industrial Estate
Banbridge
Co. Down BT32 3QD
Puh. +44 28 4066 9999
Fax +44 28 4066 9996

Uponor Housing Solutions Ltd.
Snapethorpe House
Rugby Road, Lutterworth
Leicestershire. LE17 4HN
Puh. +44 1455 550355
Fax: +441455 550366

Uponor Housing Solutions Ltd.
Space House
Satellite Business Village
Crawley
West Sussex RH10 9NE
Puh. +44 1293 548512
Fax +44 1293 5485 52

Uponor Limited
Hilcote Plant
P.O. Box 1
Blackwell
Near Alfreton, Derbyshire DE55 5JD
Puh. +44 1773 811 112
Fax +44 1773 812 343

Uponor Limited
Heighington Lane
Aycliffe Industrial Estate
Newton Aycliffe
Co. Durham DL5 6EA
Puh. +44 1325 300 010
Fax +44 1325 321 307

Italia

www.uponor.it
Uponor S.r.l.
Via Leonardo da Vinci, 418
I-45021 Badia Polesine (RO)
Puh. +39 0425 596 811
Fax +39 0425 596 899

Uponor S.r.l.
Via XXV Aprile 20
I-20050 Sulbiate (MI)
Puh. +39 039 627 421
Fax +39 039 627 4221

Itävalta

Wirsbo-Velta WA Vertriebs GmbH
Tour u. Andersson Strasse 2
A-2353 Guntramsdorf
Puh. +43 2236 230 030
Fax +43 2236 256 37
www.wirsbo-velta.at

Kanada

Uponor Canada, Inc.
655 Park Street
Regina, Saskatchewan S4N 5N1
Puh. +1 306 721 2449
Fax +1 306 721 3088

Uponor Canada
#1-250 Chrysler Dr.
Brampton, ON L6S 6B6
Puh. +1 905 458 4698
Fax +1 905 458 5615

Uponor Canada - PEX-a
Manufacturing
79 McIlveen Drive
Saint John, New Brunswick E2J 4Y6
Puh. +1 506 674 7473
Fax +1 506 633 9395

Uponor Canada - PEX-b
Manufacturing
27450 - 55th Avenue
Langley
British Columbia V4W 3Y1
Puh. +1 604 607 7777
Fax +1 604 607 7778

Uponor Canada
985 Bergar
Laval, Quebec H7L 4Z6
Puh. +1 450 668 9550
Fax +1 450 668 1300

Uponor Ecoflex Canada
27450 - 55th Avenue
Langley
British Columbia V4W 3Y1
Puh. +1 604 626 4119
Fax +1 604 626 4118

Latvia

Uponor Latvia SIA
Ganibu dambis 7A
LV-1045 Riga
Puh. +371 782 1321
Fax +371 782 1322

Liettua

Uponor UAB
Pelesos g. 3
LT-2600 Vilnius
Puh. +370 5 2132 336
Fax +370 5 2132 337

Norja

www.uponor.no
Uponor AS
Industriveien 6
N-9062 Furufalten
Puh. +47 77 711 100
Fax +47 77 711 111

Uponor Wirsbo AS
P.O. Box 23 (Støttumveien 7)
N-1541 Vestby
Puh. +47 64 956 600
Fax +47 64 953 120

Uponor Wirsbo AS
PO Box 90 (Fabrikkgaten 5)
N-5821 Bergen
Puh. +47 55 292 230
Fax +47 55 293 143

Uponor Wirsbo AS
PO Box 5768 (Klaebuvn 212)
N-7437 Trondheim
Puh. +47 73 696 430
Fax +47 73 969 444

Uponor Wirsbo AS
Arendals vei 72
N-4878 Grimstad
Puh. +47 37 049 785
Fax +47 37 049 786

Uponor Wirsbo AS
PO Box 1198 (Hillevågsvaien 14)
N-4095 Stavanger
Puh. +47 51 883 377
Fax +47 51 883 379

Portugal

www.uponor.pt
Uponor Construção e Ambiente
- Sistemas de Tubagens, S.A.
Rua do Emissor
P-4400-436 Canidelo - Vila Nova
de Gaia
Puh. +351 227 727 020
Fax +351 227 721 582

Uponor Portugal - Sistemas para Fluidos, Lda.
Rua Central do Olival, 1100
S. Martinho de Arnelas
P-4415-726 Olival VNG
Puh. +351 227 860 200
Fax +351 227 829 644

Puola

www.uponor.pl
Uponor Polska Sp. z o.o.
ul. Koscińskiego 23
PL96-500 Sochaczew
Puh. +48 46 864 0300
Fax +48 46 864 0303

Ranska

www.uponor.fr
Uponor France S.A.
P.O. Box 29
Les Apprêts
F-38590 St. Etienne de St. Geoirs
Puh. +33 4 7693 4343
Fax +33 4 7693 5301

Ruotsi

Sörberg Produktion AB
P.O. Box 29 (Kungsgatan 16)
SE-73621 Kungsör
Puh. +46 227 410 00
Fax +46 227 135 67

www.uponor.se
Uponor AB
SE-513 81 Fristad
Puh. +46 33 172 500
Fax +46 33 260 700

Uponor AB
P.O. Box 54 (Wallentinsvägen 3)
SE-447 22 Vårgårda
Puh. +46 322 667 870
Fax +46 322 667 871

Uponor Wirsbo AB
P.O. Box 101
SE-730 61 Wirsbo
Puh. +46 223 380 00
Fax +46 223 381 01

Saksa

Cronatherm GmbH & Co KG
Industriepark Nord
D-53567 Buchholz/Mendt
Puh. +49 2683 978 90
Fax +49 2683 978 929
www.cronatherm.de

www.uponor.de
Hewing GmbH
P.O. Box 1142 (Waldstrasse 3)
D-48600 Ochtrup
Puh. +49 2553 7001
Fax +49 2553 7017

Polytherm GmbH
P.O. Box 1265 (Prof.-Katerkamp-
Strasse 5)
D-48601 Ochtrup
Puh. +49 2553 7250
Fax +49 2553 725 44

Sörberg GmbH & Co. KG
P.O. Box 1461 (Industriestrasse 56)
D-97433 Hassfurt
Puh. +49 9521 6900
Fax +49 9521 690 470

Unicor Extrusionstechnik GmbH
P.O. Box 160 (Industriestrasse 18)
D-98536 Zella-Mehlis
Puh. +49 3682 456 00
Fax +49 3682 456 013

Unicor GmbH Rahn Plastmaschinen
P.O. Box 1641 (Industriestrasse 56)
D-97433 Hassfurt
Puh. +49 9521 6900
Fax +49 9521 690 195

Uponor Anger GmbH
P.O. Box 2208 (Brassertstrasse 251)
D-45752 Marl
Puh. +49 2365 6960
Fax +49 2365 696 102

Uponor Klärtechnik GmbH
Brassertstrasse 251
D-45768 Marl
Puh. +49 2365 69 6500
Fax +49 2365 69 6539

Uponor Rohrssysteme GmbH
P.O. Box 1641 (Industriestrasse 56)
D-97433 Hassfurt
Puh. +49 9521 6900
Fax +49 9521 690 150

Uponor Rohrssysteme GmbH
Nikolaus-Dürkkopp-Str. 3
D-59229 Ahlen
Tel. +49 2382 984 10
Puh. +49 2382 984 188

Uponor Rohrssysteme GmbH
Am Köhlersgehäu 17
D-98544 Zella-Mehlis
Tel. +49 3682 897 560
Fax +49 3682 897 510

Uponor-Velta GmbH & Co KG
Hans-Böckler-Ring 41
D-22851 Norderstedt
Puh. +49 40 309 860
Fax +49 40 309 86 433

Uponor Wirsbo Pex GmbH
Gutenbergstrasse 13
D-63477 Maintal
Puh. +49 6109 695 60
Fax +49 6109 695 623

Suomi

Jita Oy
Lakarintie 10
PL 47
34801 Virrat
Puh. (03) 475 6100
Fax (03) 475 4040
www.jita.fi

Nereus Oy
Ylinenkatu 6
PL 36
23501 Uusikaupunki
Puh. (02) 842 5200
Fax (02) 841 6099
www.nereus.fi

www.uponor.fi
Uponor Suomi Oy
Lallintie 5
PL 52
30101 Forssa
Puh. 020 129 2700
Fax 020 129 2701

Uponor Suomi Oy
Kouvolantie 365
PL 21
15561 Nastola
Puh. 020 129 211
Fax 020 129 210

Uponor Suomi Oy - Lämmitys- ja
käyttövesiyksikkö
Martinkyläntie 39
PL 145
01721 Vantaa
Puh. 020 129 211
Fax 020 129 2651

Uponor Suomi Oy - Lämmitys- ja
käyttövesiyksikkö
Sarvijaakonkatu 23
33540 Tampere
Puh. 020 129 211
Fax 020 129 2791

Uponor Suomi Oy - Lämmitys- ja
käyttövesiyksikkö
Kiilakiventie 1
90250 Oulu
Puh. 020 129 211
Fax 020 129 2801

Tanska

www.uponor.dk
Uponor A/S
Fabriksvej 6
PO Box 29
DK-9560 Hadsund
Puh. +45 99 521 122
Fax +45 98 572 538

Uponor Infrastructure and
Environment Europe
Fabriksvej 6
PO Box 130
DK-9560 Hadsund
Puh. +45 99 521 122
Fax +45 98 572 022

Uponor Wirsbo A/S
Banemarksvej 2
DK-2600 Glostrup
Puh. +45 43 263 400
Fax +45 43 431 011

Tsekki

www.uponor.cz
Uponor Czech spol. s.r.o.
Bezová 1
147 00 Praha 4
Puh. +420 244 062 330
Fax +420 244 462 171

Unkari

www.uponor.hu
Uponor Magyarország
Épületgépészeti Kft.
Vegyész u. 17-25
H-1116 Budapest
Puh. +36 1 2033 611
Fax +36 1 2033 617

Venäjä

ZAO Uponor Rus
Godovikova st. 9
RUS-129085, Moscow
Puh. +7 095 789 6982
Fax +7 095 789 6983

ZAO Uponor Rus
Bolshoi pr. 86-1, liter A
RUS-199026, St. Petersburg
Puh. +7 812 322 1414
Fax +7 812 327 5690

Viro

www.uponor.ee
Uponor Eesti OÜ
Peterburi tee 63B
EE-11415 Tallinn
Puh. +372 605 2070
Fax +372 638 0867

Yhdysvallat

Uponor Ecoflex U.S.
Uponor A/S
14985 Glazier Ave., Suite 303
Apple Valley, MN 55124
Puh. +1 952 997 7900
Fax +1 952 997 8999

RTI - Radiant Technology, Inc.
11A Farber Drive
Bellport, NY 11713
Puh. +1 631 286 0900
Fax +1 631 286 0947
www.radiant-tech.com

Uponor Aldyl Company
7901 N. Kickapoo
Shawnee, OK 74804
Puh. +1 405 273 0900
Fax +1 405 273 1101

Uponor Aldyl Company
4501 West 49th Street
Tulsa, OK 74107
Puh. +1 918 446 4471
Fax +1 918 446 9369

Uponor Wirsbo Inc.
5925 148th Street W.
Apple Valley, MN 55124
Puh. +1 952 891 2000
Fax +1 952 891 2008
www.wirsbo.com

Alfred Berg ABN AMRO

Helsinki
Yhteyshenkilö: **Markus Steinby**
Puh. +358 9 2283 2712
markus.steinby@alfredberg.fi
www.alfredberg.fi

Cazenove & Co.

Lontoo
Yhteyshenkilö: **Mike Yates**
Puh. +44 20 7588 2828
Fax +44 20 7606 9205
mike.yates@cazenove.com
www.cazenove.com

Conventum Securities

Helsinki
Yhteyshenkilö: **Kalle Karppinen**
Puh. +358 9 2312 3314
Fax +358 9 2312 3335
kalle.karppinen@conventum.fi
www.conventum.fi

Carnegie Investment Bank AB,

Suomen toimipiste
Helsinki
Yhteyshenkilö: **Raoul Konnos**
Puh. +358 9 6187 1233
Fax +358 9 6187 1239
raoul.konnos@carnegie.fi
www.carnegie.fi

Deutsche Bank AG,

Helsingin haarakonttori
Yhteyshenkilö: **Kari Paajanen**
Puh. +358 9 2525 2553
Fax +358 9 2525 2585
kari.paajanen@db.com
www.db.com

Enskilda Securities

Helsinki
Yhteyshenkilö: **Tommy Ilmoni**
Puh. +358 9 6162 8700
Fax +358 9 6162 8769

Evli Pankki Oyj

Helsinki
Yhteyshenkilö: **Mika Karppinen**
Puh. +358 9 4766 9643
Fax +358 9 4766 9350
mika.karppinen@evli.com
www.evlinet.com

Evli Bank Plc Finland

Tukholma
Yhteyshenkilö: **Per Holmertz**
Puh. +46 8 407 8000
Fax +46 8 407 8001
stockholm@evli.com

Nordic Partners, Inc.

New York, USA
Yhteyshenkilö: **Henrik Ullner**
Puh. +1 212 829 4200
www.nordic-partners.com

FIM Securities Ltd

Helsinki
Yhteyshenkilö: **Jari Westerberg**
Puh.. +358 9 6134 6217
Fax +358 9 656 493
jari.westerberg@fim.com
www.fim.com

Handelsbanken Capital Markets

Helsinki
Yhteyshenkilö: **Antti Suttelin**
Puh. +46 8 701 5118
antti.suttelin@handelsbanken.fi
www.handelsbanken.se

Mandatum Stockbrokers Ltd

Helsinki
Yhteyshenkilö: **Esa Hirvonen**
Puh. +358 10 236 4852
Fax +358 9 651 093
esa.hirvonen@mandatum.fi
www.mandatum.fi

Nordea Securities Oyj

Helsinki
Yhteyshenkilö: **Juha Iso-Herttua**
Puh. +358 9 3694 9429
Fax +358 9 1234 0310
juha.iso-herttua@nordeasecurities.com
www.nordeasecurities.com

Opstock Securities

Helsinki
Yhteyshenkilö: **Henri Parkkinen**
Puh. +358 9 404 4409
Fax +358 9 404 2703
henri.parkkinen@opstock.fi
www.opstock.fi

Uponor Oyj
Pääkonttori
Robert Huberin tie 3 B
PL 37, 01511 Vantaa

Puh. (09) 4789 62
Fax (09) 4789 6400
www.uponor.com

 Uponor